

MINISTERSTVO
ZEMĚDĚLSTVÍ

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ZPRÁVA O STAVU VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

2007

Stav ke dni 31.12.2007

Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky

Stav ke dni 31.12.2007

**Ministerstvo zemědělství
Ministerstvo životního prostředí**

Úvodní slovo

Vážený čtenáři,

otevíráte již jedenáctý ročník publikace s názvem „Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2007“, která se běžně označuje jako „Modrá zpráva“.

Přináší komplexní pohled na stav našich vod a informace o všech vodohospodářských službách, které zajišťují péči o vodní zdroje a jejich využívání pro obyvatelstvo a národní hospodářství.

Povodňové situace v posledních deseti letech soustřeďují pozornost veřejnosti na ochranu před povodněmi a odstranění povodňových škod, a proto získáte zevrubné informace o projektech i finančních zdrojích v této oblasti. V roce 2007 byly zahájeny další fáze programů na posílení protipovodňových opatření v gesci Ministerstva zemědělství, které umožní realizaci akcí na vodních tocích, nádržích, rybnících i v krajině v letech 2007 – 2012 v objemu cca 15 mld. Kč.

Díky podporám v programech Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí výrazně postoupila také výstavba kanalizací a čistíren odpadních vod, o čemž svědčí růst podílu obyvatelstva připojeného k těmto systémům, který přesáhl již 80%. Přes 95% objemu vypouštěných odpadních vod je čištěno, což samozřejmě přispívá ke zlepšení jakosti vody v našich vodních tocích, jak přesvědčivě dokládají mapy čistoty v porovnání 1990 – 2007. Příznivě se projevil i pokles počtu havarijního znečištění o více než 13% oproti roku 2006. Další zkvalitnění technologických procesů čištění odpadních vod je ovšem i nadále třeba s cílem omezit zatížení vodních zdrojů živinami, které podporují rozvoj řas v letních měsících s nepříznivými důsledky pro jakost vod. Legisla-

tivní úpravy předpisů přispívají k potlačení tohoto nežádoucího trendu stejně, jako připravované plány a programy opatření ke zlepšení stavu vodních ekosystémů. Příprava těchto dokumentů probíhá, jsou uvedeny dílčí informace a projednání s veřejností proběhne v roce 2009. Přes 92 % obyvatel je zásobeno pitnou vodou z veřejných vodovodů, což je nad průměrem zemí EU a údaje z monitoringu její jakosti potvrzují vysoký standard kvality.

Je třeba také upozornit na Informační systém VODA České republiky, který je zdrojem údajů pro odbornou i širokou veřejnost o vodních stavech, srážkách, jakosti vod a mnoha dalších na internetové adrese www.voda.gov.cz a slouží nejen za povodňových situací, ale i pro výběr výletů, turistiky apod. Od roku 2007 má navíc veřejnost unikátní možnost získat spojení i přes mobilní zařízení WAP (www.voda.gov.cz/wap).

Věřím, že obsah „Modré zprávy“ za rok 2007 poskytne důležité informace všem čtenářům a posílí i poznání, že situace vodních zdrojů a jejich využívání ke každodenním potřebám není samozřejmostí, ale představuje rozsáhlé činnosti, které vyžadují nemalé finanční náklady.

Mgr. Petr Gandalovič
ministr zemědělství

Obsah

1	Hydrologická bilance	7
1.1	Teplotní a srážkové poměry	7
1.2	Odtokové poměry	7
1.3	Režim podzemních vod	10
2	Povodňové situace	13
2.1	Průběh povodní	13
2.2	Odstraňování povodňových vod	13
3	Jakost povrchových a podzemních vod	15
3.1	Jakost povrchových vod	15
3.2	Jakost podzemních vod	21
3.3	Monitoring vod v ČR v roce 2007 dle požadavků Rámcové směrnice	23
4	Nakládání s vodami	25
4.1	Odběry povrchových vod	25
4.2	Odběry podzemních vod	25
4.3	Vypouštění odpadních vod	26
5	Zdroje znečištění	29
5.1	Bodové zdroje znečištění	29
5.2	Plošné znečištění	31
5.3	Havarijní znečištění	31
6	Správa vodních toků	33
6.1	Odborná správa vodních toků	33
6.2	Státní podniky Povodí	35
6.3	Zemědělská vodohospodářská správa	40
6.4	Lesy ČR, s.p.	43
6.5	Vodní cesty	46
7	Vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu	49
7.1	Zásobování pitnou vodou	49
7.2	Odvádění a čištění komunálních odpadních vod	50
7.3	Vývoj ceny pro vodné a stočné	52

8	Rybářství a rybníkářství	55
8.1	Rybářství a rybníkářství v roce 2007	55
8.2	Změny stavu rybníčního fondu	57
9	Státní finanční podpora vodního hospodářství	59
9.1	Finanční podpory Ministerstva zemědělství	59
9.2	Finanční podpory Ministerstva životního prostředí	63
9.3	Státní fond životního prostředí	64
9.4	Finanční podpory ze zahraniční spolupráce a EU	66
10	Legislativní opatření	69
10.1	Vodní zákon a prováděcí předpisy	69
10.2	Prováděcí předpisy k zákonu o vodovodech a kanalizacích	70
10.3	Ostatní předpisy	70
10.4	Kontrola výkonu státní správy v oblasti vodního hospodářství	70
11	Prioritní úkoly, programy a stěžejní dokumenty ve VH	73
11.1	Plánování v oblasti vod	73
11.2	Plány rozvoje vodovodů a kanalizací	74
11.3	Programy a opatření ke snižování znečištění povrchových vod	75
11.4	Informační systém VODA ČR	80
11.5	Reportingová činnost ČR k EU	82
12	Mezinárodní vztahy	85
12.1	Mezinárodní spolupráce na hraničních vodách	85
12.2	Mezinárodní spolupráce v ucelených povodích Labe, Odry a Dunaje	87
13	Výzkum a vývoj ve vodním hospodářství	91
13.1	Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva zemědělství	91
13.2	Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva životního prostředí	92
	Vysvětlivky zkratk v textu	93

Vítězslav Liberda, 12 let, ZŠ B. Dvorského Ostrava - Hrabůvka „Bublinka“ (Moravskoslezský kraj)

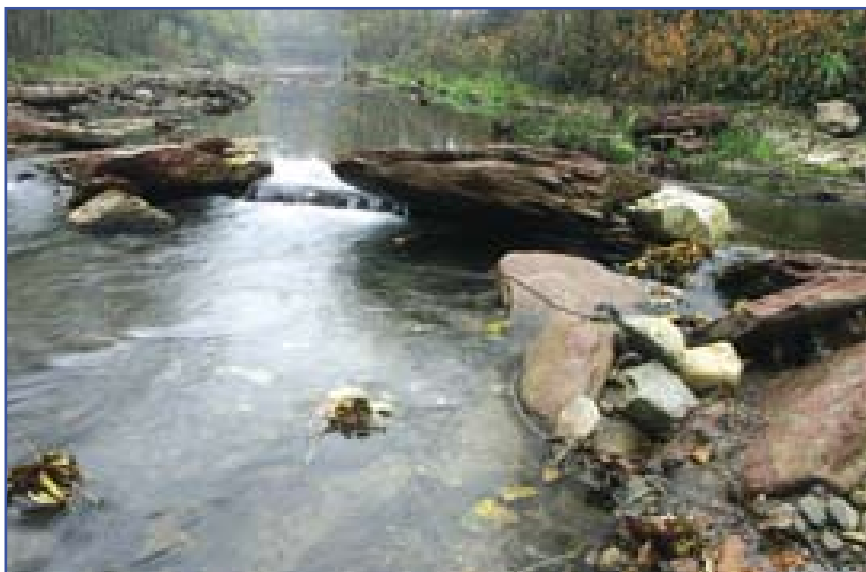
1.1 Teplotní a srážkové poměry

Po teplých letech 2005 a 2006 se rok 2007 s průměrnou roční teplotou 9,3 °C (+1,8 °C nad dlouhodobým průměrem) zařadil mezi roky výrazně nadprůměrné. Na Moravě a ve Slezsku bylo ještě nepatrně tepleji s průměrnou teplotou 9,4 °C, v Čechách pak byla průměrná teplota 9,2 °C.

Nejchladnějším měsícem roku 2007 byl prosinec, kdy průměrná teplota dosáhla -0,9 °C, tj. +0,1 °C nad dlouhodobý průměr (dále jen „N“). Zimní měsíce na počátku roku byly relativně velmi teplé s odchylkou od dlouhodobého průměru: v lednu +6,0 °C, v únoru pak +3,9 °C. Nejteplejším měsícem roku byl červenec s 18,3 °C (+1,4 °C nad N), následoval červen (18,1 °C) a srpen (17,7 °C).

V první polovině roku pokračovalo teplotně výrazně nadnormální období z druhé poloviny roku 2006. Výjimečný byl zejména leden, kdy v první a druhé dekádě docházelo k četnému překračování teplotních rekordů. Nadnormální teplota přetrvávala od začátku roku až do srpna, poté následovalo tříměsíční chladnější období s teplotami pod dlouhodobým průměrem. Přitom září bylo o 1,5 °C chladnější než je dlouhodobý průměr. Prosinec byl teplotně normální.

Rok 2007 byl, po sérii srážkově průměrných či podprůměrných let 2003 až 2006, mírně nadprůměrný. Celkový roční úhrn dosáhl na území ČR 755 mm, což je o 81 mm více než činí dlouho-

Labe, Kunčice nad Labem

dobý průměr. Přitom v Čechách spadlé srážky odpovídaly 113 % dlouhodobého průměru, na území Moravy a Slezska pak 108 % dlouhodobého průměru. Celkově spadlo v Čechách 773 mm, na Moravě a Slezsku 770 mm.

Rok 2007 začal třemi srážkově nadprůměrnými měsíci (leden 181 % N, únor 117 % N, březen 140 % N), kdy se srážky vyskytovaly převážně ve formě deště. Dalšími srážkově nadnormálními měsíci byly květen (116 % N), listopad (156 % N) a především září s více než dvojnásobkem dlouhodobého průměru (216 % N). Srážkově průměrné byly měsíce červen (102 % N) a červenec (98 % N). V srpnu (90 % N), říjnu (68 % N), prosinci (79 % N) a především v dubnu (pouze 10 % N) srážky hodnoty dlouhodobého průměru nedosáhly. Právě výjimečně suchý duben zapříčinil vznik sucha v roce 2007.

Z hlediska absolutních srážkových úhrnů bylo v roce 2007 nejdeštivějším měsícem netradičně září se 121 mm. Dále následovaly měsíce červenec (87 mm), červen (80 mm), leden a květen (78 mm). Naopak nejsušším měsícem byl duben, kdy spadlo jen 5 mm srážek. V ostatních měsících roku 2007 srážkový úhrn dosahoval 36 až 73 mm.

1.2 Odtokové poměry

Rok 2007 byl odtokově celkově průměrný až mírně podprůměrný. Průměrné roční průtoky se pohybovaly nejčastěji mezi 80 až 100 % dlouhodobého průměrného ročního průtoku. Relativně nejméně vodná byla povodí dolní Vltavy, Berounky, Sázavy a Dyje (65 až 80 % dlouhodobého průměrného ročního průtoku). Naopak nejvodnější byla povodí Ohře a Olše (110 až 120 % dlouhodobého průměrného ročního průtoku). Nejvodnějším měsícem roku bylo září, kdy se průměrné měsíční průtoky pohybovaly nejčastěji mezi 75 až 300 % dlouhodobého průměrného měsíčního průtoku. Na začátku ani na konci roku se na území ČR nevyskytovaly významnější sněhové zásoby, jejich odtávání proto nezpůsobilo výraznější zvýšení průtoků. Měsíční průměrné průtoky tak většinou nepřekroči-

Tabulka 1.1.1

Obnovitelné vodní zdroje v letech 1998 – 2007 v mil. m³

Položka	Roční hodnoty									
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Srážky	56 153	49 291	54 733	63 960	71 298	40 695	53 629	57 730	55 837	59 544
Evapotranspirace	42 750	35 381	40 353	48 537	48 533	29 319	41 473	42 872	37 617	46 194
Roční přítok ¹⁾	541	550	573	761	1 341	524	640	781	1 070	637
Roční odtok ²⁾	13 944	14 460	14 953	16 184	24 106	11 900	12 796	15 639	19 290	13 987
Zdroje povrchových vod ³⁾	4 825	4 875	4 789	6 600	6 506	3 758	4 270	5 489	5 317	4 673
Využitelné zdroje podzemních vod	1 330	1 390	1 204	1 440	1 625	1 195	1 224	1 330	1 338	1 248

Pramen: ČHMÚ

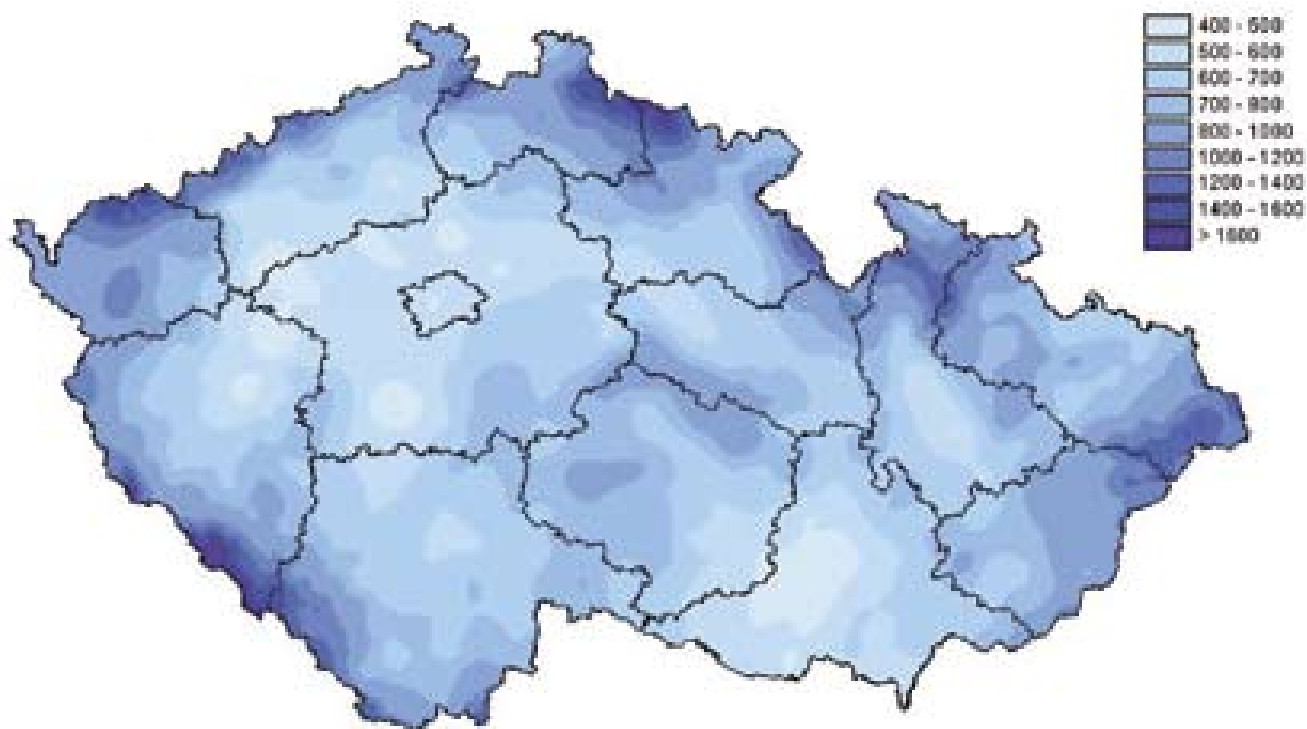
Pozn.: ¹⁾ Roční přítok na území ČR z okolních států.

²⁾ Roční odtok z území ČR.

³⁾ Určuje se jako průtok v hlavních povodích s 95 % zabezpečeností.

Obrázek 1.1.1

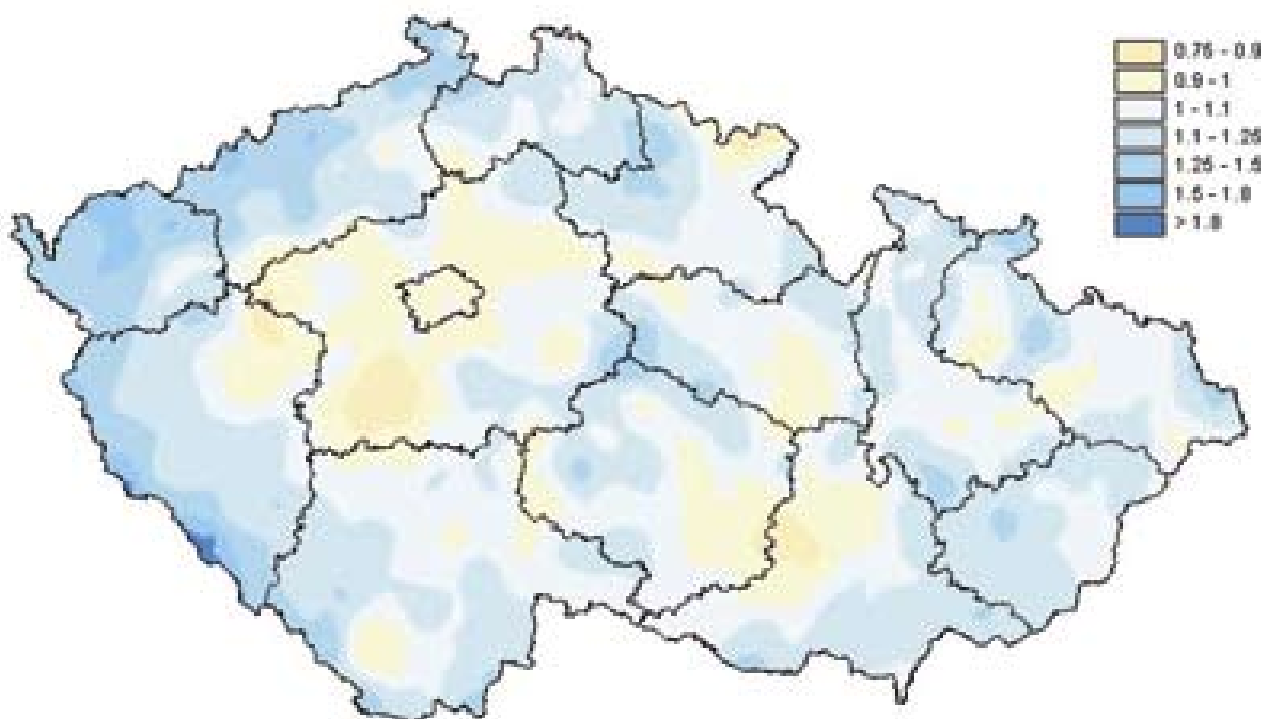
Úhrn srážek na území ČR v roce 2007 v mm

Pramen: ČHMÚ

Obrázek 1.1.2

Úhrn srážek na území ČR v % průměru 1961 – 1990

Pramen: ČHMÚ

ly dvojnásobek dlouhodobého průměrného měsíčního průtoku. Nejsušším obdobím roku byly měsíce duben až srpen, kdy se průtoky pohybovaly nejčastěji na úrovni poloviny dlouhodobého průměru pro toto období. Výjimkou bylo pouze povodí Ohře s odtokem na úrovni dlouhodobého průměru.

Celé první čtvrtletí roku lze charakterizovat všeobecně rozkolísanými odtoky s celkově vzestupnými tendencemi během ledna s následnými postupnými poklesy během února a března. Povodňové situace byly spíše krátkodobého a lokálního charakteru a objevily se na menších horských tocích s výskytem sněhových zásob (Jizera, horní Labe, Orlice, horní Vltava) při nejvyšších průtocích odpovídajících Q_1 až Q_5 . Průměrné měsíční průtoky se pohybovaly zpočátku nejčastěji v rozmezí od 60 do 200 % dlouhodobého průměrného měsíčního průtoku (dále jen „ Q_m “), v březnu pak již jen mezi 60 až 150 % Q_m . Větší průtoky byly na tocích v povodí horního Labe, Jizery, Cidliny, Orlice, horní Moravy, Olše a Bečvy, v průběhu března i v povodí Lužické Nisy. Šlo o průtoky na úrovni asi 2 až 3 násobku normálu pro toto období.

Začátek druhého čtvrtletí byl charakteristický mírnými poklesy až setrvalými stavy, jen na horských tocích, v jejichž povodí byly zbytky sněhové pokrývky, byl zpočátku patrný denní chod. Teprve v období od poloviny května proběhlo několik srážkových epizod, většinou ale plošně omezeného rozsahu. Vzestupy byly zaznamenány spíše na menších tocích. Období od dubna do června bylo průtokově podprůměrné, měsíční průměry se nejčastěji pohybovaly mezi 40 až 80 % Q_m , mírně vyšší byly na horských tocích. Velmi malé průtoky byly v druhé polovině období v povodí Odry, zde se jednalo pouze o 10 až 55 % Q_m . Na hodnoty blízké dlouhodobému průměru se v červnu dostaly toky v povodí Ohře, Mže a horní Cidliny (70 až 150 % Q_m).

První dva měsíce třetího čtvrtletí roku 2007 byly z hlediska tendencí vodních hladin mírně rozkolísané, rozdíly však byly celkově minimální. Výkyvy byly způsobeny většinou reakcí na srážky při bouřkových situacích. V maximech se jednalo o průto-

Berounka, Tetín

ky na úrovni Q_{60d} až Q_{30d} , ojediněle až Q_2 . Během prvního zářijového týdne spadly na území ČR vydatné srážky, po kterých následovaly intenzivní vzestupy hladin, zejména v povodí Odry, horní Moravy a horního Labe. Kulminační maxima byla většinou na úrovni Q_1 až Q_2 , na některých tocích v oblasti jižních Čech (Malše nad VD Římov, Černá, Blanice) Q_2 až Q_5 , na malých tocích v povodí Odry dokonce Q_{10} až Q_{50} . Jinde průtoky nepřekročily hodnoty Q_{30d} až Q_1 . Odtokové bylo období zpočátku podprůměrné či mírně podprůměrné s průtoky většinou na úrovni 20 až 90 % Q_m . Ještě méně vody v průměru odtékalo Malší, Želivkou, i většinou toků v povodí Lužnice a Odry (5 až 25 % Q_m). Naopak září bylo nadprůměrné, hlavně v povodí Odry, horního Labe, Vltavy a Moravy. Zatímco na většině toků byly průtoky mezi 110 až 190 % Q_m , na Malši, na Doubravě, v povodí Moravy a v povodí Odry šlo o hodnoty spíše mezi 220

až 400 % Q_m . Pod dlouhodobým průměrem pro toto období zůstala většina toků odtékajících z oblasti Českomoravské vrchoviny, velká část toků v povodí Orlice a středního Labe a většina toků v povodí Lužnice a povodí dolní Vltavy.

Během posledního čtvrtletí roku 2007 byl trend vodních stavů vlivem častých srážkových epizod rozkolísaný, v druhé polovině prosince setrvalý. Kombinace dešťových srážek s odtáváním sněhové pokrývky na horách a v podhůří (Krkonoše, Jizerské hory, Orlické hory, Krušné hory a Šumava) způsobila na začátku prosince odtokovou situaci s dosažením maximálně Q_1 . Z hlediska průměrných měsíčních průtoků šlo o období průměrné až nadprůměrné (nejčastěji mezi 60 až 170 % Q_m). Vyšší průtoky byly zpočátku na toku Ohře a na toku Opavy, včetně některých jejích přítoků, v průběhu listopadu na horní Odře a horní Cidlině. Během prosin-

Blatnice, Záblatí

ce byly průtoky ve srovnání s dlouhodobými průměry pro toto období vyšší, většinou se jednalo o asi 110 až 300 % Q_m . Nejvyšší hodnoty byly na menších tocích v horských příhraničních oblastech Čech.

S ohledem na zvyšující se tendenci výskytu podprůměrných srážkových úhrnů v určitých obdobích roku a tím zvýšenou frekvenci podprůměrných průtoků se v některých oblastech mohou nepříznivě projevovat následky příliš rozsáhlého odvodňování území z let 1960 – 1989. Celkem odvodněné plochy v ČR činí cca 1 080 ha, přičemž infrastruktura (odvodňovací detaily) se stala součástí pozemků a vlastnictvím jejich majitelů (dle zákona o půdě). Vzhledem ke změnám vlastnictví půdy na našem území, kdy probíhaly a probíhají rozsáhlé restituce, je běžná situace, kdy noví majitelé pozemků nemají přesné informace o rozsahu a uložení odvodňovacích drenážních systémů. To platí především pro místa, kde nebylo odvodnění nezbytné a neudržování odvodňovacího systému vede k postupné ztrátě jeho účinnosti. To povede postupně i bez výrazného zásahu techniky k posílení retence vody v dotčených lokalitách, s čímž následně může souviset omezení hlavních odvodňovacích kanálů, jejichž délka činí cca 12 700 km a které jsou ve správě Zemědělské vodohospodářské správy (dále jen „ZVHS“). Zatím nebylo pro-

vedeno vyhodnocení podílu nefunkčních odvodňovacích systémů, který se bude průběžně zvyšovat v důsledku nepotřebnosti a zanedbávání údržby. Naproti tomu tam, kde skutečně bylo a je odvodnění pozemků nutné a drenážní systém se stane nefunkčním, nastanou potíže s výskytem zamokřených ploch a majitelé pozemků se začnou starat o opravy a následnou údržbu. Obdobně nepříznivé důsledky pro zadržení vody v krajině má napřímení koryt v mnoha úsecích vodních toků, zejména drobných vodních toků. Náprava tohoto stavu (revitalizace, meandrování apod.) je však velmi nákladná a, i když byla zaháje-

na v rámci různých programů Ministerstva životního prostředí (dále jen „MŽP“), jde o dlouhodobou a finančně náročnou činnost. K naplňování finančních zdrojů nyní přispějí fondy Evropského společenství (dále jen „ES“) v rámci Operačního programu Životní prostředí.

1.3 Režim podzemních vod

Na počátku roku 2007 byla úroveň hladiny podzemních vod v převážné části ČR pod dlouhodobými měsíčními průměry, přičemž nejnižší byly hladiny a vydatnosti v povodí Vltavy. Celková hodnota dlouhodobého měsíčního průměru byla překročena pouze v povodí Dyje. Povodí horního Labe bylo s průměrem srovnatelné.

Vlivem nadnormálních srážek i teploty vzduchu v lednu a částečně i v únoru nastalo v celé republice příznivé období pro doplňování podzemních vod. Koncem února se tak většina povodí dostala nad úroveň průměrných hodnot na dlouhodobé křivce překročení. Výjimkou byla pouze oblast středních Čech (dolní část levobřežního povodí Labe), která zůstala jako jediná podprůměrná. V březnu, v důsledku rozdílných srážek v Čechách a na Moravě, probíhalo doplňování podzemních vod odlišně. Zatímco v Čechách (zejména ve středních) vykazovala většina objektů setrvalý stav nebo mírný pokles, na Moravě a ve Slezsku ještě pokračovala vzestupná tendence. Od dubna nastalo srážkově výrazné

Kamenička, VD Kamenička

podprůměrné období a započal dlouhotrvající pokles zásob podzemních vod v celé republice. Mírné poklesy, případně setrvalé stavy hladin vykazovala většina objektů. Změnu nepřinesly ani krátkodobé dubnové přehánky na jižní Moravě (dolní Dyje). Pouze květnové a červnové vydatnější srážky v západních Čechách zastavily a obrátily tento proces v povodí Ohře a Mže. V ostatních povodích pokračoval pokles hladin a vydatností až do konce června v různé intenzitě, v závislosti na občasných a pouze lokálních srážkách. Ty byly většinou ve formě intenzivních a krátkých přeháněk a bouřek, které nejsou pro doplňování podzemních vod příznivé. Vzniklou situaci zhoršovala také vysoká teplota vzduchu koncem května a v červnu. V polovině roku tak byla téměř celá republika z dlouhodobého hlediska doplňování zásob podzemních vod výrazně podprůměrná. U více než poloviny pozorovaných objektů došlo k poklesu hladin a vydatností až k hodnotám charakterizujícím sucho. Nejhorší byla situace v pravobřežní části povodí dolního Labe (80% objektů) a Vltavy (70% objektů). V červenci se klimatické podmínky částečně zlepšily, a tak došlo zejména v severních Čechách a na severní Moravě ke změně dosavadního propadu na setrvalý stav, případně k mírnému vzestupu hladin a vydatností. V již-

Doubrava, Chotěboř

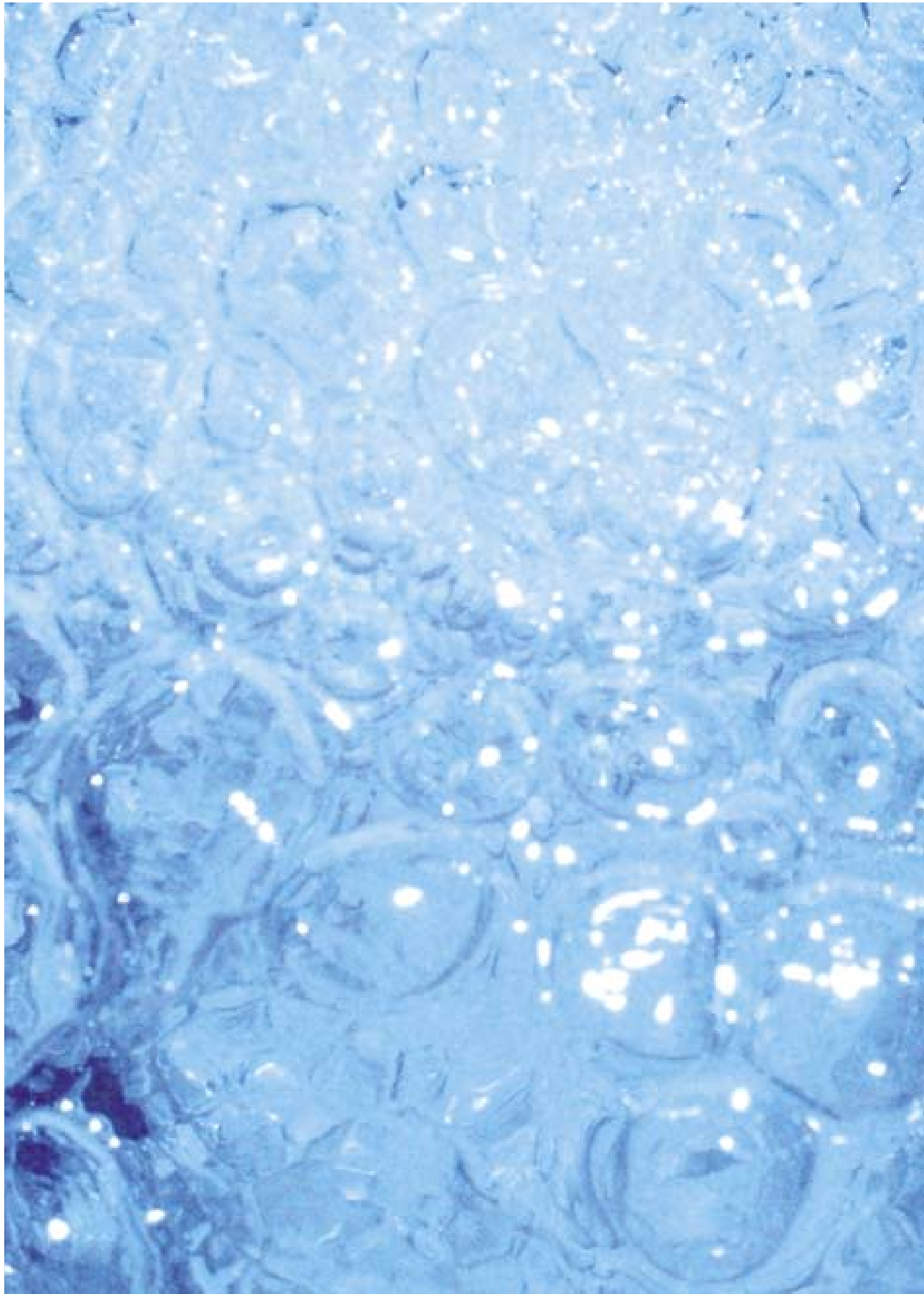
ních částech republiky ještě dozníval pokles v oblasti povodí Vltavy a Dyje. Nejkritičtější situace nastala v povodí Vltavy a Berounky, kde se úroveň podzemních vod dostala na nejnižší hodnoty za posledních pět let. Srpnové srážky, ač dostatečné, byly soustředěny pouze do dvou krátkých období a na doplnění podzemních vod se projeví jen minimálně. Většina objektů proto i nadále vykazovala mírné poklesy, případně setrvalé stavy hladin a vydatností. Koncem srp-

na tak zůstala celkově všechna povodí podprůměrná, přičemž pro povodí Odry, Dyje a dolní části pravobřežního povodí Labe šlo o roční minima. Zásadní změna přišla až na počátku září. V důsledku intenzivních srážek a následné povodňové situace začala vykazovat výrazný vzestup hladin a vydatností většina objektů zejména na Moravě a ve Slezsku a částečně též v jižních Čechách (horní Vltava). Odlišná situace byla v povodí dolního Labe, kde se změny projeví jen mírně a celkový stav lze považovat téměř za setrvalý.

Doplňování podzemních vod pokračovalo i v posledních měsících roku s různou intenzitou v závislosti na množství srážek. Na většině území republiky se tak úroveň hladiny podzemních vod vyrovnala s jarními hodnotami. Celkově nejvýraznější vzestupná tendence nastala v jižních oblastech (Vltava a Dyje) a částečně i na severovýchodě (horní Labe a Odra). V ostatních povodích byl nárůst hladin pomalejší a ve středních a západních Čechách minimální (Ohře). Vlivem minimálních srážek a nízkých teplot v druhé polovině prosince se vzestup hladin a vydatností zastavil. Koncem roku 2007 měla většina povodí nadprůměrné zásoby podzemních vod, mírně podprůměrné zůstaly pouze povodí Berounky a dolní části pravobřežního povodí Labe.

Výrovka, Toušice

Šárka Pelikánová, 12 let, ZŠ Cheb „Netradičně“ (Karlovarský kraj)

2.1 Průběh povodní

V roce 2007 byly zaznamenány tři povodňové situace s dosažením úrovně 3. stupně povodňové aktivity a významná přívalová povodeň v Praze. Hlavní povodňovou událostí roku se stala zářijová epizoda, která postihla především severovýchod našeho území s dosažením úrovně kulminačních průtoků Q_5 až Q_{50} .

V období 18. až 21.1., v souvislosti s větrnou smrští s katastrofálními důsledky způsobenou tlakovou níží Kyrill, spadly intenzivní srážky, které vyvolaly vzestupy na tocích v oblasti Jizerských hor, Krkonoš, Šumavy a Beskyd. Nejvýraznější reakci zaznamenal tok horního Labe, kde byla v profilu Vestřev krátkodobě dosažena až úroveň 3. stupně povodňové aktivity (dále jen „SPA“). Doba opakování kulminačního průtoku odpovídala nejvýše Q_1 .

V srpnu se vyskytovaly především bouřkové srážky. Nejvýznamnější odtokovou reakci vyvolaly dne 19.8. na východě Prahy, kdy v povodí Kunratického potoka, Botiče a Rokytky spadly během 2 hodin srážky o úhrnu v maximu přesahujícím 120 mm. Maximální hodnota (121,2 mm za 24 h) byla zaznamenána v Praze na Chodově (v širší oblasti Prahy se jednalo o rekord od roku 1947). Srážky způsobily přívalovou povodeň na postižených tocích, přitom maximální dosažený vyhodnocený průtok na dolním Botiči odpovídal Q_{20} až Q_{50} .

Měsíc září přinesl nejvýznamnější povodňovou situaci roku. Její příčinou byly vydatné srážky v období od 5. do 8.9., které dosáhly na severním návětrí v oblasti Novohradských hor, Šumavy a Krkonoš intenzity až 60 mm za 24 h, nejintenzivnější srážky spadly v Jeseníkách (až 350 mm za 36 h). Reakcí byly prudké vzestupy horního Labe, Doubravy a Stěnavy s dosažením 1. až 2. SPA. V povodí horní Vltavy byly vzestupy nejvýraznější na horní Blanici a v povodí Malše, kde byla dosažena úroveň 3. SPA při kulminaci odpovídající Q_5 . Úroveň 3. SPA při průtocích na úrovni Q_1 až Q_5 byly dosaženy také na tocích

v Beskydech (především horní Olše a Rožnovská Bečva). Nejvíce však byly zasaženy toky odvodňující oblast severního návětrí Rychlebských vrchů a Jeseníků, tedy toky náležející do povodí Kladské Nisy (Bělá, Vidnávká), Osoblaha a Opavy (vlastní Opava a Opavice), kde byla dosažena úroveň 3. SPA a kulminační průtoky odpovídající Q_{10} až Q_{20} , místy i Q_{50} (Osoblaha).

První prosincová dekáda přinesla silné srážky ve formě deště i v horských oblastech, zejména v oblasti Krkonoš, Jizerských hor, Orlických hor, Krušných hor a Šumavy, během 3. až 4. a 7. až 8.12. kombinované s rychlým odtáváním sněhu. V zasažené oblasti odtoková reakce znamenala v prvním případě dosažení až úrovně 3. SPA na Radbuze ve Staňkově při Q_1 . Při druhé epizodě vystoupily až na úroveň 3. SPA hladiny horního Labe a Otavy při kulminacích odpovídajících Q_2 .

2.2 Odstraňování povodňových škod

V roce 2007 pokračovalo plnění podprogramu 229 114 – „Odstranění následků povodní roku 2006“, které je součástí progra-

mu 229 110 – „Odstranění povodňových škod na státním vodohospodářském majetku“.

Cílem podprogramu 229 114 je obnova koryt vodních toků a vodních děl poškozených extrémním namáháním v průběhu povodní roku 2006 a provedení účelných stabilizačních staveb a změn staveb zajišťujících trvalou funkčnost koryt vodních toků v místech poruch a neškodné odvádění vod z přilehlého území. Realizaci opatření zabezpečují správci vodních toků, tj. státní podniky Povodí, Lesy ČR, s.p. a ZVHS.

Nově byly v roce 2007 poskytnuty přímé dotace z kapitoly Ministerstva zemědělství právnickým a fyzickým osobám, provozujícím chov ryb, na odstraňování škod po povodních roku 2006 na hrázích a objektech rybníků, na kterých rybářsky hospodaří.

Dotace se vztahovaly na škody po jarní povodni 2006 a na škody po povodních z května až července 2006. Realizaci opatření zabezpečují žadatelé o dotaci, tj. právnické a fyzické osoby provozující chov ryb jako předmět podpory.

Výstavba protipovodňových opatření v Ústí nad Labem, Střekov

Barbora Stasková, 16 let, ZŠ Rapšach „Přetvořeno na vodu“ (Jihočeský kraj)

Jakost povrchových a podzemních vod

3.

3.1 Jakost povrchových vod

Současná jakost povrchových vod ve srovnání s dvouletím 1991 – 1992

Mapa jakosti vod ve vybraných tocích ČR byla zpracována jak k časové úrovni dvouletí 1991 – 1992, tak 2006 – 2007 podle ČSN 75 7221 Jakost vod – Klasifikace jakosti povrchových vod.

Každoročně je ve Zprávě o stavu vodního hospodářství České republiky uváděno porovnání aktuálního stavu se stavem jakosti vody dvouletí 1991 – 1992. S ohledem na rozsah v té době sledovaných ukazatelů bylo možné zpracovat jen porovnání podle základní klasifikace. Z Obrázků 3.1.1 a 3.1.2 je patrné, že i přes výrazné zlepšení jakosti vod se ještě vyskytují úseky vodních toků zařazené do V. třídy jakosti vody.

Hodnocení jakosti povrchových vod v roce 2007 podle ČSN 75 7221

V roce 2007 byla provedena řada změn v systému monitorování vod v ČR. V důsledku toho došlo i k částečné změně počtu sledovaných profilů; z bývalé státní sítě sledování jakosti vody v tocích, která zahrnovala 314 profilů, bylo v roce 2007 sledováno 300 profilů.

Na druhé straně však došlo ke zdvojnásobení počtu vzorků přibližně na třetině sledovaných profilů. Tato skutečnost částečně ovlivnila výpočet tzv. charakteristických hodnot ukazatelů jakosti vody (podle ČSN 75 7221), tj. hodnot pravděpodobnosti nepřekročení rovné 90 % C_{90} (u rozpuštěného kyslíku 10 %). Na třech profilech Úpa – Bohuslavice, Úpa – Poříčí u Turnova a Labe – Kunětické byly monitorovány pouze teploty vody a vzduchu; počet profilů, kde byla posuzována jakost vody pro

potřeby hodnocení jakosti vody dle ČSN 75 7221, činil tak 297. Zařazení jednotlivých sledovaných profilů do tříd čistoty podle ČSN 75 7221 Jakost vod – Klasifikace jakosti povrchových vod je možné zhodnotit následovně:

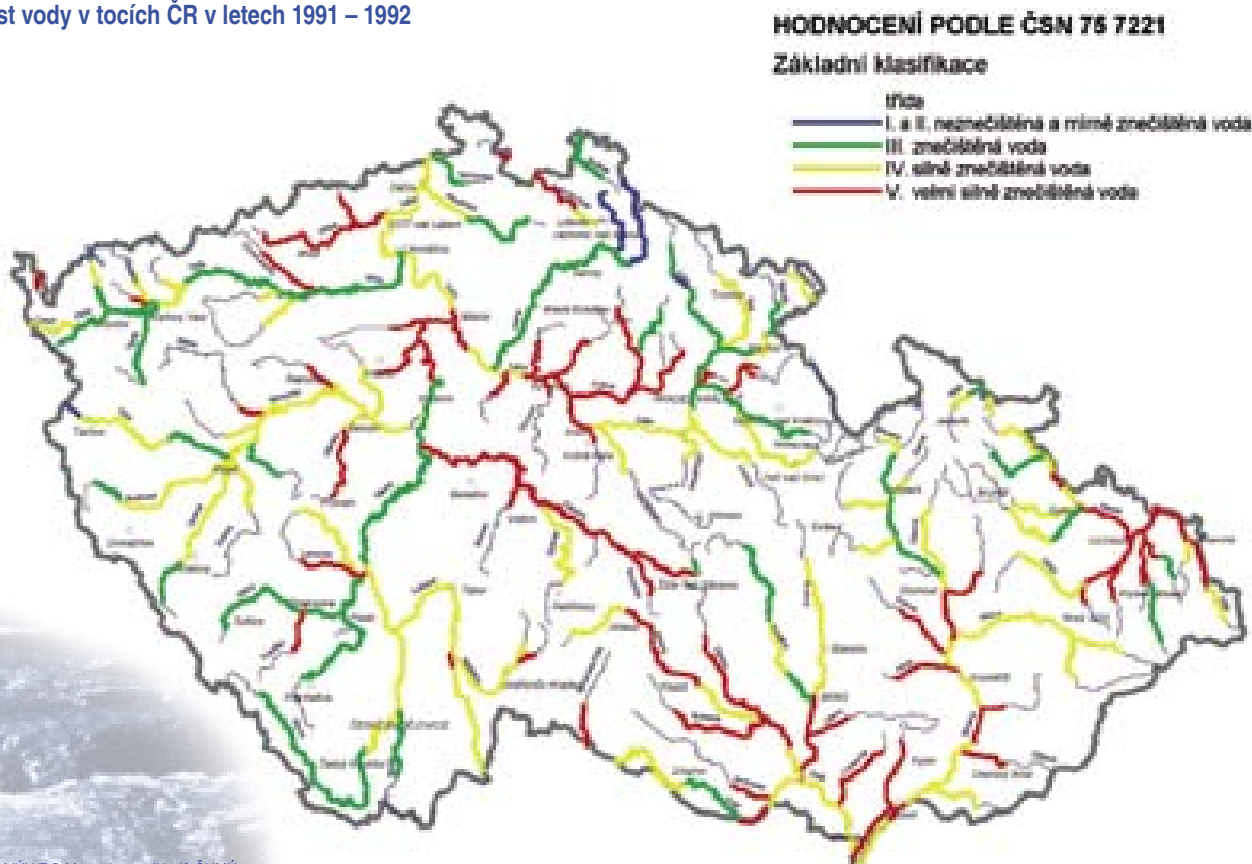
I. třída – neznečištěná voda – stav povrchové vody, který nebyl významně ovlivněn lidskou činností a při kterém ukazatele jakosti vody nepřesahují hodnoty odpovídající běžnému přirozenému pozadí v toku,

II. třída – mírně znečištěná voda – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které umožňují existenci bohatého, vyváženého a udržitelného ekosystému,

III. třída – znečištěná voda – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které nemusí vytvořit podmínky pro existenci bohatého, vyváženého a udržitelného ekosystému,

Obrázek 3.1.1

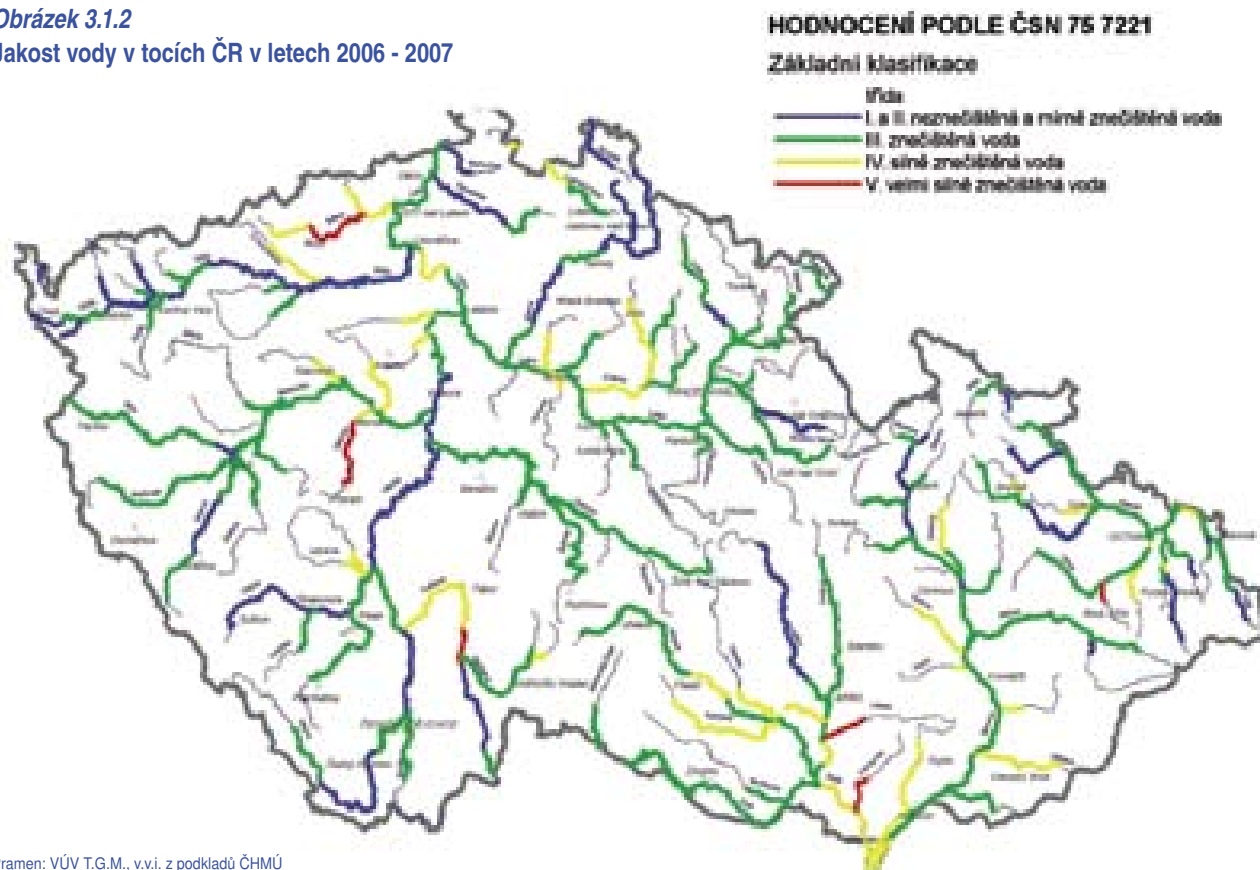
Jakost vody v tocích ČR v letech 1991 – 1992

Pramen: VÚV T.G.M., v.v.i. z podkladů ČHMÚ

Obrázek 3.1.2

Jakost vody v tocích ČR v letech 2006 - 2007

Pramen: VÚV T.G.M., v.v.i. z podkladů ČHMÚ

IV. třída – silně znečištěná voda – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které vytvářejí podmínky umožňující existenci pouze nevyváženého ekosystému,

V. třída – velmi silně znečištěná voda – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které vytvářejí podmínky umožňující existenci pouze silně nevyváženého ekosystému.

Při hodnocení sledovaných profilů podle ČSN 75 7221 byla nejhorší situace u ukazatele AOX, kde téměř 40 % profilů bylo zařazeno do V. třídy a 16 % do IV. třídy. Velmi dobrého hodnocení bylo dosaženo u skupiny látek „Kovy a metaloidy“ a „Specifické organické látky“.

„Obecné, fyzikální a chemické ukazatele“ zahrnují látky s velmi rozdílným zatříděním. Mezi ty, které jsou téměř vždy klasifikovány jako I. nebo II. třída patří vápník, hořčík, sírany a chloridy. Přes 80 % sledovaných profilů bylo klasifikováno jako neznečištěná nebo jen mírně znečištěná voda u konduktivity, nerozpuštěných látek sušených při 105°C (dále jen „NL“) a rozpuštěných látek sušených při 105°C (dále jen „RL“), rozpuště-

ného kyslíku (O_2) a amoniakálního dusíku ($N-NH_4^+$) a dusičnanového dusíku ($N-NO_3^-$). BSK_5 i oba typy sledování chemické spotřeby kyslíku, jak $CHSK_{Mn}$, tak i $CHSK_{Cr}$, stejně jako celkový fosfor (P_{celk}) dosahovaly koncentrací vyšších, nejčastěji odpovídajících III. třídě.

Ve skupině „Specifické organické látky“ nepřesáhly koncentrace sledovaných látek II. třídu, pouze chlorbenzen na některých profilech v povodí Moravy dosáhl hodnot III. třídy (Svratka, Morava, Jihlava, Dyje a některé menší toky, např. Trkmanka, Oskava, Vlára apod.).

„Kovy a metaloidy“ dosahovaly ve většině ukazatelů I. a II. třídy, výjimkou bylo veškeré železo a veškerý mangan, který na některých tocích dosahoval i tříd vyšších, např. na Trkmance, Kyjovce, Chodovském potoce, Bílině, Mži. Do klasifikace se promítlo i vyšší zatížení kovy na Litavce, zejména kadmíem, olovem a zinkem, také na Trkmance byl zinek klasifikován IV. třídou, stejnou třídou lze hodnotit i arsen na Chodovském potoce.

Ve skupině „Mikrobiologické a biologické ukazatele“ bylo sledováno nejvíce profilů pro ukazatel chlorofyl (285), na nejmenším počtu profilů (203) byly sledovány enterokoky. Nej-

lépe byly hodnoceny termotolerantní koliformní bakterie, které byly u 80 % profilů zařazeny do I. a II. třídy.

Nejzatíženějšími řekami jsou většinou menší toky s malou vodností protékající hustě osídlenými oblastmi nebo oblastmi s velkou zátěží. Patří k nim zejména Trkmanka, Lomnice, Litava, Kyjovka, Hájecký potok, Mrlina, Skalice, Vlkava a Zákolanský potok. Z větších toků je to Bílina a dolní toky Lužnice a Ostravice.

Ve srovnání s ostatními sledovanými toky byla velmi dobrá jakost vody v některých hraničních tocích jako např. Černá voda, Lužní potok, Moldavský potok, Řezná, Teplá Bystřice, Rokytnice (většinou zde nebyly sledovány AOX), ale i Kamenice, Metuje, Moravice, Smědá, Zlatá Opavice a Želivka, která však opakovaně dosahuje III. třídy pro dusičnanový dusík. Také horní toky větších řek – Moravy, Svratky, Ostravice, Labe, Jihlavy byly jen málo zatíženy znečišťujícími látkami, stejně jako Jizera, Otava, Úhlava a Vltava (odhlédneme-li od AOX) po celé délce svého toku.

Podle charakteristických hodnot vypočtených na základě ČSN 75 7221 došlo oproti roku 2006 k velmi výraznému zlepšení jakosti vody v Labi ve všech hodnocených skupinách, zejmé-

na však u kovů a základních chemických ukazatelů. Zlepšení jakosti vody se projevilo na většině větších toků, nejčastěji u N-NH_4^{++} , kde počet profilů klasifikovaných I. a II. třídou vzrostl oproti roku 2006 o pětinu na současných 91 %, a CHSK_{Mn} , BSK_5 a TOC, kde podíl profilů klasifikovaných I. a II. třídou vzrostl o 15 – 20 %. U AOX se zvýšil počet sledovaných profilů oproti roku 2006 o 27, zejména v povodí Ohře. Došlo však jen k nevýrazným změnám v procentním zastoupení profilů pro AOX v jednotlivých třídách.

Příznivější byla situace u některých kovů, zejména rtuti, olova a zinku, naopak u chlorbenzenu se o 15 % zvýšil počet profilů zařazených do III. třídy.

Nebezpečné a zvlášť nebezpečné látky – hodnocení jakosti povrchových vod v roce 2007 podle nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

Potřeba sledovat zatížení povrchových vod nebezpečnými a zvlášť nebezpečnými látkami roste. S novými poznatky a zdokonalováním analytických metod se rozšiřuje jejich spektrum.

S ohledem na nepostačující rozsah ukazatelů specifikovaných v tabulce – Mezní hodnoty tříd jakosti vody obsažené v ČSN 75 7221 Jakost vod – Klasifikace jakosti povrchových vod bylo provedeno hodnocení těchto látek podle nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, ve znění nařízení vlády č. 229/2007 Sb. (dále jen „NV 61“). Při novele v roce 2007 došlo k podstatným změnám (limitní hodnoty i metodika hodnocení), které mohou vést k rozdílu v porovnání hodnot s lety minulými.

Pro hodnocení jakosti vody v tocích byly použity údaje z 297 profilů původní státní sítě sledování jakosti vody v tocích. Zavedením programů monitoringu podle Rámcové směrnice došlo ke zvýšení četností odběrů na některých profilech. Na druhé straně bylo v roce 2007 ukončeno pozorování na více než dvaceti profilech.

Oblast povodí Horního a středního Labe byla nejvíce zasažena na středním toku mezi Pardubicemi

Labe, Mělník - elektrárna

a Mělníkem chlorovanými alifatickými sloučeninami a naftalensulfonany, na středním a dolním toku pesticidy, které byly nalezeny ve vyšších koncentracích i v Loučné (chlorpyrifos) a Cidlině (isoproturon a chlortoluron). Na dolním toku Labe dominuje znečištění hexachlorbenzenem. Lužická Nisa, kromě dlouhodobého zatížení kovy (nikl a měď), byla zatížena i dichlormethanem a PAU; v koncentraci 7,8 ng/l zde byl zjištěn i kongener PCB 28. Výrazně znečištěna PAU byla také Odava.

V oblasti povodí Horní Vltavy byly na některých tocích zvýšené koncentrace dichlormetanu (Blanice, Lužnice ve Veselí nad Lužnicí) a PAU (Maše v Pořešíně, Volyňka).

V oblasti povodí Berounky byly nejznečištěnějšími toky Loděnice (byly zjištěny velmi vysoké koncentrace PAU a lindanu), Rakovnický potok (toluen, galaxolid, tonalid a alachlor) a Litavka (kovy).

Při pohledu na jednotlivé oblasti povodí lze říci, že nejméně znečištěným povodím je **oblast povodí Dolní Vltavy**, kde z nebezpečných látek byly ve zvýšených koncentracích stanoveny jen alachlor (pesticid) a PCB na Zákolanském potoce, který patří k nejzatíženějším tokům tohoto povodí.

V oblasti povodí Ohře a dolního Labe ve znečištění dlouhodobě dominovaly toky Bílina (alifatické chlorované uhlovodíky, pentachlorfenol, sulfonany, „mošusové látky“ a z pesticidů zejména atrazin, desethylatrazin, terbutylazin, hexazinon a chlorpyrifos) a Mandava, znečištěná převážně komplexotvornými látkami (EDTA a NTA), „mošusovými látkami“, naftalensulfonany, PAU a některými kongenery PCB, z pesticidů

byly zastoupeny ve vyšších koncentracích desethylatrazin a lindan. Z pesticidů byl ve zvýšených hodnotách detekován i simazin v Chodovském potoce a Chomutovce, obdobně tomu bylo u hexazinonu. Na Ohři se projevily zvýšené koncentrace chlorpyrifosu zejména v profilu Černčice. Teplický potok byl zasažen především tetrachlorethenem a Vilémovský potok PCB.

V oblasti povodí Odry došlo k největší redukci profilů oproti bývalé státní síti sledování jakosti vod a byl nižší i rozsah sledovaných ukazatelů. Na 16 sledovaných profilech byl nejvýrazněji znečištěn PAU profil Odra – Jakubčovice, Odra – Bohumín a Bělá – Mikulovice. Mírně zvýšené koncentrace některých chlorovaných alifatických uhlovodíků byly nalezeny v Odře, Olši a Ostravici. Pesticidy byly sledovány jen ve velmi omezeném rozsahu.

V oblasti povodí Moravy a v oblasti povodí Dyje (kromě výrazného znečištění látkami základního chemického rozboru u Trkmanky a Kyjovky) se projevilo v Trkmance zasažení PAU i některými pesticidy (alfa-endosulfan, MCPA, endrin). Na některých menších tocích této oblasti povodí (Litava, Trkmanka, Haná, Vlára, Kyjovka, ale i na Bečvě) bylo detekováno výrazné znečištění pesticidy, zejména isoproturenem, chlorpyrifosem, aldrinem, dielrinem, isodrinem a alfa endosulfanem; nezanedbatelné byly i koncentrace PCB (kongenery 138 a 180). Benzen a ethylbenzen byly hlavní znečišťující látkou na Dřevnici, Oslavě, Jevišovce a Dyji v Podhradí. Chlorfenoly byly zjištěny na dolním toku Svratky; PAU byly kromě Trkmanky nalezeny i v Bečvě – Choryni, Moravě – Raškově a na jejím dolním toku Nedakonice – Lanžhot.

Souhrnně lze zhodnotit, že ve skupině jednotlivých prvků, kam jsou zařazeny i kovy, imisním standardům podle NV 61 nevyhověl nejčastěji selen a rtuť. Profily nejvíce znečištěné látkami této skupiny byly dlouhodobě Litavka (kadmium, olovo, zinek), Chodovský potok (arsen, beryllium, bor, kobalt a selen), Lužická Nisa (měď a nikl), Trkmanka (hliník, měď, rtuť, selen, zinek) a Labe – Jiřice (hliník, rtuť).

Imisní standardy pro komplexotvorné látky byly překračovány nejvýrazněji v Oblastech povodí Horního a středního Labe, Ohře a Dolního Labe a Dyje. V oblasti povodí Dolní Vltavy se jednalo pouze o Rakovnický potok. PAU přesahovaly imisní standard jen nevýrazně na profilu Olše – Ropice, velmi výrazně na profilu Loděnice – Hostim (levostranný přítok Berounky pod Berounem), kde limit pro antracen byl překročen 9x a pro fluoranten 19x. Suma PCB na jediném profilu, Zákolánském potoce, dosáhla 1,3 násobku imisního standardu. Chlorkované alifatické uhlovodíky byly mírně zvýšené nad limit na Labi v Obříství (1,2-dichlorethan), v Olšavě – Havřicích (1,2-cis-dichlorethen) a výrazně na Bílině (1,2-cis-dichlorethen, 1,1,2-trichlorethen a 1,1,2,2-tetrachlorethen). Pesticidy nesplnily imisní standard velmi zřídka, nejvýrazněji přesáhl limit desethylatrazin v profilu Bílina – Záluží a alachlor v profilu Sázava – Nespeky. V profilu Haná – Bezměrov byl naměřen vyšší koncentrace chlorpyrifosu a v profilu Blata – Tovačov lindanu.

Radioaktivita

V povrchové vodě ve vybraných profilech státní sítě Českého hydrometeorologického ústavu byly v roce 2007 analyzovány radiochemické ukazatele zejména v místech stávajících jaderných zařízení a místech dřívější těžby uranových rud v profilech pod výpustmi důlních vod a v úsecích toků ovlivněných průsaky z odvalů hlusiny a odkališť.

Pod zaústěním odpadních vod z jaderné elektrárny Dukovany byla v průběhu roku 2007 v řece Jihlavě zjištěna objemová aktivita tritia v rozsahu 40 – 240 Bq.l⁻¹. Tyto hodnoty vyhovují imisnímu standardu pro tritium stanovenému v NV 61. V řece Vltavě v profilu VD – Krásensko pod zaústěním odpadních vod z jaderné elektrár-

ny Temelín v roce 2007 nepřekročila objemová aktivita tritia 336 Bq.l⁻¹, tato hodnota vyhovuje imisnímu standardu pro tritium uvedenému v NV 61. Celková objemová aktivita alfa i beta byla zjištěna v hodnotách odpovídající jakosti neznečištěné vody. Ostatní aktivní a štěpné produkty vznikající při provozu jaderných elektráren nebyly detekovány.

Ploučnice, VD Stráž pod Ralskem

V okolí příbramských ložisek uranových rud, v řece Kocábě v profilu Višňová, Štěchovice a Dubeneckém potoku v profilu Dubenec a Příbramském potoku v profilu Brod byly zjištěny zvýšené hodnoty radiologických ukazatelů, jakost povrchové vody odpovídá dle ČSN 75 7221 třídě jakosti V. – velmi silně znečištěná voda. V této třídě byla jakost povrchové vody zjištěna též na řece Hadůvce v profilu Skryje, pod výstří úpravny uranových rud z dolu Rožínka. Ve výše uvedených profilech dlouhodobě přetrvává znečištění v důsledku zvýšených hodnot radiologických ukazatelů.

V ostatních profilech, zejména pak v povrchové vodě řeky Ploučnice v okolí ložiska Stráž pod Ralskem a v povrchové vodě řeky Nežárky došlo ve srovnání s obdobím 1990 – 2000 k výraznému zlepšení jakosti povrchové vody z hlediska sledovaných radiochemických ukazatelů.

Jakost vody ve vodárenských a ostatních nádržích

V řadě vodních nádrží docházelo v roce 2007 k eutrofizaci vody, tj. procesu způsobenému zvýše-

ným obsahem minerálních živin, především sloučenin fosforu a též i dusíku ve vodách.

Větší problémy se během roku vyskytly ve vodárenských nádržích a v nádržích s vodárenským využitím: Vrchlice, Hamry, Křižanovice, Seč, Lučina, Fryšták, Hubenov, Mostiště, Nová Říše a Kružberk a v nevodárenských

nádržích: Rozkoš, Pastviny, Mšeno Harcov, Les Království, Pařížov, České Údolí, Hracholusky, Novomlýnské nádrže, Luhačovice, Plumlov, Letovice, Moravská Třebová, Jevišovice, Brněnská přehrada a Oleksovice. Při celkovém hodnocení lze konstatovat, že zhoršená jakost vody byla v roce 2007 dostatečně provozně zvládnuta; nedošlo k omezení dodávky vody pro obyvatelstvo. Již několik let uskutečňované letecké vápnění, kterým je eliminován nepříznivý vliv rašelinných vod s nízkou alkalitou a nízkým pH, mělo pozitivní vliv na jakost vody v nádrži Souš. Jako méně vhodná nebo nevhodná k rekreaci byla v letních měsících voda v nevodárenských nádržích (např. Hracholusky, České Údolí, Novomlýnské nádrže, Moravská Třebová, Jevišovice, Oleksovice a Žermanice).

Drobné vodní toky a malé vodní nádrže sledované Zemědělskou vodohospodářskou správou v roce 2007

Zemědělská vodohospodářská správa zabezpečuje v rámci svých činností i část celostátního monitorovacího systému zjišťování a hodnocení stavu povrchových vod.

V roce 2007 sledovala celkem 972 profilů na vodních tocích a malých vodních nádržích. Ve vzorcích vod sleduje jednak základní fyzikální a chemické ukazatele umožňující včasnou identifikaci drobných komunálních a zemědělských zdrojů znečištění, ale i cizorodé látky ukazující na možnost kontaminace prostředí těžkými kovy a některými specifickými organickými látkami. Na vybraných profilech provádí sledování a hodnocení ekologického stavu vod.

Odběry na drobných vodních tocích ve správě ZVHS byly uskutečňovány v rámci dřívějšího programu monitoringu pro státní síť sledování jakosti vody provozované Českým hydrometeorologickým ústavem (dále jen „ČHMÚ“) a monitoringu bodových zdrojů znečištění (BODZDR) a navažují na síť profilů provozního monitoringu zabezpečeného státními podniky Povodí. Síť profilů ZVHS je situována na profilech v závěrových úsecích páteřních toků ve vodních útvech a na významnějších přítocích těchto toků. Vybrané nádrže ve správě ZVHS byly sledovány v programu monitoringu malých vodních nádrží (dále jen „MVN“). V rámci hydrobiologického monitoringu (BIO) přibyl ke standardnímu sledování makrozoobentosu screeningový monitoring dalších dvou složek – fyto-bentosu a plůdkového společenstva ryb. Na vybraných MVN byl během sezóny sledován vývoj společenstev fytoplanktonu. Na podzim 2007 byl proveden monitoring chemického stavu sedimentů (SED) s cílem prověřit sporné výsledky z roku 2006.

Dále se ZVHS jako pověřený odborný subjekt významnou měrou podílí na plnění požadavků plynoucích ze směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (dále jen „Nitrátová směrnice“) podchycující znečištění pocházející ze zemědělských zdrojů. Pro potřeby této směrnice byl na území celé ČR prováděn monitoring jakosti povrchových vod se zaměřením na dusičnany.

Jakost vody využívané ke koupání osob v koupací sezóně 2007

Nejčastější problémy s jakostí vody souvisejí s masovým výskytem sinic, který na některých lokalitách každoročně vede k vyhlášení zákazu koupání.

V koupací sezóně 2007 bylo z tohoto důvodu vyhlášeno celkem 24 zákazů koupání (z toho 4 na koupalištích ve volné přírodě a 20 v koupacích oblastech). Jako limitní hodnoty pro ukazatel „sinice“ bylo přijato doporučení WHO, tj. třístupňové hodnocení jakosti vody, kdy zákaz je vydáván v případě, že vizuálním hodnocením je posouzena přítomnost vodního květu.

Z důvodu mikrobiologické jakosti vody byly v roce 2007 vydány 3 zákazy koupání – 1 na koupališti ve volné přírodě (koupaliště Rolava – Karlovy Vary) a 2 na koupacích oblastech (VD Hracholusky – Na Radosti a rybník Rosnička).

Jakost plavenin a sedimentů

V roce 2007 bylo kvalitativní sledování plavenin a říčních sedimentů realizováno v rámci programu situačního monitoringu, a to na 47 profilech hlavních vodních toků ČR a jejich významných přítoků. Sledovanými ukazateli byly obsahy těžkých kovů, metaloidů a specifických organických látek včetně některých prioritních polutantů s relevancí pro pevné matrice. Četnost sledování je u plavenin 4x ročně, u sedimentů 2x ročně.

Zhodnocení chemického stavu plavenin a sedimentů bylo provedeno na základě zatřídění měřených hodnot do kategorií dle metodického pokynu „Kritéria znečištění zemin a podzemních vod“ z roku 1996 ve smyslu metodického pokynu MŽP pro analýzu rizik kontaminovaného území č. 9/2005. Překročení kritéria kategorie B tohoto normativu se posuzuje jako zvýšené znečištění, které může mít negativní vliv na zdraví člověka a jednotlivé složky životního prostředí, překročení kritéria C představuje znečištění, které může znamenat významné riziko ohrožení zdraví člověka a dalších složek životního prostředí.

V matici plaveniny bylo překročeno kritérium pro rizikové znečištění (kritérium C) pouze v obsazích benzo(a)pyrenu (4 % měřených hodnot), arsenu (4 % měřených hodnot), pentachlorbenzenu (3 % měřených hodnot) a ojediněle v obsazích berylia, zinku, olova a benzo(a)antracenu. Hodnoty indikující zvýšené znečištění (kategorie B) byly měřeny ojediněle, a to v obsazích rtuti a benzo(b)fluoranthenu.

V sedimentech se vyskytl v nadlimitních obsazích pouze arsen (3 % měřených hodnot). Počty profilů, kdy měřené hodnoty překročily kritérium B a C uvádí Tabulka 3.1.2. (Pozn.: Hodnocení nezahrnuje látky skupiny TOC a látky skupiny fenolů a chlorfenolů, které v minulých letech vykazovaly obsahy nad úroveň stanovenou kritériem. Výsledky jejich analýz nebyly k termínu zpracování této zprávy k dispozici.)

Celkově lze konstatovat, že podobně jako v minulých letech obsahy sledovaných látek odpovídaly ve většině případů úrovni přirozených hodnot nebo mírně zvýšeného znečištění. V kategorii zvýšeného a rizikového znečištění byly klasifikovány jen nejvyšší měřené hodnoty ukazatelů. Pouze na Bílině a Ohři byla zjištěna zvýšená kontaminace ve všech vzorcích plavenin a u většiny vzorků sedimentů.

V meziročním srovnání je zřejmé snížení počtu případů zvýšených a rizikových obsahů arsenu, rtuti a kadmia. Zejména v kontaminaci plavenin rtutí byl oproti roku 2006 zaznamenán významnější pokles, a to i v počtu případů mírně zvýšeného znečištění. Naopak mírný nárůst byl oproti minulému roku zaznamenán v četnosti nadlimitních obsahů látek ze skupiny PAU, zejména benzo(a)pyrenu v plaveninách toků povodí Odry, ve Svitavě – Bílovicích a v Moravě – Raškově. Nově byly zjištěny výskyty nadlimitních obsahů pentachlorbenzenu v plaveninách, a to v Bílině a Ohři (až 4 500 $\mu\text{g.kg}^{-1}$) a v ojedinělých případech také v Moravě – Lanžhotě a v Jizeře – Tuřicích. Opakovaně měřené vysoké obsahy arsenu v Bílině a Ohři nad Nechranickou nádrží (až 124 mg.kg^{-1}) a berylia (až 22 mg.kg^{-1}) se oproti roku 2006 snížily, avšak zůstávají nadále v kategorii rizikových obsahů a jsou nejhůře hodnocenými ukazateli. Mírně zvýšené znečištění hexachlorbenzenem, v minulosti monitorované v matici plaveniny v Oblasti povodí Ohře a dolního Labe, bylo v roce 2007 naměřeno v nejvyšších hodnotách v sedimentech Bíliny (až 1 210 $\mu\text{g.kg}^{-1}$) a v Labi pod Děčínem. Z pesticidů byl zjištěn v pevných maticích v mírně zvýšených hodnotách p,p' DDT v Bílině pod Spolchemií a Labi pod Děčínem (200 – 500 $\mu\text{g.kg}^{-1}$). Látky skupiny PCB se vyskytly sumárně ve zvýšeném obsahu v sedimentech Bíliny – Záluží.

Tabulka 3.1.1

Vymezení kategorií pro hodnocení obsahu nebezpečných látek v plaveních a sedimentech

Kritéria MŽP	Kategorizace	Označení
nedosažení kritéria A	přírodní (geogenní nebo velmi nízké) obsahy sledované látky	A1
překročení A	mírné zvýšení zátěže	A2
překročení B	odpovídá zvýšeným obsahům, překročení hodnoty kritéria B se posuzuje jako znečištění, které může mít negativní vliv na zdraví člověka a jednotlivé složky životního prostředí	B
překročení C	překročení hodnoty kritéria C představuje znečištění, které může znamenat významné riziko ohrožení zdraví člověka a dalších složek životního prostředí	C

Pramen: MŽP

Výsledky monitoringu plavenin a sedimentů v roce 2007 potvrzují postupné zlepšování imisní situace povrchových vod v hodnocených ukazatelích. Za závažný je nadále považován výskyt vysokých obsahů arsenu a berylia a nově obsahů pentachlorbenzenu v Ohři a Bílině v průmyslovém regionu severních Čech. Signály možného opětovného zhoršení emisí a stavu vod byly zjištěny v Ostravici – Ostravě v ukazateli rtuť a PAU (benzo(a)pyren 4 570 $\mu\text{g.kg}^{-1}$) a v Odře – Bohumíně (rtuť – 5,43 mg.kg^{-1}). Antropogenní vlivy jsou dokumentovány tradičně vyššími obsahy těžkých kovů a PAU v Odře – Bohumíně, Lužické Nise – Hrádku n. N. a Bečvě – Dluhonicích. Přetrvávající dlouhodobou kontaminaci signalizuje plošné, mírně zvýšené znečištění plavenin kadmii a znečištění látkami skupiny PAU.

Pro vybrané prioritní látky byla orientačně vyhodnocena úroveň znečištění také z pohledu navrhovaných norem environmentální kvality (dále jen „NEK“). Tyto evropské normy byly překročeny ročními profilovými prů-

měry na všech sledovaných profilech v ukazateli nikl, olovo, hexachlorcyklohexan a hexachlorbenzen. V ostatních ukazatelích, pro které jsou NEK stanoveny, se počet překročení pohyboval mezi 10 až 50 %. NEK byly dosaženy ve všech sledovaných profilech v ukazateli benzo(a)pyren (hodnota NEK je v úrovni kategorie C Metodického pokynu MŽP), benzo(k)fluoranthenu a trifluralinu.

Akumulační biomonitoring povrchových vod v roce 2007

V roce 2007 probíhalo sledování kontaminace biomasy škodlivými látkami v 21 závěrových profilech hlavních řek ČR jako součást situačního monitoringu povrchových vod. V rámci akumulačního biomonitoringu byly hodnoceny jako zástupci bentických organismů chrostíci rodu Hydropsyche, sledovala se akumulace polutantů v mlžích (*Dreissena polymorpha*), v biofilmu (nárosty) a v rybách (jelec tloušť). Byly sledovány látky, které je účelné sledovat ve vodních organismech, tj. látky, které jsou ve vodě velmi málo rozpustné a dobře se akumulují v tucích.

Pro hodnocení byly vybrány organismy, které nejlépe akumulují jednotlivé polutanty (koncentrace je udávána na jednotku sušiny).

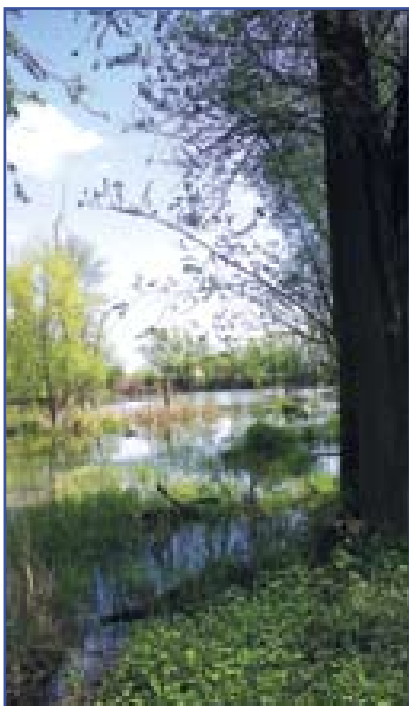
Ze skupiny chlorovaných pesticidů bylo hodnoceno DDT a produkty jeho rozkladu (DDE, DDD) v rybách (jelec tloušť). Ve všech sledovaných profilech vykazoval nejvyšší koncentraci izomer p,p'-DDE (produkt částečného biologického rozkladu DDT); nalezené hodnoty p,p'-DDE se řádově lišily od izomeru p,p'-DDD a oproti izomeru p,p'-DDT byly tyto hodnoty vyšší o dva řády. Z toho je patrné, že tyto látky i po několika desítkách let, kdy se přestaly používat, se stále ve vodním ekosystému vyskytují. Vysoké hodnoty p,p'-DDE byly naměřeny v závě-

rových profilech Ohře, Dyje, Sázavy, Labi – Děčíně a v Labi pod Neratovicemi. Maximální hodnota na Ohři je v porovnání s výsledky od roku 2000 výjimečná a vzhledem k tomu, že se jedná o výsledek v rybách, je možné předpokládat, že konkrétní analyzovaný jelec tloušť pochází z Labe. Srovnáme-li i další matrice, pak vychází jako nejvíce zatížený izomerem p,p'-DDE závěrový profil Dyje v Pohansku.

Polychlorované bifenyly (suma 8 indikátorových kongenerů PCB) a **polybromované difenyletery** (suma kongenerů PBDE – 28, 47, 99, 100, 153, 154, 183) byly hodnoceny ve všech organických maticích. Vysoké hodnoty PCB byly zjištěny ve všech sledovaných labských profilech (188 – 665 $\mu\text{g.kg}^{-1}$) a na hraničním profilu Lužické Nisy (273 – 612 $\mu\text{g.kg}^{-1}$). Nejvyšší koncentrace PBDE se vyskytovaly v závěrových profilech Lužické Nisy (26 – 87 $\mu\text{g.kg}^{-1}$) a Bíliny (9 – 74 $\mu\text{g.kg}^{-1}$). Poměrně vysoké koncentrace byly naměřeny také na Jizeře (31 $\mu\text{g.kg}^{-1}$). **Polyaromatické uhlovodíky** (7 indikátorových PAU) byly sledovány pomocí pasivních vzorkovačů (SPMD). Nejvyšší hodnoty byly zjištěny v Odře – Bohumíně (50 ng.l^{-1}) a poměrně vysoké koncentrace byly naměřeny na závěrovém profilu Svratky (12,3 ng.l^{-1}).

Nejvyšší koncentrace **těžkých kovů** jsou pravidelně nalézány v biofilmu. U arsenu se hodnoty na jednotlivých profilech pohybovaly od 2,4 do 18 mg.kg^{-1} s maximální koncentrací na Bílině. Ve srovnání s rokem 2006 jsou naměřené hodnoty nižší. U kadmia a olova byly poměrně vysoké koncentrace v Lužické Nise (1,3 a 48 mg.kg^{-1}). Nejvyšší hodnoty kadmia byly zjištěny v profilu Odry – Bohumín (1,9 mg.kg^{-1}). Nejvyšší koncentrace rtuti byla naměřena v profilu Bílina – Ústí nad Labem (1,7 mg.kg^{-1}). Vysoké hodnoty byly také v Labi – Obříství a Děčíně (1,2 mg.kg^{-1}).

V oblasti povodí Horního a středního Labe se vyskytovaly vysoké hodnoty sledovaných těžkých kovů, PCB, PBDE a p,p'-DDE (Labe – Lysá nad Labem, Obříství a Lužická Nisa – Hrádek nad Nisou). Poměrně vysoké koncentrace PBDE byly v Jizeře – Předměřicích. Sledované profily se nacházejí pod významnými chemickými podniky (Spolana Neratovice), městskými aglomeracemi s průmyslovou výrobou (Liberec, Jablonec,

Tabulka 3.1.2

Počet profilů s překročením kritérií kategorií B a C v letech 2006 a 2007

ukazatel	plaveniny				sedimenty			
	2006		2007		2006		2007	
	kritérium B	kritérium C	kritérium B	kritérium C	kritérium B	kritérium C	kritérium B	kritérium C
arsen	1	3	0	2	0	5	1	2
beryllium	0	1	1	1	1	0	0	0
chrom veškerý	0	1	0	0	0	0	0	0
kadmium	1	0	0	0	1	0	0	0
měď	1	0	0	0	0	0	0	0
olovo	0	2	0	1	0	1	0	0
rtuť	3	0	2	0	1	0	0	0
zinek	0	0	1	1	0	0	0	0
benzo(a)pyren	3	1	3	6	0	1	0	0
benzo(b)fluoranthén	0	0	2	0	0	0	0	0
benzo(a)antracen	0	0	1	1	0	0	0	0
benzen	0	0	0	0	1	2	0	0
toluen	0	0	nehodnoceno		1	3	nehodnoceno	
1,1,2,2-tetrachlorethen	1	1	nehodnoceno		0	0	nehodnoceno	
2,5-dichlorfenol	0	1	nehodnoceno		0	0	nehodnoceno	
2-monochlorfenol	0	5	nehodnoceno		0	0	nehodnoceno	
p-kresol	0	8	nehodnoceno		0	1	nehodnoceno	
pentachlorfenol	0	0	0	5	0	0	0	0
2,3-dichlorfenol	0	2	nehodnoceno		0	0	nehodnoceno	
2,4,6-trichlorfenol	0	1	nehodnoceno		0	0	nehodnoceno	
fenol	1	0	nehodnoceno		0	0	nehodnoceno	
celkem	11	26	10	17	5	13	1	2

Pramen: ČHMÚ

Mladá Boleslav). V **oblasti povodí Horní Vltavy** byly v profilech Otava – Topělec a Lužnice – Bechyně hodnoty sledovaných polutantů ve srovnání s jinými oblastmi povodí poměrně nízké. V **oblasti povodí Berounky** se vyskytovaly poměrně vysoké hodnoty olova a kadmia v profilu Berounka – Srbsko. V **oblasti povodí Dolní**

Vltavy byly nalezeny poměrně vysoké koncentrace polychlorovaných bifenylovů v profilu Vltava – Zelčín. V **oblasti povodí Ohře a dolního Labe** byly nalezeny vysoké hodnoty koncentrace rtuti v Bílině a v Labi – Děčíně. V Bílině byly rovněž vysoké koncentrace arsenu a PBDE. Sledované profily jsou pod významným chemickým podnikem

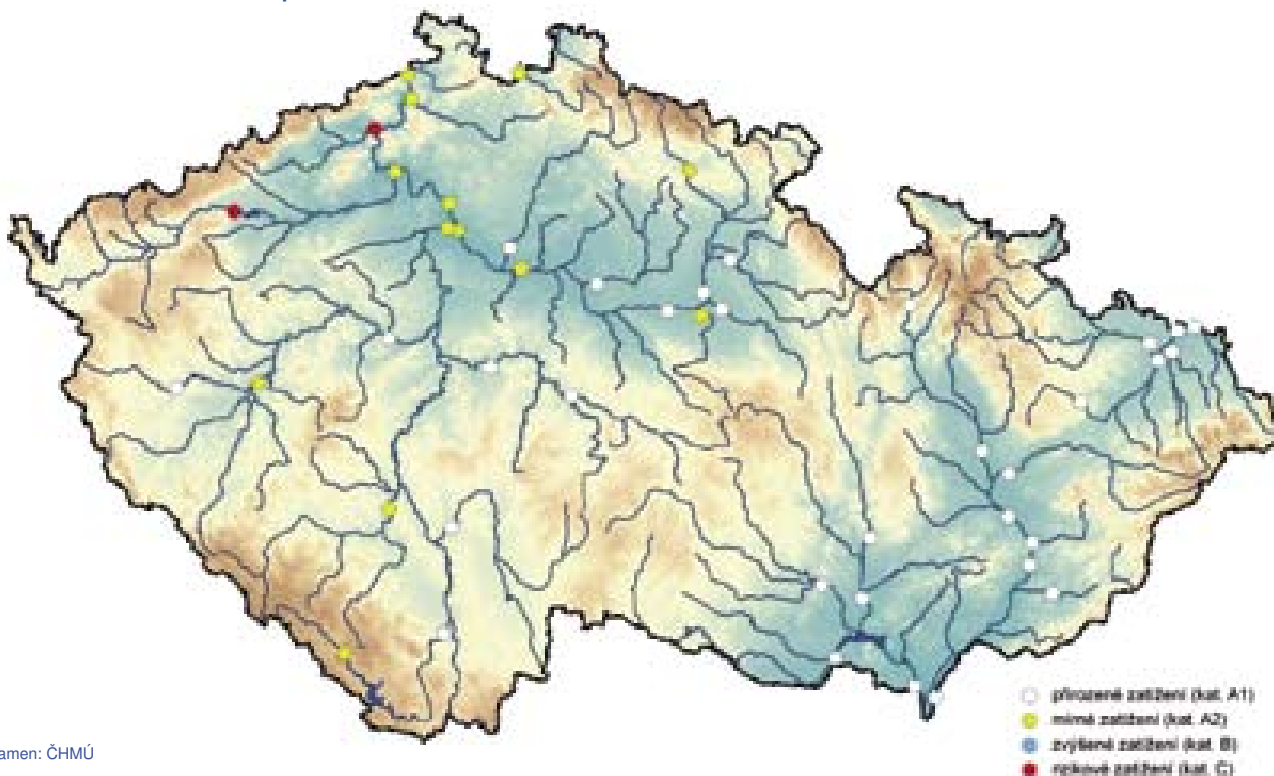
(Spolchemie Ústí nad Labem) a městskými aglomeracemi. V **oblasti povodí Odry** byly nalezeny vysoké koncentrace rtuti, nejvyšší hodnoty kadmia a PAU v hraničním profilu Odra – Bohumín. V **oblasti povodí Moravy** se v závěrovém profilu Morava – Lanžhot sledované látky nevyskytovaly ve vysokých koncentracích. V **oblasti povodí Dyje** byly nalezeny vysoké koncentrace izomeru p,p'-DDE v závěrovém profilu Dyje v Pohansku. Důvodem je zřejmě znečištění ze zemědělské výroby a staré zátěže. Vysoké hodnoty PCB (suma indikátorových kongenerů) byly nalezeny ve Svatce pod Brnem; jde o relativně málo vodný tok pod městskou aglomerací.

3.2 Jakost podzemních vod

V roce 2007 se ve státní monitorovací síti jakosti podzemních vod pozorovalo 461 objektů, z toho 138 pramenů, 147 mělkých vrtů a 176 hlubokých vrtů. Stanovovaných bylo celkem 226 ukazatelů s četností dvakrát za rok v obdobích jaro a podzim. Hodnocení výsledků jakosti podzemních vod za rok 2007 se vzhledem k požadavkům Rámcové směrnice orientovalo zejména na nebezpečné látky.

Obrázek 3.1.3

Klasifikace obsahu arsenu v plaveninách v roce 2007

Pramen: ČHMÚ

Tabulka 3.2.1

Přehled počtu objektů s překročením hodnot kritérií B, C min. v 1 ukazateli za rok 2007 (srovnání s rokem 2006)

Objekty	Počet objektů	Počet objektů s překročením B nebo C	% objektů s překročením B nebo C
Mělké vrtů	147	72	49,0 (42,2 v r. 2006)
Hluboké vrtů a prameny	314	54	17,2 (16,8 v r. 2006)
Všechné objekty	461	126	27,3 (24,9 v r. 2006)

Pramen: ČHMÚ

ČHMÚ provedlo srovnání naměřených hodnot ukazatelů jakosti podzemních vod s hodnotami mezí stanovitelnosti, hodnotami kritérií A, B a C podle metodického pokynu MŽP z 15.9.1996 – Kritéria znečištění zemin a podzemní vody a limity pro pitnou vodu dle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví (dále jen „MŽD“) č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví požadavky na pitnou vodu a rozsah a četnost její kontroly (pro ukazatele, které nemají stanovené kritérium v této vyhlášce, byl použit limit stanovený normou ČSN 75 7111 Pitná voda).

V roce 2007 bylo nejvyšší procento překročení normativu C zaznamenáno v ukazatelích chloridy (4,7 % všech vzorků, 10,2 % vzorků mělkých vrtů), amonné ionty (3,2 % všech vzorků, 5,4 % vzorků mělkých vrtů), hliník (2,6 % všech vzorků, 3,4 % vzorků mělkých vrtů) a dusitany (1,3 % všech vzorků, 2,0 % vzorků mělkých vrtů). Velmi málo časté je překročení u 1,2-cis-dichlorethenu (0,7 % všech

vzorků) a tetrachlorethenu (0,5 % všech vzorků). U dalších hodnocených ukazatelů (pesticidy, těžké organické látky a kovy) překročilo normativ C velmi sporadicky (0,1 až 0,4 % všech vzorků). Hodnoty naměřené nad kritériem B a pod kritériem C byly zjištěny zejména u ukazatelů chloridy (3,0 % všech vzorků, 8,2 % vzorků mělkých vrtů), amonné ionty (2,7 % všech vzorků, 4,4 % vzorků mělkých vrtů), bor (2,6 % všech vzorků, 2,9 % vzorků hlubokých vrtů a pramenů) a dusitany (1,2 % všech vzorků, 3,1 % vzorků mělkých vrtů), dále se sporadicky nad kritériem B vyskytovaly hliník, fluoridy, beryllium, chrysen, benzo(b)fluoranthén, 1,2-cis-dichlorethén, nikl, vanad, arsen, kadmium, benzo(g,h,i)perylene, benzo(k)fluoranthén, benzo(a)pyren, benzo(a)antracen, indeno(1,2,3-cd)pyren, fenantren, tetrachlorethan, trichlorethén, 2,4-DP, β-hexachlorcyklohexan, chlorpyrifos, MCPA, MCPP, metolachlor a chlorotoluron.

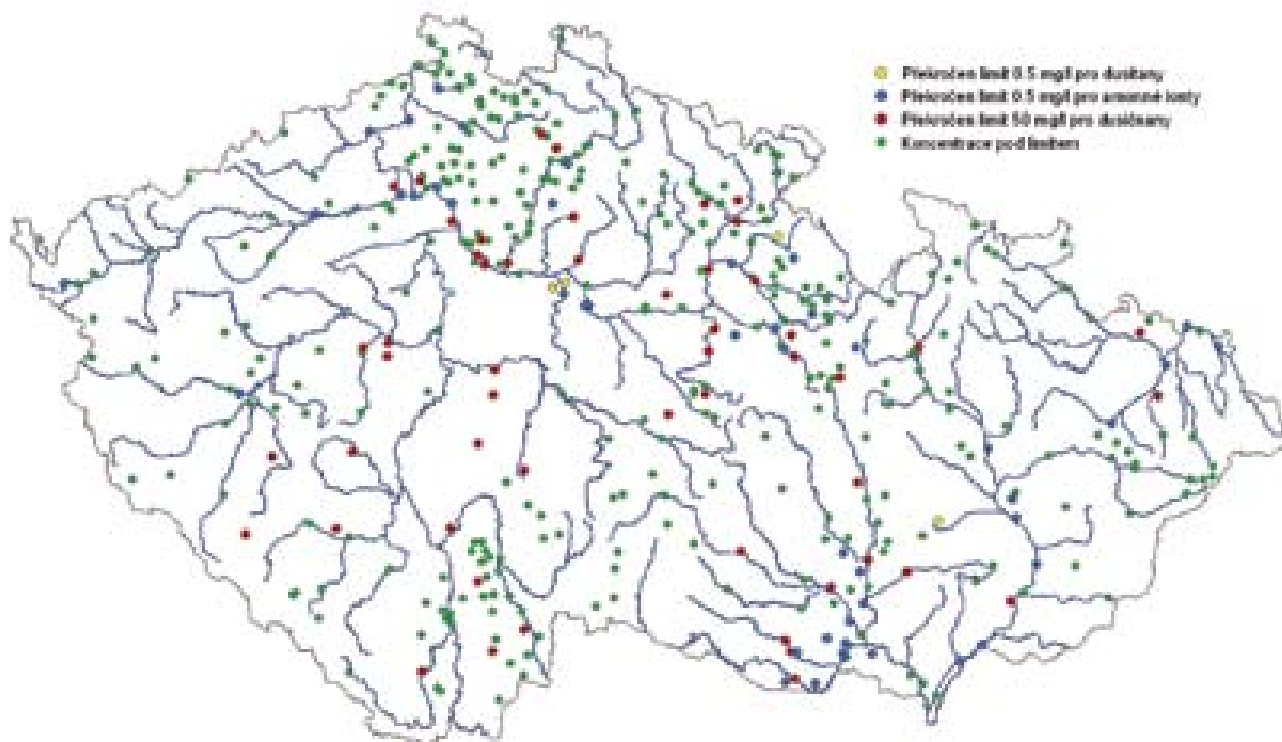
Celkově výskyt ukazatelů překračujících normativ B a C je nejčastější v podzemních vodách mělkých vrtů orientovaných do aluvií řek, které jsou antropogenní činností nejvíce ovlivněny.

Z hlediska srovnání jakostních ukazatelů oproti roku 2006 (Tabulka 3.2.1) je možno konstatovat, že v mělkých vrtech došlo k mírnému zhoršení a ve skupině objektů hlubokých vrtů a pramenů jenom k nepatrnému zhoršení v procentuálním zastoupení objektů s překročením kritérií B nebo C. Je však třeba poznamenat, že v roce 2007 byl mimořádně sledován mnohem větší počet ukazatelů (226) oproti rozsahu ukazatelů (150) sledovaných v roce 2006. Nárůst počtu objektů s překročením kritérií B nebo C lze přičíst analytickým zjištěním nově sledovaných ukazatelů v podzemních vodách.

Z hlediska srovnání jakostních ukazatelů podzemních vod s požadavky pro pitnou vodu byly nejčastěji v nadlimitních hodnotách zjištěny ukazatele dusičnany (12,6 % nadlimitních vzorků), amonné ionty (11,0 % nadlimitních vzorků), sírany (8,0 % nadlimitních vzorků), chloridy (7,7 % nadlimitních vzorků), chemická spotřeba kyslíku manganistanem (7,2 % nadlimitních vzorků), hliník (4,3 % nadlimitních vzorků), nikl (4,2 % nadlimitních vzorků) a rozpuštěný organický uhlík

Obrazek 3.2.1

Nadlimitní koncentrace dusíkatých látek v podzemních vodách v roce 2007 (překročení limitních hodnot vyhlášky č. 252/2004 Sb.)

Pramen: ČHMÚ

– DOC (3,2 % nadlimitních vzorků). Méně často byly limity překročeny v ukazatelích benzo(a)pyren (2,1 % nadlimitních vzorků), fluoridy (2,1 % nadlimitních vzorků), arsen (2,0 % nadlimitních vzorků), desethylatrazin (1,8 % nadlimitních vzorků), atrazin (1,6 % nadlimitních vzorků). Všechny tyto nadlimitní látky (kromě fluoridů) jsou větším podílem zastoupeny v podzemních vodách mělkých vrtů.

Celkově lze shrnout, že jako nejvýraznější ukazatele znečištění podzemních vod se jeví dusíkaté látky (zejména dusičnany a amonné ionty), chloridy a kovy. Organické látky se na znečištění podzemních vod podílejí menší částí, nejvíce jsou zastoupeny těžké organické látky (zejména v oblasti Neratovic) a pesticidní látky, které byly zjištěny v podzemních vodách mělkých vrtů, zejména v zemědělských oblastech.

3.3 Monitoring vod v ČR v roce 2007 dle požadavků Rámcové směrnice

Pro pravidelné hodnocení stavu povrchových i podzemních vod jsou každoročně používány údaje ze státních sítí sledování vod Českého hydrometeorologického ústavu. Implementací Rámcové směrnice se změnil systém monitoringu jakosti vod v ČR.

Monitoring vod je řízen Metodickým pokynem odboru ochrany vod MŽP a odboru vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství (dále jen „MZe“) pro monitorování vod podle § 21 odst. 4 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, ze dne 19.12.2006. Zásady provádění a náležitosti programů monitoringu dle Rámcové směrnice a technické náležitosti zpracování výsledků těchto programů definuje Rámcový program monitoringu. Dle pravidel Rámcového programu monitoringu se provádí monitorování vod ve všech typech monitoringu vod dle Rámcové směrnice: situačním, provozním, průzkumném, kvantitativního stavu a referenčních podmínkách.

Monitoring množství povrchových vod byl v roce 2007 pokryt programem monitoringu kvantitativního stavu po-

Svratka, VD Brno - vápnění

vrchových vod. Program monitoringu kvantitativního stavu povrchových vod byl prováděn na 505 profilech tekoucích vod a 48 nádrží.

Monitoring jakosti povrchových vod byl v roce 2007 pokryt programy situačního a provozního monitoringu povrchových vod. Profily státní sítě sledování jakosti vod v tocích se rozdělily do dvou skupin profilů: profily situačního monitoringu (profily na významných tocích reprezentujících ucelená větší povodí těchto toků) a profily provozního monitoringu (ostatní profily). V programu situačního monitoringu bylo v ČR celkem odebráno a analyzováno 1 332 vzorků vody, 184 vzorků plavenin, 94 vzorků sedimentů a 143 vzorků biomasy na 111 profilech státní sítě. Dále bylo odebráno 442 vzorků biologických složek pro hodnocení ekologického stavu vod. V programu provozního monitoringu bylo odebráno a analyzováno 24 858 vzorků vody, 210 vzorků plavenin a 20 vzorků sedimentů na 1 287 profilech (z toho 300 profilů státní sítě).

Monitoring množství podzemních vod byl pokryt programem monitoringu kvantitativního stavu podzemních vod. Program monitoringu kvantitativního stavu podzemních vod byl prováděn na 2000 objektech sítě sledování podzemních vod. Četnost sledování byla 1x týdně, popřípadě 1x denně u automatizovaného sledování.

Monitoring jakosti podzemních vod byl pokryt programem situačního monitoringu podzemních vod. Program situačního monitoringu podzemních

vod byl prováděn na 461 objektech státní sítě sledování podzemních vod. Jelikož rozsah stanovovaných ukazatelů situačního monitoringu plně pokrývá rozsah provozního monitoringu a síť provozního monitoringu je totožná se sítí situačního monitoringu, nebyl v roce 2007 provozní monitoring podzemních vod prováděn. Bylo odebráno a analyzováno 922 vzorků vod (2 vzorky ročně na každém objektu).

Lososové a kaprové vody v roce 2007

Lososové a kaprové vody jsou legislativně vyhlášené povrchové vody vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů.

Z hodnocení uzávěrových profilů vymezených vod bylo zjištěno, že za dvouletí 2006 – 2007 byly splněny přípustné limity v 64 % těchto vod (67 % lososových a 60 % kaprových). K nejčastějšímu překročení limitů u ukazatele rozpuštěný kyslík, resp. nedosažení jeho minimální hodnoty (19 % všech vyhlášených vod) docházelo především na lososových vodách. Na kaprových vodách jsou překročeny limity u volného amoniaku a amonných iontů (17 % všech vyhlášených vod).

Většina vod, kde nebyly splněny přípustné ukazatele, nevyhovuje v jednom nebo dvou souvisejících ukazatelích (např. volný amoniak a amonné ionty). Nejvíce nesplněných přípustných ukazatelů bylo zaznamenáno na lososových vodách Rusavě horní, Trkmance, Lužické Nise a Bílovce a na kaprových vodách na Včelínku a Bílovce.

Markéta Trulíková, 14 let, ZŠ Ústí nad Labem „Prostě dobrý“ (Ústecký kraj)

Nakládání s vodami

4.

4.1 Odběry povrchových vod

Oproti roku 2006 došlo v roce 2007 k nárůstu odběrů povrchových vod z 1 556,930 mil. m³ na 1 588,744 mil. m³, tj. o 2 %.

Podobně jako v předchozích letech nebyly vzhledem ke sjednocení údajů jednotlivých s.p. Povodí zahrnuty do odběrů povrchových vod převody vody a vody odebrané pro rybniční soustavy.

K nejvýraznějšímu zvýšení odběrů v procentním vyjádření došlo u zemědělství (včetně závlah). Uvedené zjištění souvisí s tím, že po teplých letech 2005 a 2006 se rok 2007 s průměrnou roční teplotou 9,3 °C (+1,8 °C nad normálem) zařadil mezi roky výrazně nadprůměrné (největším odběrem v kategorii odběrů pro zemědělství jsou především odběry vod pro závlahy). K výraznému zvýšení v množství odběrů v absolutním vyjádření došlo u energetiky. V roce 2006 činil celkový odběr v tomto odvětví 809,2 mil. m³, v roce 2007 pak 868,0 mil. m³ – meziroční nárůst tedy činil 7,3 %. U odběrů povrchové vody pro vodovody pro veřejnou potřebu (obdobně jako u vody podzemní) lze konstatovat, že dochází oproti roku 2006 k nevýraznému poklesu z 387,9 mil. m³ na 384,1 mil. m³. U průmyslu (včetně dobývání nerostných surovin) došlo v roce 2007 oproti roku 2006 k poklesu o téměř 30 mil. m³, tj. o 8,7 %.

Karvinská Mlýnská, Karviná Darkov

Tabulka 4.1.1

Odběry povrchové vody v roce 2007 odběrateli nad 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc v mil. m³

s.p. Povodí	Vodovody		Zemědělství		Energetika		Průmysl		Ostatní užívání		Celkem	
	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet
Povodí Labe, s.p.	45,930	37	6,747	40	613,252	12	114,564	107	0,921	36	781,414	232
Povodí Vltavy, s.p.	159,238	49	1,536	15	54,855	18	50,752	84	3,316	28	269,697	194
Povodí Ohře, s.p.	52,640	5	4,343	11	60,166	5	47,716	52	0,165	9	165,030	82
Povodí Odry, s.p.	76,545	21	0,019	1	12,332	1	81,900	57	0,837	29	171,633	109
Povodí Moravy, s.p.	49,778	34	6,640	39	127,356	2	16,517	96	0,679	19	200,970	190
Celkem s.p. Povodí	384,131	146	19,285	106	867,961	38	311,449	396	5,918	121	1 588,744	807

Pramen: MZe, s.p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i.

Podrobnější informace o uvedených ODVĚTVÍCH	
Vodovody pro veřejnou potřebu (bez převodů)	OKEČ: 41 bez 410010
Zemědělství včetně závlah (bez chovu ryb)	OKEČ: 01 – 05, bez 050200
Energetika (výroba a rozvod elektřiny a tepla)	OKEČ: 401 a 403
Průmysl včetně dobývání nerostných surovin (bez energetiky a vodovodů)	OKEČ: 10 – 45, bez 401, 403 a 41
Ostatní včetně stavebnictví	OKEČ: 50 – 93
Celkem (bez rybníků a převodů)	OKEČ: 01 – 93, bez 050200 a 410010

Struktura evidovaných odběrů vody v jednotlivých povodích v roce 2007 je uvedena v Tabulce 4.1.1. Celkový vývoj odběrů povrchových vod od roku 1980 znázorňuje Graf 4.1.1.

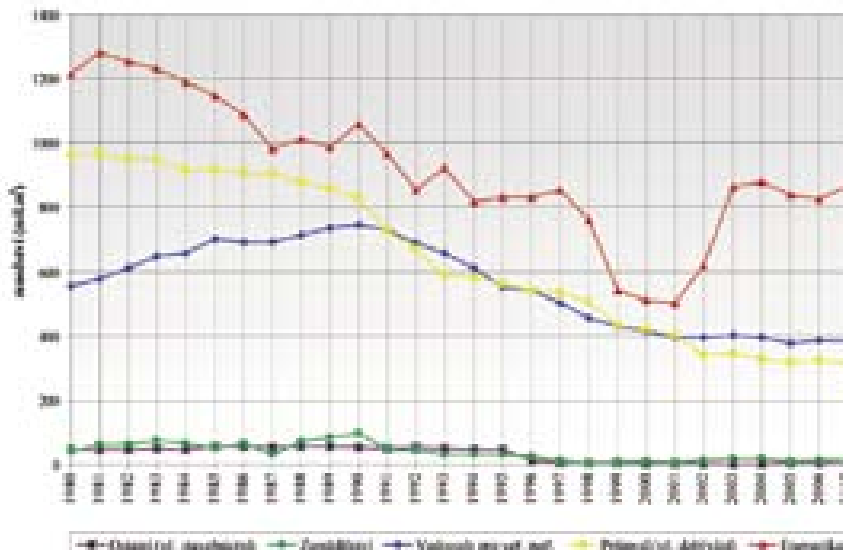
Členění uživatelů do jednotlivých skupin bylo provedeno podle odvětvové klasifikace ekonomických činností (dále jen „OKEČ“).

4.2 Odběry podzemních vod

Celkové množství odebraných podzemních vod ve srovnání s rokem 2006 zůstalo v podstatě na stejné úrovni (nárůst 0,3%). Tato skutečnost svědčí o tom, že pokles v této kategorii odběrů dosáhl svého maxima v minulých obdobích a nyní dochází spíše ke stagnaci.

Graf 4.1.1

Odběry povrchových vod v ČR v letech 1980 – 2007

Pramen: MZe, s.p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i.

Tabulka 4.2.1

Odběry podzemní vody v roce 2007 odběrateli nad 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc v mil. m³

s.p. Povodí	Vodovody		Zemědělství		Energetika		Průmysl		Ostatní užívání		Celkem	
	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet
Povodí Labe, s.p.	100,011	631	2,002	141	0,816	6	8,959	156	1,749	52	113,537	986
Povodí Vltavy, s.p.	31,987	567	3,615	247	0,216	6	10,221	128	8,398	252	54,437	1 200
Povodí Ohře, s.p.	53,062	325	0,703	21	1,159	1	4,292	100	1,464	10	60,680	457
Povodí Odry, s.p.	19,999	131	0,435	26	0,005	1	1,833	34	0,652	25	22,924	217
Povodí Moravy, s.p.	112,484	698	3,734	322	0,128	1	9,176	216	3,455	178	128,977	1 415
Celkem s.p. Povodí	317,543	2352	10,489	757	2,324	15	34,481	634	15,718	517	380,555	4 275

Pramen: MZe, s.p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i.

K určitému zlomu ve vývojových trendech, kdy docházelo k trvalému poklesu, došlo již v předcházejícím roce 2006. U odběrů podzemní vody pro vodovody pro veřejnou potřebu (obdobně jako u vody povrchové) lze konstatovat, že dochází oproti roku 2006 ke stagnaci (nevýrazný pokles z 319,5 mil. m³ na 317,5 mil. m³).

Struktura evidovaných odběrů vody v jednotlivých povodích v roce 2007 je uvedena v Tabulce 4.2.1. V roce 2007 bylo evidováno 4 275 odběrů podzemní vody v množství 380,6 mil. m³ (jedná se o odběry nad 6 000 m³ za rok nebo 500 m³ za měsíc). U průmyslu (včetně dobývání nerostných surovin) došlo v roce 2007, obdobně jako u odběru povrchových vod, oproti roku 2006 k poklesu z 36,4 mil. m³ na 34,5 mil. m³, tj. o 5,2 %.

4.3 Vypouštění odpadních vod

V roce 2007 bylo do vodních toků vypuštěno 2 019,3 mil. m³ odpadních a důlních vod. Oproti roku 2006 dochází v roce 2007 k zanedbatelnému poklesu o 0,2 %. Jednalo se o zdroje nad 6 000 m³ za rok nebo 500 m³ za měsíc.

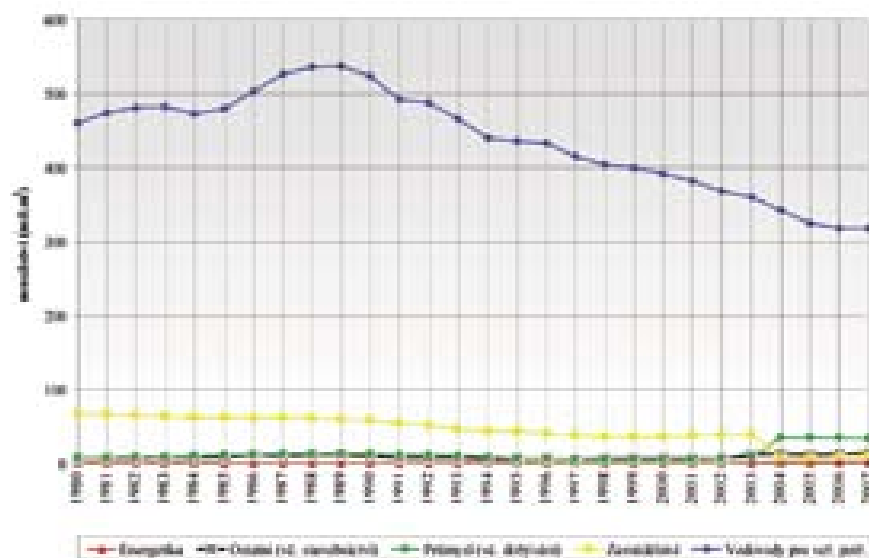
Zvýšení vypouštěného množství odpadních vod oproti roku 2006 znamenala zejména kategorie energetiky (o 7,2 %, což v meziročním nárůstu představuje téměř 48 mil. m³), zvýšení přes 7% zaznamenala též kategorie zemědělství (včetně závlah), což však v absolutním objemu představuje pouze 0,1 mil. m³.

V rámci vypouštění odpadních a důlních vod do vod povrchových, předkládané v Tabulce 4.3.1, souhlasí celkové sumární údaje s výkazem VH 8a-01, tj. neliší se v konečném vykázaném množství. Je však třeba

zmínit, že množství uváděná u jednotlivých skupin uživatelů nejsou totožná s rozdělením na kategorie dle OKEČ ve výše uvedeném výkazu. Tato od-

Graf 4.2.1

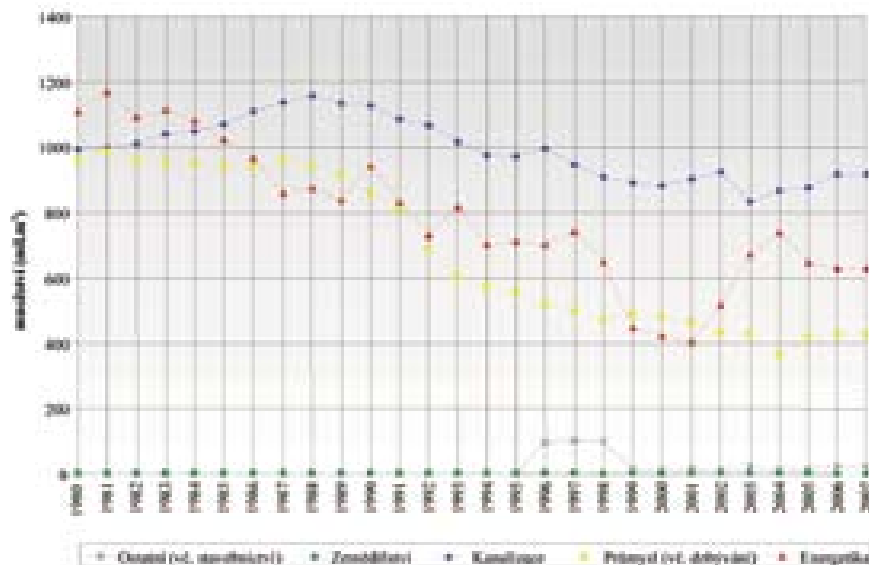
Odběry podzemních vod v ČR v letech 1980 – 2007

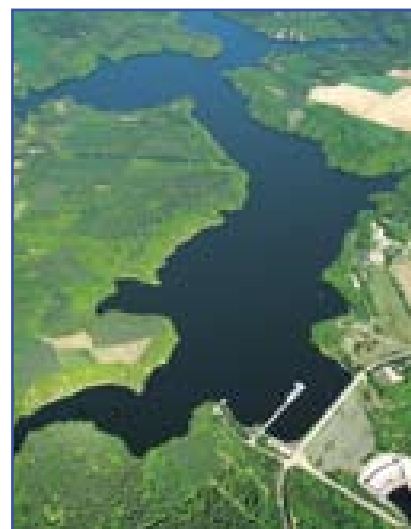
Pramen: MZe, s.p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i.

Graf 4.3.1

Vypouštění odpadních vod v ČR v letech 1980 – 2007

Pramen: MZe, s.p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i.

Jihlava, VD Dalešice

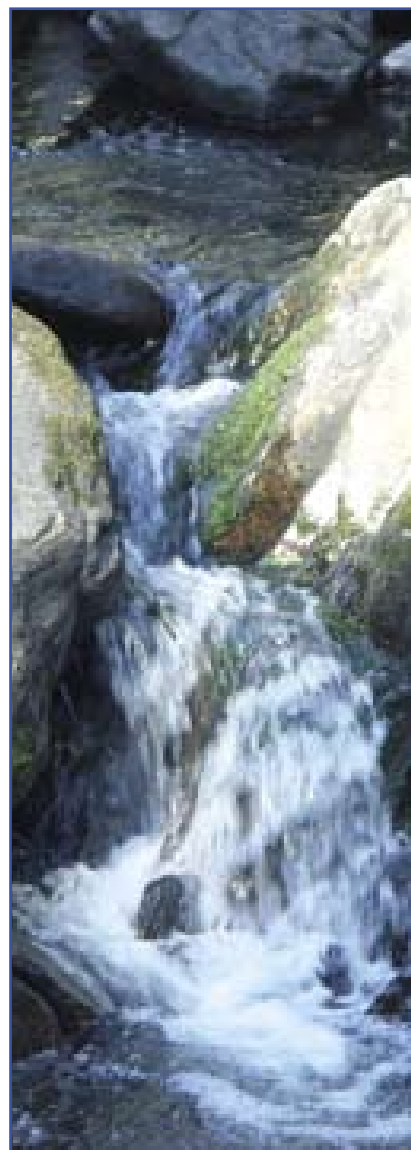

Chrudimka, Svatojánské Lázně

chylka v rámci jednotlivých skupin je dána metodickým výkladem k náplni a zařazování a bylo třeba zachovat v rámci srovnatelnosti dlouhodobou časovou řadu. Ke snížení došlo u kategorie kanalizace pro veřejnou potřebu. S ohledem na ne zcela jednoznačnou metodiku (příloha vyhlášky č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci a vysvětlivky k statistickému výkazu – Roční výkaz o vodních tocích a dávkách povrchové vody VH 8a-01) je však řada kanalizací pro veřejnou potřebu (tak jak jsou definovány zákonem č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, zahrnuta a vykazována pod OKEČ 751100 (jedná se o menší obce, které si samostatně provozují kanalizaci či

čistírnu odpadních vod). Proto je zapotřebí i přiměřeně interpretovat snížení množství vypouštěných odpadních vod u kategorie kanalizace pro veřejnou potřebu (o 5,4 %) a zvýšení u kategorie ostatní včetně stavebnictví (o 7,8 %) oproti údajům publikovaným ve Zprávě o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2006.

Členění uživatelů do jednotlivých skupin se ve srovnání s výkaznictvím Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“), které bylo provedeno podle OKEČ, liší zejména v kategorii kanalizace pro veřejnou potřebu, neboť ČSÚ do této kategorie zahrnuje pouze OKEČ: 90 a nikoliv další samostatně provozované kanalizace a čistírny odpadních vod (dále jen „ČOV“) v menších obcích, které jsou dle jejich metodiky zahrnovány do kategorie ostatní užívání.

Tabulka 4.3.1

Vypouštění odpadních a důlních vod do vod povrchových v roce 2007 v množství nad 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc v mil. m³

s.p. Povodí	Kanalizace		Zemědělství		Energetika		Průmysl		Ostatní užívání		Celkem	
	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet
Povodí Labe, s.p.	184,600	527	0,030	1	578,416	20	110,940	203	1,357	64	875,343	815
Povodí Vltavy, s.p.	273,400	628	1,353	6	18,944	20	58,922	161	16,541	449	369,160	1 264
Povodí Ohře, s.p.	80,300	265	0,000	0	21,085	16	100,799	170	59,274	27	261,458	478
Povodí Odry, s.p.	112,100	306	0,022	1	5,321	1	68,539	56	5,137	112	191,119	476
Povodí Moravy, s.p.	200,050	834	0,092	3	92,995	3	22,869	170	6,180	38	322,186	1 048
Celkem s.p. Povodí	850,450	2 560	1,497	11	716,761	60	362,069	760	88,489	690	2 019,266	4 081

Pramen: MZe, s.p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i.

Gabriela Škopová, 15 let, ZŠ T.G.Masaryka Rokycany „Pláč“ (Plzeňský kraj)

5.1 Bodové zdroje znečištění

Jakost povrchových vod ovlivňují především bodové zdroje znečištění (města a obce, průmyslové závody, objekty soustředěné zemědělské živočišné výroby a staré zátěže). Úroveň ochrany vod před znečištěním se nejčastěji hodnotí podle vývoje produkovaného a vypouštěného znečištění.

Produkovaným znečištěním je mírně množství znečištění obsažené v produkovaných (nečištěných) odpadních vodách. V souvislosti s požadavky EU a OECD se v ČR vývoji produkovaného znečištění věnuje v posledních letech zvýšená pozornost. Zajišťuje se především rozšíření sběr naměřených dat z většího počtu subjektů. Tím se údaje o produkovaném znečištění dále doplňují a zpřesňují. Produkce organického znečištění se v roce 2007 oproti roku 2006 snížila v ukazateli BSK₅ o 6 351 t (o 2,5 %),

Labe, Čelákovice

v ukazateli CHSK_{Cr} o 15 659 t (o 2,6 %), v ukazateli NL o 3 941 t (o 1,3 %) a v ukazateli rozpuštěné anorganické soli (dále jen „RAS“) o 60 299 t (o 6,6%).

Vypouštěným znečištěním je znečištění obsažené v odpadních vodách vypouštěných do vod povrchových. Ve srovnání s rokem 2006 se vypouštěné znečištění v roce 2007 snížilo v ukazatelích: BSK₅ o 974 t (o 11 %), CHSK_{Cr} o 4 815 t (o 9,0 %), NL o 2 424 t (o 13,1 %) a RAS o 56 441 t (o 6,3%).

Tabulka 5.1.1
Produkované a vypouštěné znečištění v roce 2007

s.p. Povodí	Produkované znečištění v t/rok						Vypouštěné znečištění v t/rok					
	BSK ₅	CHSK	NL	RAS	N _{anorg}	P _{celk}	BSK ₅	CHSK	NL	RAS	N _{anorg}	P _{celk}
Povodí Labe, s.p.	47 629	119 905	56 093	214 840	8 901	1 034	2 122	14 625	4 788	207 051	5 221	265
Povodí Vltavy, s.p.	85 347	195 382	106 692	127 437	8 882	2 120	2 036	12 046	2 926	134 374	3 875	277
Povodí Ohře, s.p.	16 168	56 692	18 149	126 177	2 021	660	1 130	5 513	2 490	127 390	1 123	220
Povodí Odry, s.p.	38 201	79 033	36 508	237 542	3 394	723	1 000	8 194	2 695	237 542	1 322	121
Povodí Moravy, s.p.	61 394	140 307	77 502	142 590	6 501	1 599	1 570	8 496	3 175	138 417	2 516	237

Pramen: VÚV T.G.M., v.v.i. z podkladů ČSÚ, s.p. Povodí

Pozitivní trend v poklesu vypouštěného znečištění podle ukazatelů BSK₅, CHSK_{Cr} a NL v roce 2007 pokračoval. Ke snížení došlo téměř ve všech povodích. Vývoj vypouštěného a zpoplatněného znečištění od roku 1990 dokládá Graf 5.1.1.

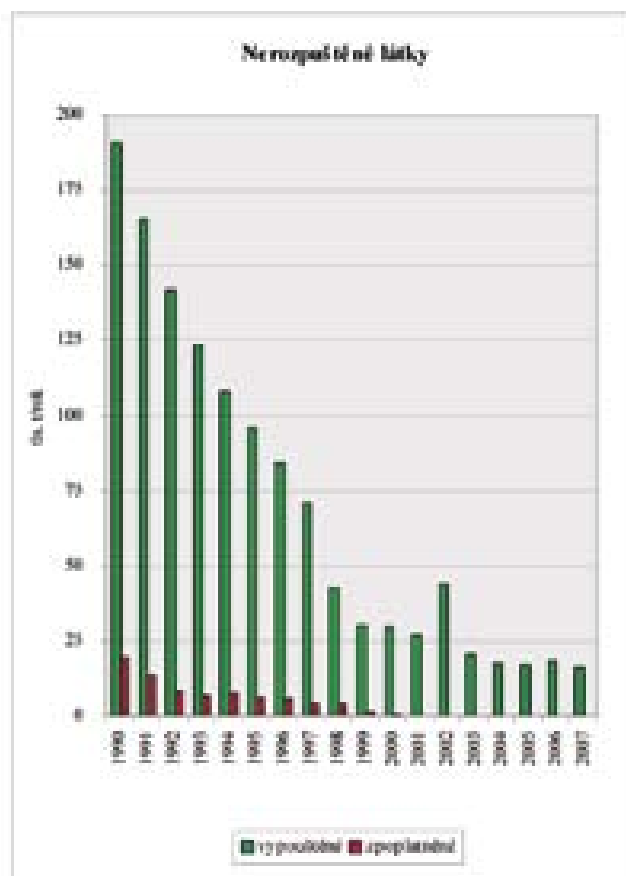
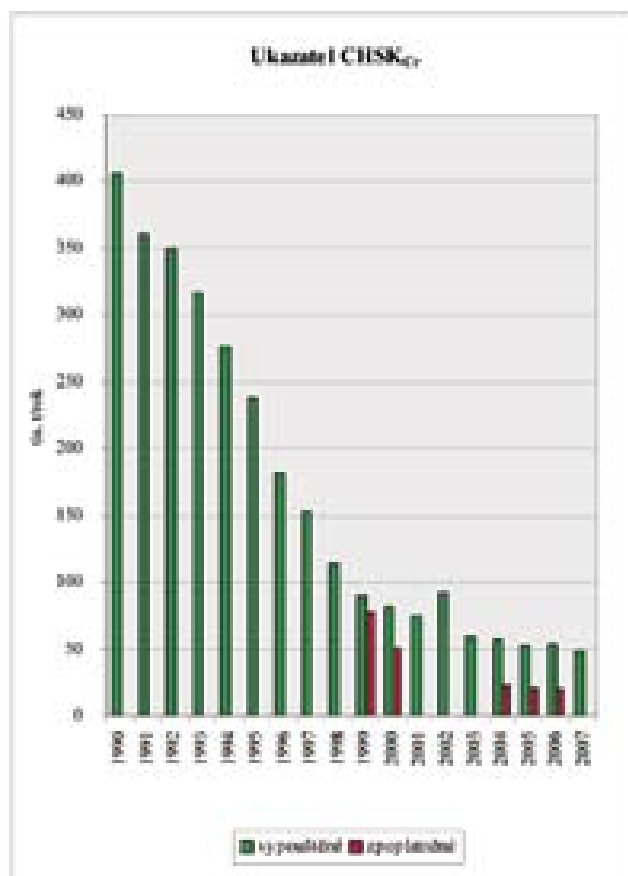
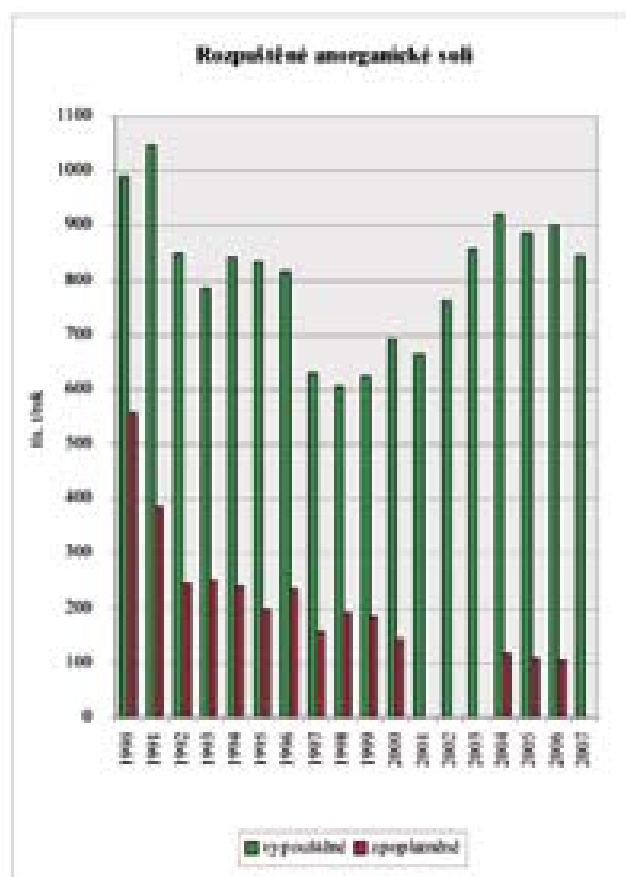
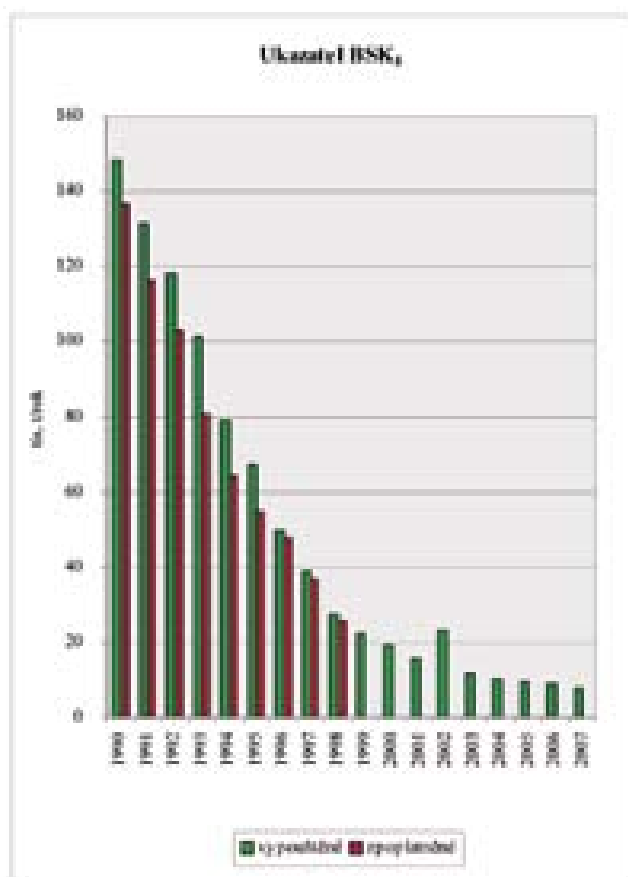
Mezi roky 1990 a 2007 došlo k poklesu vypouštěného znečištění v ukazatelích BSK₅ o 94,7 %, CHSK_{Cr} o 88 %, NL o 90 % a RAS o 14,6 %. V letech 1990 – 2007 se podařilo snížit i vypouštěné množství nebezpečných a zvláště nebezpečných závadných látek.

K významnému poklesu došlo také u živin (dusík a fosfor) v důsledku toho, že se v technologii čištění odpadních vod u nových a intenzifikovaných ČOV cíleně uplatňuje biologické odstraňování dusíku a biologické nebo chemické odstraňování fosforu.

Labe, Lovosice

Graf 5.1.1
Vypouštěné a zpoplatněné znečištění v letech 1990 – 2007

Pramen: VÚV T.G.M., v.v.i. z podkladů ČSÚ, s.p. Povodí

5.2 Plošné znečištění

Jakost povrchových a podzemních vod významně ovlivňuje rovněž plošné znečištění – zejména znečištění ze zemědělského hospodaření, atmosférické depozice a erozní splachy z terénu. Význam plošného znečištění s pokračujícím poklesem znečištění z bodových zdrojů roste. Jeho podíl je podstatný zvláště u dusičnanů, pesticidů a acidifikace, méně u fosforu. Tento podíl je odlišný v různých oblastech ČR v závislosti na hustotě osídlení, podílu čištění odpadních vod, intenzitě a způsobu zemědělského hospodaření a úrovni atmosférické depozice.

Nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech, s účinností od 11.4.2003 vyhlásilo území – tzv. zranitelné oblasti a stanovilo v nich podmínky používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření. V těchto oblastech, kde významně přispívá zemědělské hospodaření ke znečištění podzemních a povrchových vod dusičnany, byla stanovena určitá opatření, aby byl tento vliv omezen. V roce 2007 byla schválena novela, a to nařízení vlády č. 219/2007 Sb., ze dne 11.7.2007, kterým se mění na-

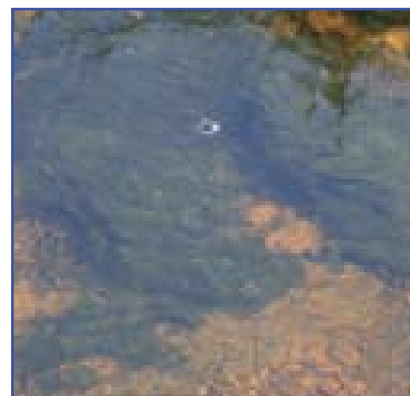
Otvický potok, VD Otvice

řízení vlády č. 103/2003 Sb. Došlo ke změně celé přílohy č. 1 tohoto nařízení, s platností od 1.9.2007. V této příloze jsou podle abecedy uvedeny názvy dotčených katastrálních území a jejich kódy. Zpracování přílohy vycházelo z výzkumné zprávy Výzkumného ústavu vodohospodářského, T. G. Masaryka, veřejné výzkumné instituce (dále jen „VÚV T.G.M., v.v.i.“) – Revize zranitelných oblastí pro Nitrátovou směrnici (2007).

5.3 Havarijní znečištění

Na jakost povrchových a podzemních vod dále negativně působí havarijní znečištění. V roce 2007 bylo Českou inspekcí životního prostředí evidováno na území ČR 181 případů havarij-

ního znečištění nebo ohrožení jakosti vod, z toho 6 případů na podzemních vodách.

Ve srovnání s rokem 2006 byl v roce 2007 počet havárií na vodách o 24 případů nižší. Nejpočetnější skupinou znečišťujících látek byly i nadále ropné látky – 55,8 % z celkového počtu evidovaných případů, po nich následovaly chemické látky (mimo těžkých kovů) – 9,9 %. V členění podle původců havárií byly nejpočetnější havárie způsobené při dopravě (24,3 %), za ně se řadí četností havárie při čištění odpadních vod a pevného odpadu (3,8 %), v zemědělství, při myslivosti a v souvisejících činnostech (3,8 %). Původce se nepodařilo zjistit ve 46,3 % případů (v roce 2006 to bylo v 62,1 % případů). Za porušení právních předpisů platných v oblasti ochrany vod uložila Česká inspekce životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) v roce 2007 celkem 597 pokut, z toho 515 nabylo právní moci, celková částka pak činila 35,968 mil. Kč.

Karolína Čechová, 12 let, Gymnázium Štenberk „Večerní hejno ryb“ (Olomoucký kraj)

6.1 Odborná správa vodních toků

ČR je vnitrozemský stát ve střední části Evropy, která je doslova protkána sítí vodních toků. Hydrologickou síť tvoří cca 76 000 km vodních toků (s přirozenými i upravenými koryty). Vodní toky na území ČR jsou rozděleny (podle svého významu) na významné vodní toky a drobné vodní toky. Také v roce 2007 probíhala odborná správa vodních toků v souladu s ustanovením § 47 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Vodní zákon stanoví, že vodní toky jsou vždy předmětem správy (§ 47 vodního zákona) prováděné správci vodních toků (§ 48 vodního zákona).

Správa 95,2 % délky vodních toků v ČR je zajišťována rozhodujícími správci vodních toků. Přibližně 4,8% se na správě vodních toků podílejí ostatní subjekty, mezi něž patří Ministerstvo obrany (dále jen „MO“), Správy národních parků a ostatní fyzické a právnické osoby. Z těchto údajů vyplývá, že veškeré změny ve vymezení vodních toků jsou prováděny ve prospěch rozhodujících správců vodních toků, jimiž jsou státní podniky Povodí, ZVHS a Lesy ČR, s.p. v působnosti

Lužnice, Třeboňsko

MZe. Odbornou správu vodních toků rozdělenou podle jednotlivých správců vodních toků uvádí Tabulka 6.1.1.

Konkrétní výčet významných vodních toků je uveden ve vyhlášce č. 470/2001 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností, souvisejících se správou vodních toků, ve znění vyhlášky č. 267/2005 Sb., která vstoupila v platnost k 1.7.2005. Jedná se o přehled 814 vodních toků zařazených v „Seznamu významných vodních toků“, který tvoří přílohu č. 1 zmiňované vyhlášky. Součástí seznamu je také identifikátor významných vodních toků (CEVT IDVT). Významné vodní toky o celkové délce 15 537 km spravují, ve smyslu ustanovení § 4 zákona č. 305/2000 Sb., o povodích, jednotlivé státní podniky Povodí: Povodí Labe, Povodí Moravy, Povodí Odry, Povodí Ohře a Povodí Vltavy. Páteřními toky jsou Labe (370 km) s Vltavou (433 km) v Čechách, Morava (272 km) s Dyjí (306 km) na jižní Moravě a Odra (135 km) s Opavou (131 km) na severu Moravy a ve Slezsku.

Všechny ostatní vodní toky (ustanovení § 43 vodního zákona) jsou drobné vodní toky. Úhrnná délka drobných vodních toků činí přes 60 000 km. Správa drobných vodních toků se provádí ve smyslu ustanovení § 48 vodního zákona, a to na základě příslušné-

ho určení MZe (ustanovení § 48 odst. 2 vodního zákona). V případě, že správa drobného vodního toku není určena, spravuje jej podle ustanovení § 48 odst. 4 vodního zákona správce recipientu, do něhož je drobný vodní tok zaústěn. Tento správce zde vykonává správu do doby, než bude vydáno určení správy vodního toku podle § 48 odst. 2 vodního zákona. Správu drobných vodních toků mohou vykonávat obce, jejichž územím drobné vodní toky protékají, fyzické nebo právnické osoby, popřípadě organizační složky státu, jímž drobný vodní tok slouží nebo s jejichž činností souvisí. Vzor a obsah žádosti o určení drobného vodního toku do správy je uveden a podrobně specifikován ve výše uvedené vyhlášce č. 470/2001 Sb.

K zajištění informovanosti veřejné správy a široké veřejnosti o správě vodních toků příslušného vodního toku slouží především „Evidence vodních toků“, která je přístupná na internetu v rámci Informačního systému VODA ČR, tj. www.voda.gov.cz.

Požizovací hodnota dlouhodobého hmotného majetku souvisejícího s vodními toky dosáhla v roce 2007 hodnoty 47,3 mld. Kč. Oproti předchozímu období byl meziroční nárůst pouze poloviční tj. 0,51 mld. Kč.

Tabulka 6.1.1
Odborná správa vodních toků

Kategorie	Správce	Délka vodních toků v km	
		2006	2007
Významné vodní toky	Povodí Labe, s.p.	3 560,10	3 560,10
	Povodí Vltavy, s.p.	4 761,10	4 761,10
	Povodí Ohře, s.p.	2 290,81	2 290,81
	Povodí Odry, s.p.	1 111,39	1 111,39
	Povodí Moravy, s.p.	3 812,68	3 814,08
	Celkem	15 536,08	15 537,48
Drobné vodní toky	ZVHS	35 700,36	35 835,03
	Lesy ČR, s.p.	19 535,94	19 577,47
	s.p. Povodí celkem	1 380,07	1 382,58
	Ostatní ¹⁾	3 847,55	3 667,44
	Celkem	60 463,92	60 462,52
Vodní toky celkem		76 000,00	76 000,00

Pramen: MZe

Pozn.: ¹⁾ Zahnuje správy Národních parků, Ministerstvo obrany (úřady vojenských újezdů), obcí a ostatních fyzických a právnických osob (např. doly).

Tabulka 6.1.2

Pořizovací hodnota dlouhodobého hmotného majetku souvisejícího s vodními toky v mld. Kč.

Správci v působnosti MZe	2006	2007
Povodí Labe, s.p.	8,46	8,47
Povodí Vltavy, s.p.	7,51	7,53
Povodí Ohře, s.p.	7,90	7,99
Povodí Odry, s.p.	4,90	4,94
Povodí Moravy, s.p.	6,85	6,87
Celkem s.p. Povodí	35,62	35,80
ZVHS	8,61	8,90
Lesy ČR, s.p.	2,56	2,60
Celkem	46,79	47,30

Pramen: MZe

Meziroční nárůst vyjadřuje převážně přírůstky dlouhodobého hmotného majetku (dále jen „DHM“) získané obnovou a plánovaným rozvojem svěřeného majetku formou běžné investiční výstavby a průběžného zařazování převzatého majetku a dokončených vodních děl. V roce 2007 nebylo žádným ze správců vodních toků dokončeno, kolaudováno a převedeno do užívání vodní dílo, které by významně ovlivnilo ukazatele vyjadřující pořizovací hodnoty dlouhodobého hmotného majetku. Konkrétní hodnoty DHM v pořizovacích cenách u jednotlivých správců vodních toků s meziročním vývojem (přírůstky DHM) uvádí Tabulka 6.1.2.

V roce 2007 byly vydány všem státním podnikům Povodí nové zakládací listiny, a to v návaznosti na změnu Organizačního řádu Ministerstva zemědělství. Dne 15.9.2007 byl převeden výkon

Loupnice, VD Janov

agenty zakladatelské činnosti ze sekce vodního hospodářství Ministerstva zemědělství na odbor zakladatelské činnosti.

Veškeré změny v loňském roce vycházely z uvedených organizačních změn statutárních zástupců a ze změn složení členů dozorčích rad v jednotlivých státních podnicích Povodí. Dále bylo nutné, kromě změny všech zakládacích listin, provést aktualizaci všech statutů státních podniků Povodí.

Kontrolní činnost jednotlivých státních podniků Povodí je prováděna příslušnými kontrolními orgány. V roce 2007 byly provedeny následující komplexní i úzce zaměřené kontroly.

Orlice, Třebechovice pod Orebem

Ministerstvo zemědělství

Odborem programového financování ve vodním hospodářství byly prováděny stejně jako v minulých letech zejména kontroly plnění podmínek a čerpání finančních prostředků v rámci jednotlivých programů „Prevence před povodněmi“. V tomto roce bylo provedeno celkem 6 kontrol, a to konkrétně u s.p. Povodí Vltavy, Labe, Odry a Moravy. Při kontrolách nebyly shledány žádné zásadní závady.

Finanční úřady

Těmito orgány státní správy bylo v roce 2007 u s.p. Povodí Vltavy, Labe, Odry a Moravy provedeno celkem 6 finančních kontrol zaměřených na kontrolu oprávněnosti použití dotací a dodržování rozpočtových pravidel a kázně. V rámci kontrol nebyly zjištěny žádné závady.

Česká správa sociálního zabezpečení

Okresní pobočky této instituce provedly u všech státních podniků Povodí v roce 2007 celkem 11 kontrol pojistného, provádění nemocenského pojištění a plnění úkolů v důchodovém pojištění. Při kontrolách nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky.

Zdravotní pojišťovna

Povinnost zaměstnavatele v oblasti placení pojistného na zdravotní pojištění byla kontrolována u s.p. Povodí Labe, Ohře a Odry. Na základě šetření nebyly shledány žádné nedostatky.

Morava, Rohatec

Krajská hygienická stanice

Ze strany Krajských hygienických stanic byly provedeny kontroly výkonu státního zdravotního dozoru v oblasti dodržování předpisů ochrany veřejného zdraví. Na s.p. Povodí Vltavy a Moravy byly provedeny celkem 2 kontrolní šetření. V rámci těchto kontrol nebyly zjištěny žádné závady.

Inspektorát bezpečnosti práce, Úřad práce a Odborový svaz pracovníků dřevozpracujících odvětví, lesního a vodního hospodářství ČR

Inspektorát bezpečnosti práce společně s Úřadem práce a Odborovým svazem pracovníků dřevozpracujících odvětví, lesního a vodního hospodářství ČR provedly postupně u všech s.p. Povodí celkem 8 kontrol zaměřených na dodržování předpisů bezpečnosti a ochrany při práci a na kontrolu státní podpory. Na základě těchto šetření nebyla shledána v tomto směru žádná závažná pochybení.

Kontroly provedené dalšími orgány státní správy

Ministerstvo dopravy (dále jen „MD“) provedlo u s.p. Povodí Vltavy a Labe celkem 3 kontroly zaměřené na prověření pracovních postupů, kontrolu výběrových řízení a užití finančních prostředků. Podobná kontrola byla též Magistrátem města Ostravy provedena u s.p. Povodí Odry, která byla zaměřena na veřejnoprávní kontrolu oprávněnosti požadavku na investiční dotaci požadovanou v rámci II. etapy Programu prevence před povodněmi. Celní úřad provedl celkem 4 finanční kontroly zaměřené na ověření správnosti spotřební daně u s.p. Povodí Vltavy a Labe. Komplexní kontrola dodržování povinností stanovených předpi-

sy o požární ochraně byla provedena příslušnými Hasičskými záchrannými sbory po 1 kontrole u s.p. Povodí Ohře a Labe. Kontrolní akce byla též provedena Státní správou hmotných rezerv u s.p. Povodí Labe a Moravy. Kontrolu spisového a skartačního řádu uskutečnil Státní archiv u s.p. Povodí Labe. Povodí Moravy, s.p. ještě podstoupilo kontrolu Českého telekomunikačního úřadu, Státní energetické inspekce a Moravského zemského archivu v Brně. U většiny dokončených kontrol nebyly nalezeny žádné vážnější nedostatky a zjištěné drobné nedostatky byly následně operativně odstraněny.

Kontrolní činnost u Zemědělské vodohospodářské správy je prováděna příslušnými kontrolními orgány. V roce 2007 byly provedeny následující komplexní i úzce zaměřené kontroly.

Ministerstvo zemědělství

Odbor programového financování ve vodním hospodářství provedl u ZVHS veřejnoprávní průběžné kontroly na místě ve smyslu § 13 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb. Předmětem kontrol bylo ověření použití finančních prostředků na akce hrazené v rámci podprogramu 229 013 – „Drobné vodní toky ve správě ZVHS“. V rámci kontrol nebyly nalezeny závady a nedošlo k porušení kritérií Pravidel MZe pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu na financování programu 229 010. Kontrolovány byly celkem 3 akce.

Ministerstvo životního prostředí

Byla provedena kontrola z hlediska řešení odstraňování povodňových škod u ZVHS – Oblast povodí Vltavy. Při kontrole nebyly zjištěny závady.

Finanční ředitelství

V průběhu roku 2007 byla Finančním ředitelstvím v Brně provedena veřejnosprávní kontrola hospodaření s veřejnými prostředky za roky 2005 a 2006 včetně hospodaření s prostředky v rámci financování reprodukce majetku za roky 2003 – 2004. Protokol o zjištěných závadách a nedostacích bude řešen v návaznosti na zákon č. 320/2001 Sb. v platném znění.

Finanční úřad

Byla provedena kontrola z hlediska daně z příjmů u ZVHS – Oblast povodí Vltavy. Při kontrole nebyly zjištěny nedostatky.

Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR a zaměstnanecké pojišťovny

Povinnosti zaměstnavatele v oblasti placení pojistného na zdravotní pojištění byly kontrolovány u ZVHS – Oblast povodí Ohře a ZVHS – Oblast povodí Odry. Při kontrolách nebyly zjištěny závažnější nedostatky a vůči ZVHS nebyly vyvozeny finanční postihy.

Česká správa sociálního zabezpečení

Pobočky této správy provedly u ZVHS – Oblast povodí Labe a ZVHS – Oblast povodí Odry kontroly z hlediska odvodu pojistného, nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení. Při kontrolách nebyly zjištěny nedostatky.

6.2 Státní podniky Povodí

Meziroční nárůst celkových výnosů státních podniků Povodí dosáhl výše 5,7 %, tj. v absolutní částce zvýšení výnosů o více než 216 mil. Kč. Převážnou měrou se na tomto nárůstu podílely dotace ze státního rozpočtu včetně ostatních provozních dotací, které jsou metodicky do struktury výnosů započítávány. Po očištění tržeb a dalších výnosů od dotací, a po odpočtu mimořádných ostatních výnosů z roku 2006 ve výši přesahující 300 mil. Kč došlo k nárůstu pouze o 4 %.

Meziroční nárůst celkových výnosů s.p. Povodí byl ovlivněn růstem tržeb za odběry povrchové vody téměř o 89 mil. Kč, což odpovídá meziročnímu nárůstu ve výši 3,6 %. Nižší nárůst plateb za odběry povrchové vody byl vyrovnán výraznějším nárůstem v tržbách za výrobu elektrické

Tabulka 6.2.1

Struktura výnosů s.p. Povodí v roce 2007 v tis. Kč

Ukazatel	Povodí Labe, s.p.	Povodí Vltavy, s.p.	Povodí Ohře, s.p.	Povodí Odry, s.p.	Povodí Moravy, s.p.	Celkem
Platby za odběry povrchové vody	705 464	572 041	433 855	443 036	420 267	2 574 663
Výroba elektrické energie	34 429	151 919	209 510	50 120	14 982	460 960
Příjmy za využívání vzdouvacích zařízení	13 896	112 977	2 768	0	4 956	134 597
Ostatní příjmy	115 334	73 143	74 837	34 911	46 423	344 648
Dotace ze státního rozpočtu	171 343	103 028	24 258	10 491	97 172	406 292
Ostatní provozní dotace	188	45 463	0	811	19 755	66 217
Celkem s.p. Povodí	1 040 654	1 058 571	745 228	539 369	603 555	3 987 377

Pramen: MZe, s.p. Povodí

Tabulka 6.2.2

Dodávky povrchové vody za úplatu v letech 2000 – 2007 v tis. m³

s.p. Povodí	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Povodí Labe, s.p.	a) 534 300 b) 43 630	508 435 43 279	571 365 41 618	803 416 36 334	815 491 39 182	777 041 39 818	748 522 46 518	765 070 39 396
Povodí Vltavy, s.p.	a) 276 626 b) 185 072	264 802 171 924	266 916 167 878	286 889 173 773	274 084 163 896	262 532 160 483	263 685 161 528	260 008 155 382
Povodí Ohře, s.p.	a) 176 183 b) 63 206	176 403 60 263	169 092 57 807	170 975 58 951	162 934 57 033	155 315 53 644	161 071 55 385	152 636 52 410
Povodí Odry, s.p.	a) 175 883 b) 69 434	166 799 66 255	173 275 72 167	172 795 74 183	163 874 70 729	165 044 72 682	171 301 75 001	164 087 71 979
Povodí Moravy, s.p.	a) 141 902 b) 38 768	132 680 39 398	135 366 38 112	165 653 38 256	145 185 36 969	154 770 34 953	162 336 34 128	174 803 33 554
Celkem s.p. Povodí	a) 1 304 894 b) 400 110	1 249 119 381 119	1 316 014 377 582	1 599 728 381 497	1 561 568 367 809	1 514 702 361 580	1 506 915 372 560	1 516 604 352 721

Pramen: s.p. Povodí

Pozn.: a) za úplatu celkem,
b) z toho pro vodovody pro veřejnou potřebu.

Tabulka 6.2.3

Cena za odběry pro průtočné chlazení v letech 1998 – 2007 v Kč/m³

s.p. Povodí	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Povodí Labe, s.p.	0,53	0,61	0,67	0,67	0,65	0,39	0,40	0,40	0,40	0,44
Povodí Vltavy, s.p.	0,55	0,70	0,76	0,81	0,86	0,91	0,92	0,93	0,94	0,96
Povodí Moravy, s.p.	0,49	0,53	0,56	0,60	0,53	0,41	0,49	0,54	0,56	0,62

Pramen: s.p. Povodí

Pozn.: Jednotková cena za m³ je uváděna bez daně z přidané hodnoty.

Tabulka 6.2.4

Cena za ostatní odběry povrchové vody v letech 1998 – 2007 v Kč/m³

s.p. Povodí	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Povodí Labe, s.p.	1,16	1,39	1,54	1,71	1,88	2,04	2,20	2,35	2,51	2,70
Povodí Vltavy, s.p.	1,15	1,41	1,55	1,65	1,70	1,79	1,90	2,00	2,11	2,24
Povodí Ohře, s.p.	1,67	1,87	1,99	2,11	2,23	2,33	2,41	2,53	2,71	2,85
Povodí Odry, s.p.	1,40	1,59	1,74	1,80	2,01	2,08	2,12	2,40	2,53	2,70
Povodí Moravy, s.p.	2,10	2,27	2,53	2,66	2,89	3,06	3,12	3,26	3,49	3,88
Průměrná cena s.p. Povodí	1,39	1,59	1,76	1,90	2,10	2,23	2,44	2,42	2,56	2,68

Pramen: s.p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i.

Pozn.: Jednotková cena za m³ je uváděna bez daně z přidané hodnoty.
Vypočteno váženým průměrem.

Tabulka 6.2.5

Platby za odběry povrchové vody v letech 1998 – 2007 v mil. Kč

s.p. Povodí	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Povodí Labe, s.p.	556	530	532	536	566	613	669	669	678	705
Povodí Vltavy, s.p.	357	383	401	408	438	495	508	513	547	572
Povodí Ohře, s.p.	368	375	367	397	399	427	420	393 ^{*)}	434 ^{*)}	434 ^{*)}
Povodí Odry, s.p.	273	279	294	301	347	359	347	396	433	443
Povodí Moravy, s.p.	264	266	277	287	300	368	359	362	394	420
Celkem s.p. Povodí	1 818	1 833	1 871	1 929	2 050	2 262	2 303	2 333	2 486	2 574

Pramen: s.p. Povodí

Pozn.: *) Od roku 2005 bez tržeb za dopravu a čerpání vody.

energie, které se meziročně zvýšily o více než 76 mil. Kč a dosáhly téměř 461 mil. Kč. Meziroční pokles naopak vykazují příjmy za využívání vzdouvacích zařízení, které poklesly o 14 %, což představuje výpadek v tržbách necelých 22 mil. Kč. V meziročním srovnání poklesla položka ostatních příjmů téměř na polovinu, ale je třeba konstatovat, že se jedná převážně o neplánované položky, které vykazují značné meziroční výkyvy, což je i případ z roku 2006, kdy tyto ostatní příjmy značně ovlivnil výnos z prodaného majetku s.p. Povodí Vltavy přesahující částku 300 mil. Kč a tuto položku tak zdvojnásobil.

Došlo ke změně dlouhodobějšího trendu, kdy podíl dotací na celkových výnosech každoročně od roku 2003 klesal. Objem dotací naopak v roce 2007 vykazuje posílení (oproti předchozímu roku dosáhl objem dotací více než pětinasobku).

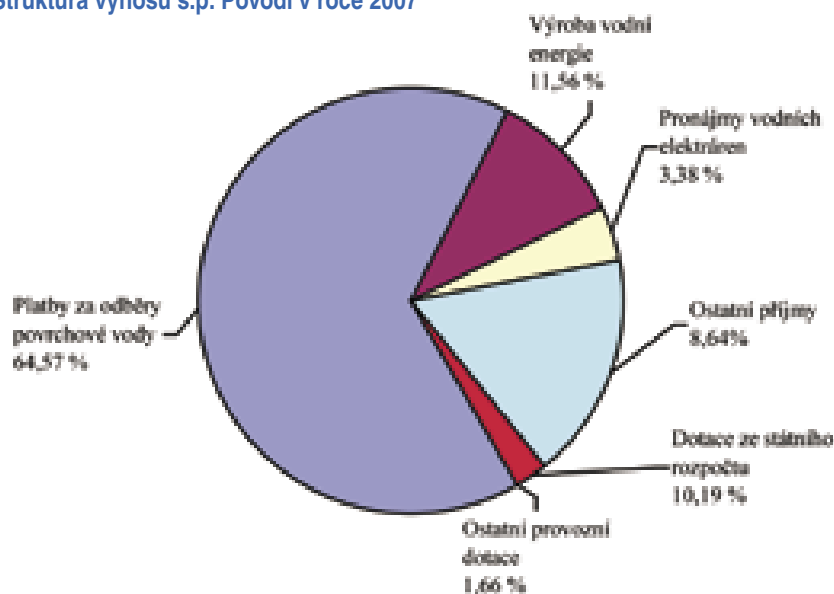
Struktura výnosů s.p. Povodí v roce 2007 je vyjádřena v Tabulce 6.2.1. Také Graf 6.2.1 názorně zobrazuje podíl jednotlivých druhů tržeb na celkových výnosech s.p. Povodí.

Vývoj celkových dodávek povrchové vody za úplatu v technických jednotkách v delší časové řadě je uveden v Tabulce 6.2.2. Ceny za jednotlivé druhy odběrů povrchové vody jsou uvedeny v Tabulkách 6.2.3 a 6.2.4. Platby za odběry povrchové vody v desetileté časové řadě uvádí Tabulka 6.2.5.

Ceny povrchové vody v rámci ostatních odběrů se zvýšily téměř o 4,7 %, což oproti minulému roku 2006 představuje zvýšení tempa růstu. Jedná se o ceny věcně usměrňované, do nichž lze promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk a daň podle příslušných daňových předpisů.

Kromě průtočného chlazení a ostatních odběrů jsou od roku 2003 zjišťovány i úrovně odběrů a ceny povrchové vody pro účely zpoplatněných zemědělských závlah a zatápění umělých prohlubní terénu. S výjimkou Povodí Odry, s.p. se v roce 2007 realizovaly odběry pro účely zemědělských závlah v celkovém rozsahu 754 tis. m³, což v meziročním nárůstu v porovnatelné skladbě představuje zvýšení o 140 tis. m³ odběrů povrchové vody pro uvedené

Graf 6.2.1
Struktura výnosů s.p. Povodí v roce 2007

Pramen: MZe

účely. Tato kategorie odběrů je značně rozkolísaná a nevykazuje jednoznačné znaky zásadních trendů. Nejvýrazněji se na tomto zvýšení odběrů povrchové vody pro účely zemědělských závlah podílelo Povodí Moravy, s.p., výraznější pokles uvádí pouze Povodí Labe, s.p. Odběry povrchové vody pro zatápění umělých prohlubní v terénu se jako v minulých letech uskutečnily pouze u Povodí Ohře, s.p., kde opět došlo k výraznému nárůstu o 1,13 mil. m³ v této kategorii odběrů. Byly realizovány odběry pro zatápění ve výši 5,69 mil. m³.

Současné ceny v dnešním pojetí nevyjadřují hodnotu povrchové vody, ale cenu služby – tj. umožnění dodávek, které zabezpečují s.p. Povodí uživatelům vody. Tyto ceny podléhají regulaci formou věcného usměrňování podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, a pravidlům stanoveným rozhodnutími Ministerstva financí (dále jen „MF“) o regulaci cen, tj. příslušnými výměry, kterými se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, které jsou uveřejňovány v Cenovém věstníku. V roce 2007 s.p. Povodí v souhrnu vykázaly růst příjmů za odběry povrchové vody, který je v absolutní částce zvýšením cca o 88 mil. Kč, což představuje zpomalení tempa meziročního nárůstu v této kategorii příjmů o 3 %. Většina státních podniků Povodí vykazuje nárůst tržeb za odběry povrchové vody v rozmezí 25 až 27 mil. Kč. Výjimku tvořilo pouze Povodí Odry, s.p., které dosáhlo pouze nárůstu 10 mil. Kč a Povodí Ohře, s.p., které mělo v loňském

srovnatelném období nejvyšší nárůst tržeb v této kategorii a v letošním roce naopak jako jediné stagnovalo na úrovni roku 2006.

Příznivá hydrologická situace pokračovala i v roce 2007 a umožnila zvýšení tržeb za elektrickou energii z vlastních malých vodních elektráren o více než 76 mil. Kč a celkové tržby v této oblasti příjmů již tvoří téměř 461 mil. Kč.

Uvedené tržby za elektrickou energii každoročně zvyšují podíl na celkových tržbách a umísťují se hned na druhém místě za hlavním zdrojem výnosů, kterými jsou platby za odběry povrchové vody. Jako v předchozím období, tak se i v roce 2007 zvýšil počet malých vodních elektráren (dále jen „MVE“) o tři, všechny u Povodí Moravy, s.p. Nejvyšší příjmy za elektrickou energii již tradičně vykazuje státní podnik Povodí Ohře disponující nejvyšším počtem vlastních malých vodních elektráren, které v současné době provozuje. Tržby za elektrickou energii v částce přesahující 150 mil. Kč vykazuje též s.p. Povodí Vltavy. Podrobnější informace o celkovém počtu vlastních MVE s.p. Povodí, jejich instalovaném výkonu, výrobě elektrické energie a tržbách podává Tabulka 6.2.6.

Ostatní příjmy státních podniků Povodí představují souhrn méně významných položek a jedná se zejména o pronájem pozemků, nebytových prostor a vodních ploch a dalších podnikatelských aktivit, z nichž nejvýznamnější jsou příjmy z výkonů strojních mechanismů a autodopravy, z výkonů laboratorů a za projektovou a inženýrskou činnost a rovněž se na celkové úrovni podílí i položka finančních výnosů. Tato položka je často výrazně ovlivňována i řadou nepláno-

Tabulka 6.2.6
Vlastní malé vodní elektrárny s.p. Povodí v letech 2002 – 2007

s.p. Povodí	Ukazatel	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Povodí Labe, s.p.	Počet MVE	15	17	17	17	19	19
	Instalovaný výkon v kW	2 677	4 876	4 876	4 876	5 217	5 217
	Výr. el. energie v MWh	9 974	7 792	15 284	19 135	18 619	19 270
	Tržby v tis. Kč	15 107	14 590	24 109	30 786	31 873	34 429
Povodí Vltavy, s.p.	Počet MVE	14	15	16	16	17	17
	Instalovaný výkon v kW	9 600	15 500	15 900	15 300	18 400	18 400
	Výr. el. energie v MWh	35 873	43 030	67 706	74 050	73 485	83 568
	Tržby v tis. Kč	49 992	62 363	103 649	115 982	126 279	151 919
Povodí Ohře, s.p.	Počet MVE	20	20	20	20	20	20
	Instalovaný výkon v kW	16 750	16 750	16 677	16 677	16 677	16 677
	Výr. el. energie v MWh	106 363	75 560	87 465	96 967	96 188	107 876
	Tržby v tis. Kč	161 747	111 312	137 879	157 570	167 066	209 510
Povodí Odry, s.p.	Počet MVE	14	14	14	14	14	14
	Instalovaný výkon v kW	4 750	4 985	4 985	5 103	5 103	5 103
	Výr. el. energie v MWh	31 019	20 250	24 292	20 649	20 801	25 827
	Tržby v tis. Kč	41 604	27 798	36 484	35 049	35 033	50 120
Povodí Moravy, s.p.	Počet MVE	14	14	14	14	13	16
	Instalovaný výkon v kW	3 612	3 612	3 612	3 612	3 400	3 530
	Výr. el. energie v MWh	14 476	12 412	13 803	14 415	14 483	8 709
	Tržby v tis. Kč	21 603	18 324	21 221	23 125	24 394	14 982
Celkem s.p. Povodí	Počet MVE	77	80	81	81	83	86
	Instalovaný výkon v kW	37 389	45 723	46 050	45 568	48 797	48 927
	Výr. el. energie v MWh	197 705	159 044	208 550	225 216	223 576	245 250
	Tržby v tis. Kč	290 053	234 387	323 342	362 512	384 645	460 960

Pramen: MZe, s.p. Povodí

Tabulka 6.2.7**Ostatní příjmy s.p. Povodí v letech 1999 – 2007 v tis. Kč**

s.p. Povodí	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Povodí Labe, s.p.	54 754	145 989	124 730	173 429	68 368	87 233	92 256	162 403	115 334
Povodí Vltavy, s.p.	49 222	55 481	79 505	191 391	136 859	85 855	77 430	304 594	73 143
Povodí Ohře, s.p.	55 922	66 836	57 809	65 606	67 525	59 410	73 068	80 937	74 837
Povodí Odry, s.p.	31 033	49 113	28 208	47 853	41 618	34 712	35 656	41 780	34 911
Povodí Moravy, s.p.	41 786	54 879	46 462	44 975	55 643	48 960	58 411	61 959	46 423
Celkem s.p. Povodí	232 717	372 298	336 714	523 254	370 013	316 170	336 821	651 673	344 648

Pramen: s.p. Povodí

vaných položek, jako jsou pojistná plnění, zvýšené přijaté úroky a mnohdy i výši převodů některých definovaných tržeb, které se však vztahují k minulým obdobím, ale byly realizovány až v tomto roce. S ohledem na tyto neplánované položky a výkyvy, které nelze vždy předvídat mohou ostatní příjmy vykazovat značné meziroční výkyvy. Výnos z prodaného majetku v rámci Povodí Vltavy, s.p. ovlivnil kategorii ostatních příjmů o částku přesahující 300 mil. Kč již v roce 2006, což nelze v dalších letech při běžném hospodaření opakovat a nelze z takto abnormálně vysokých výnosů vycházet při plánování finančních toků v následujících letech. Proto již na začátku hodnocení byly tržby a ostatní výnosy komentovány jak po očištění vlivů dotací, tak i těchto mimořádných jednorázových finančních výnosů.

Finanční zdroje na hlavní činnosti státních podniků Povodí jsou každoročně podporovány řadou dotací jak provozního, tak investičního charakteru. Bez státních dotací by v předešlých letech nemohly být odstraněny následky povodní a současně již zahájena systematická činnost, která umožňuje realizovat protipovodňová opatření, stanovit záplavová území a vypracovat řadu koncepčních studií.

Tabulka 6.2.8 uvádí celkové provozní (neinvestiční) a investiční dotace jednotlivých s.p. Povodí přidělené v roce 2007. Kromě dotací procházejících rozpočtem MZe se na dotacích podílely i finanční prostředky Státního fondu dopravní infrastruktury (dále jen „SFDI“), MŽP prostřednictvím fondů PHARE a na protipovodňová opatření pak přispěly i některé krajské úřady.

V roce 2007 vzrostl celkový objem dotací o 9,76 %, ovšem v různém poměru dopadů dotací provozních a investičních. Téměř pětinasobného nárůstu dosáhly dotace provozního

charakteru, které byly v roce 2007 přiděleny v celkové výši téměř 455 mil. Kč. Oproti tomu investiční dotace zaznamenaly pokles o 22,5 %, které v absolutní míře představují snížení téměř o 272 mil. Kč. Přesun ve prospěch provozních dotací souvisí zejména s programy zaměřenými jak na prevenci, tak na likvidaci povodňových škod z předchozích let. Zvýšení provozních

Tabulka 6.2.8**Dotace přidělené s.p. Povodí v roce 2007 v tis. Kč**

s.p. Povodí	Provozní dotace	Investiční dotace	Dotace celkem
Povodí Labe, s.p.	171 531	55 745	227 276
Povodí Vltavy, s.p.	142 538	89 794	232 332
Povodí Ohře, s.p.	24 258	25 272	49 530
Povodí Odry, s.p.	11 302	51 225	62 527
Povodí Moravy, s.p.	105 101	342 064	447 165
Celkem s.p. Povodí	454 730	564 100	1 018 830

Pramen: MZe, s.p. Povodí

Tabulka 6.2.9**Náklady s.p. Povodí v letech 2006 a 2007 v mil. Kč**

Druh nákladů	Povodí Labe, s.p.	Povodí Vltavy, s.p.	Povodí Ohře, s.p.	Povodí Odry, s.p.	Povodí Moravy, s.p.	Celkem s.p. Povodí
Odpisy						
2006	150,4	175,1	173,5	129,5	111,8	740,3
2007	150,4	181,6	174,2	125,5	120,5	752,2
Opravy						
2006	117,3	224,6	124,5	82,8	89,3	638,5
2007	280,8	314,2	137,0	95,0	103,5	930,5
Materiál						
2006	71,9	24,6	18,6	39,1	39,2	193,4
2007	45,4	24,5	22,1	37,0	43,5	172,5
Energie a paliva						
2006	37,3	27,6	26,0	4,8	11,7	107,4
2007	36,5	28,7	24,8	5,3	11,3	106,6
Osobní náklady						
2006	357,5	313,6	238,4	170,8	251,1	1 331,4
2007	378,6	335,4	253,5	181,6	267,0	1 416,1
Služby						
2006	106,9	92,3	30,1	34,5	28,2	292,0
2007	68,8	81,8	30,2	46,6	36,4	263,8
Finanční náklady						
2006	1,0	4,7	0,3	1,5	0,3	7,8
2007	0,8	4,8	0,3	1,3	0,3	7,5
Ostatní náklady						
2006	37,7	83,1	25,9	-9,2	23,6	161,1
2007	63,5	19,9	31,3	22,5	8,7	145,9
Náklady celkem						
2006	880,0	945,6	637,3	453,8	555,2	3 471,9
2007	1024,8	990,9	673,4	514,8	591,2	3 795,1

Pramen: s.p. Povodí

dotací ovlivnilo znovuzavedení příspěvku na provoz a údržbu vodních cest, který nebyl v posledních čtyřech letech s.p. Povodí Vltavy, Povodí Labe a následně i Povodí Moravy poskytován. Z celkové částky 564 mil. Kč investičních dotací tvoří 8,34 % na budování a rekonstrukce vodních cest. Tato dotace přesahující výši 47 mil. Kč je poskytována ze SFDI.

Od minulých období došlo k nárůstu celkových nákladů o 323 mil. Kč, a to zejména v důsledku zvýšení externích oprav o 292 mil. Kč. Ostatní položky byly mírně sníženy nebo stagnovaly. Nejvyšší nárůst nákladů se projevil u státního podniku Povodí Labe, a to zejména v položce oprav o více než 163 mil. Kč oproti

roku 2006. Tento nezvykle vysoký nárůst se podnik snažil vykompenzovat snížením ostatních nákladových položek (materiál, služby) a v menší míře i v oblasti energií a paliv. Nárůst celkových nákladů se projevil i u ostatních státních podniků Povodí, které se snažily co nejlépe vyrovnat s odstraňováním povodňových škod.

Přehled nákladů s.p. Povodí v roce 2007 a jejich porovnání s předchozím rokem je uveden v Tabulce 6.2.9.

V loňském roce vynaložily státní podniky Povodí na realizaci investic 1 316,1 mil. Kč, z toho 734,9 mil. Kč bylo čerpáno z vlastních zdrojů a dále bylo použito celkem přes 581 mil. Kč investičních prostředků nekrytých vlastními zdroji.

Čerpání investičních prostředků v delší časové řadě je přehledně uvedeno v Tabulce 6.2.10 a Grafu 6.2.2. Od roku 2005 dochází k postupnému útlumu vydávaných prostředků na rea-

lizaci investičních akcí. Z předchozího komentáře je patrné, že útlum v provozní sféře byl již překonán, ale trend v investiční výstavbě je ovlivňován s mnohem větším zpožděním, neboť příprava a realizace celkové obnovy a rekonstrukce formou investičních prací (ve srovnání s opravami a údržbou) je časově i realizačně náročnější.

Hospodářským výsledkem všech státních podniků Povodí byl pouze zisk. V rámci zisku byly shromážděny finanční prostředky v celkové výši přesahující 192 mil. Kč. Oproti předchozímu období je celkový hospodářský výsledek nižší o více než 100 mil. Kč, na této skutečnosti má podíl prodej stavební části malé vodní elektrárny Měřejovice státním podnikem Povodí Vltavy, který ovlivnil výsledek hospodaření předchozího období. V reálu však došlo s výjimkou státního podniku Povodí Odry k zlepšení výsledků ve srovnání s rokem 2006.

Vývoj výsledku hospodaření za posledních 8 let a podíl jednotlivých s.p. Povodí na celkovém hospodářském výsledku dokumentuje Tabulka 6.2.11. Podrobnější rozdělení dosažených zisků do jednotlivých fondů společně s návrhy na úhradu ztráty v konkrétních s.p. Povodí jsou uvedeny v Tabulce 6.2.12.

Tabulka 6.2.10

Investice s.p. Povodí v letech 1998 – 2007 v mil. Kč

s.p. Povodí	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Povodí Labe, s.p.	313,4	248,4	328,5	347,1	529,1	607,6	915,2	485,2	394,9	212,0
Povodí Vltavy, s.p.	115,7	116,3	115,2	114,1	199,3	321,6	219,0	362,4	236,6	275,2
Povodí Ohře, s.p.	180,2	212,5	148,2	173,4	212,8	339,8	329,5	354,4	170,4	215,7
Povodí Odry, s.p.	279,1	484,4	361,6	226,8	282,3	316,3	301,3	260,6	254,7	199,7
Povodí Moravy, s.p.	311,0	357,3	356,8	257,8	200,5	407,4	411,9	462,3	518,2	413,5
Celkem s.p. Povodí	1 199,4	1 418,9	1 310,3	1 119,2	1 424,0	1 992,7	2 176,9	1 924,9	1 574,8	1 316,1

Pramen: MZe, s.p. Povodí

Tabulka 6.2.11

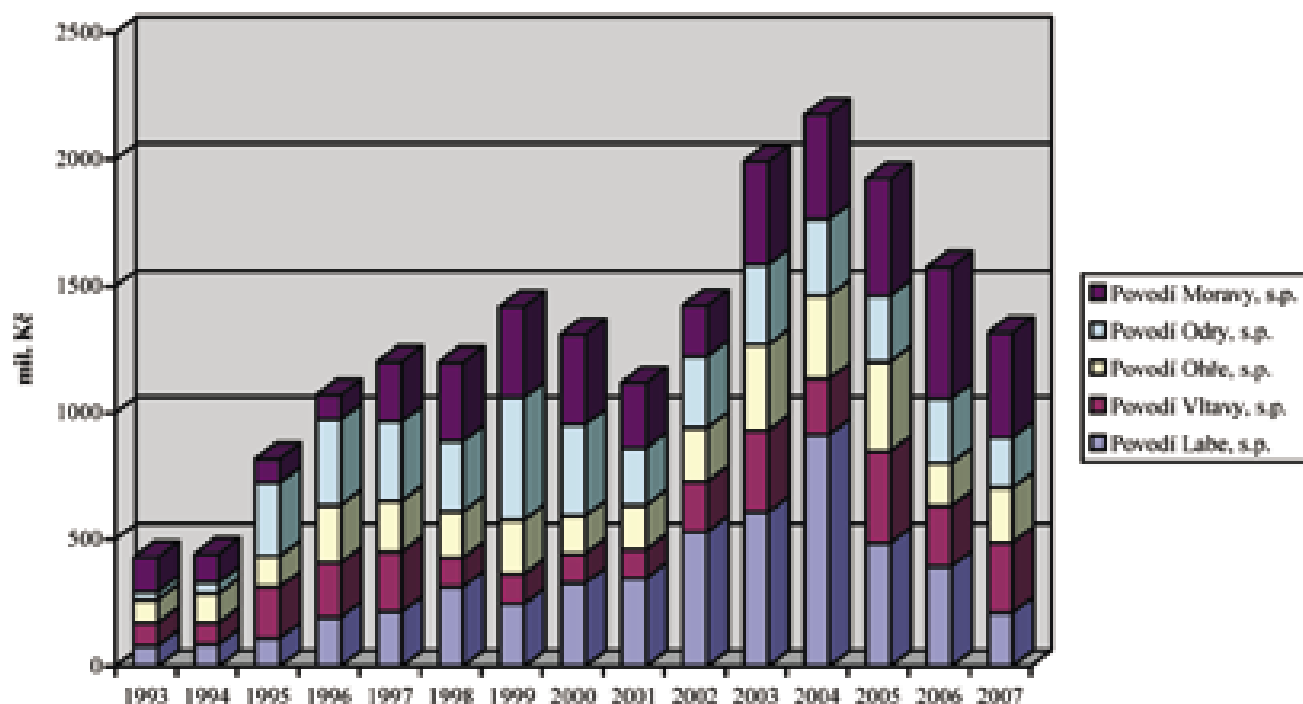
Výsledky hospodaření s.p. Povodí (zisk, ztráta) v letech 2000 – 2007 v tis. Kč

s.p. Povodí	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Povodí Labe, s.p.	19 859	17 166	4 774	26 542	39 445	36 777	6 132	15 798
Povodí Vltavy, s.p.	37 838	48 735	- 45 525	45 752	42 008	34 376	177 869	67 625
Povodí Ohře, s.p.	11 825	12 415	11 334	28 274	16 817	17 070	47 735	71 817
Povodí Odry, s.p.	19 617	22 575	23 002	38 671	11 877	16 680	56 401	24 595
Povodí Moravy, s.p.	20 647	17 939	24 512	32 170	37 142	13 038	11 054	12 417
Celkem s.p. Povodí	109 786	118 830	18 097	171 409	147 289	117 941	299 191	192 252

Pramen: s.p. Povodí

Graf 6.2.2

Vývoj investiční výstavby s.p. Povodí v letech 1993 – 2007

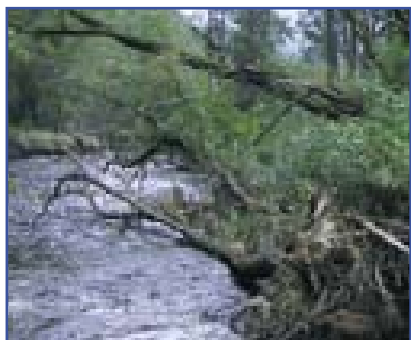

Pramen: MZe, s.p. Povodí

Tabulka 6.2.12**Rozdělení zisků s.p. Povodí za rok 2007 v tis. Kč**

s.p. Povodí	Zisk	rozdělení zisku nebo krytí ztráty					
		Rezervní fond	FKSP	Fond investic	Sociální fond	Fond odměn	Neuhrazená ztráta z minulých let
Povodí Labe, s.p.	15 798	1 580	5 450	3 768	0	5 000	0
Povodí Vltavy, s.p.	67 625	0	5 000	56 125	0	6 500	0
Povodí Ohře, s.p.	71 817	31 617	9 000	22 200	0	9 000	0
Povodí Odry, s.p.	24 595	0	6 000	11 595	0	7 000	0
Povodí Moravy, s.p.	12 417	1 242	7 000	0	0	3 000	1 175

Pramen: s.p. Povodí

Tabulka 6.2.13**Počet pracovníků s.p. Povodí v letech 2006 a 2007 (průměrný přepočtený stav)**

s.p. Povodí	2006	2007
Povodí Labe, s.p.	940,7	943,4
Povodí Vltavy, s.p.	811,4	808,7
Povodí Ohře, s.p.	606,1	605,2
Povodí Odry, s.p.	462,7	459,8
Povodí Moravy, s.p.	743,3	750,8
Celkem s. p. Povodí	3 564,2	3 567,9

Pramen: s.p. Povodí

Tabulka 6.2.14**Průměrné mzdy dosahované v jednotlivých s.p. Povodích v letech 2000 – 2007 v Kč/měs.**

s.p. Povodí	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Povodí Labe, s.p.	15 641	16 565	17 941	18 750	20 125	21 781	23 036	24 318
Povodí Vltavy, s.p.	15 819	16 526	18 444	19 073	20 556	21 909	23 414	24 611
Povodí Ohře, s.p.	15 704	17 085	18 435	19 420	20 661	22 091	23 464	24 971
Povodí Odry, s.p.	14 717	15 811	17 516	18 362	19 656	21 050	22 337	23 817
Povodí Moravy, s.p.	14 663	15 820	16 216	16 899	17 975	19 233	20 798	22 052
Průměrná mzda s.p. Povodí	15 330	16 396	17 724	18 505	20 072	21 243	22 637	23 954

Pramen: s.p. Povodí

Pozn.: Vypočteno váženým průměrem.

Oproti předchozímu období se průměrný přepočtený stav pracovníků ve státních podnicích Povodí v roce 2007 zvýšil o 4 pracovníky na celkový stav 3 568 osob.

Výrazné zvýšení zaznamenalo Povodí Moravy, s.p., které vykazuje přírůstek 8 pracovníků. Nárůst byl zaznamenán též u Povodí Labe, s.p., a to o 3 pracovní místa. Ostatní s.p. Povodí vykazují naopak pokles. Situaci ve vývoji pracovních sil v rámci správců významných vodních toků znázorňuje Tabulka 6.2.13.

Průměrná měsíční mzda ve státních podnicích Povodí byla meziročně zvýšena o 1 317 Kč a představovala průměrnou mzdu v absolutní hodnotě 23 954 Kč. Konkrétní průměrné mzdy jsou uvedeny v Tabulce 6.2.14 s tím, že roční nárůsty se pohybují v rozmezí od 1 197 Kč u Povodí Vltavy, s.p. až po 1 507 Kč u Povodí Ohře, s.p. Nejnižší průměrnou mzdu i nadále vykazuje Povodí Moravy, s.p. ve výši 22 052 Kč.

6.3 Zemědělská vodohospodářská správa

Činnosti a hospodaření Zemědělské vodohospodářské správy byly v roce 2007 v souladu se základními úkoly vyplývajícími ze zřizovací listiny orientovány zejména na zajištění správy, provozu, údržby vodních toků a hlavních odvodňovacích zařízení, pořízení a technickou obnovu investičního majetku ve správě Ministerstva zemědělství, programové řešení a financování, odstraňování povodňových škod, realizaci protipovodňových opatření, krajinnotvorné programy Ministerstva životního prostředí, budování informačních systémů, monitoring povrchových vod a zajištění vlastního provozu organizační složky.

ZVHS v roce 2007 zabezpečovala výkon správy drobných vodních toků v celkové délce 35 835 km. Z toho po-

díl upravených vodních toků představuje 14 394 km. V porovnání s rokem 2006 stoupl počet nádrží ve správě ZVHS, kterých je nyní 505. Pořizovací hodnota tohoto spravovaného dlouhodobého hmotného majetku činí téměř 8,9 mld. Kč.

Na základě výsledků inventarizace majetku provedené k 31.12.2007 spravovala ZVHS též rozsáhlý majetek zařazený do kategorie hlavních odvodňovacích zařízení. Tento majetek zahrnuje celkem 12 185 km otevřených a zatrubněných odvodňovacích kanálů, 138 čerpacích stanic, 13 vodních nádrží souvisejících s odvodňovacími soustavami a 815 propustků. Pořizovací hodnota tohoto majetku činí 3,1 mld. Kč.

Správu svěřeného majetku v úhrnné pořizovací hodnotě více jak 12 mld. Kč zabezpečovalo v roce 2007 celkem 381 zaměstnanců s průměrnou mzdou 17 582 Kč.

ZVHS zaměřila v roce 2007 svoji pozornost zejména na dokončení I. etapy prevence před povodněmi a na přípravu a zahájení realizace akcí v rámci druhé etapy protipovodňových opatření. Pro druhou etapu programu (2007 – 2012) plánuje ZVHS realizaci akcí v objemu 1,2 mld. Kč. Cílem těchto opatření je upravit odtokové poměry v povodí toků tak, aby došlo k zamezení nebo zmírnění povodňové vlny vlivem přívalových nebo déle trvajících dešťů. Předmětem realizovaných opatření bude zejména výstavba, rekonstrukce a obnova nádrží a ochranných hrází a zvyšování průtočné kapacity koryt vodních toků.

Činnost ZVHS v roce 2007 byla významně ovlivněna i povodňovými událostmi ze září roku 2006. Povodně se vyskytovaly zejména v územní působnosti Oblasti povodí Moravy a Dyje a Oblasti povodí Odry. Po snížení hladiny zvýšených průtoků zaměstnanci v rámci své územní působnosti monitorovali situaci, zabezpečovali odstranění havarijních stavů, zapojovali se do činnosti povodňových komisí a následně vyhodnocovali a zaprotokolovali vzniklé povodňové škody. Rozsah povodňových škod na svěřeném majetku byl vyčíslen na téměř 39 mil. Kč.

V rámci optimalizace vodního režimu krajiny a s využitím finančních prostředků programu MŽP 215 110 – „Program revitalizace říčních systémů“ se ZVHS i v roce 2007 podílela na realizaci řady staveb a opatření směřujících k obnově přirozeného charakteru drobných vodních toků. Zároveň se ZVHS aktivně podílela na přípravě nově vznikajícího národního programu či Operačního programu Životní prostředí s cílem zajistit nepřerušenou realizaci těchto důležitých krajinných opatření.

Značný objem úsilí zaměstnanců ZVHS byl v průběhu roku věnován řešení akcí programu 229 010 – „Rozvoj a obnova materiálně technické základny MZe“ (podprogram 229 013). Prostřednictvím tohoto programu byly realizovány stavební práce v objemu 87 mil. Kč. V roce 2007 došlo zároveň k rozšíření činností ve smyslu vypořádání pozemků pod vodními díly ve správě ZVHS podle § 50 a § 56 vodního zákona. Vypořádání pozemků bylo řešeno s jednotlivými vlastníky v průběhu roku dle vnitřní směrnice ZVHS.

V rámci zajištění správy a péče o svěřený majetek došlo v roce 2007 ke značnému nárůstu činností, které byly podpořeny ze strany MZe navýšením dotace na zabezpečení řádné funkce a provozuschopnosti vodních toků a vodních děl na celkový finanční objem 169 mil. Kč. Tyto finanční prostředky byly použity zejména na sečení, čištění, opravy objektů zabezpečující povodňovou ochranu, likvidace nepůvodních invazních druhů rostlin (bolševník velkolepý, křídlatka japonská) a údržbu břehových porostů. Část finančních prostředků (5,75 mil. Kč) byla použita dle Přílohy č. 11 k zákonu č. 622/2006 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2007, k řešení prvotních zásahů z důvodů vzniklých havarijních situací.

Neinvestiční výdaje byly v roce 2007 dále čerpány na odstraňování povodňových škod z roku 2006, na provoz vodních toků a vodních děl, Program péče o krajinu, řešení § 50 a § 56 vodního zákona a provoz a údržbu hlavních odvodňovacích zařízení (dále jen „HOZ“). Na údržbu HOZ bylo v loňském roce čerpáno celkem 60,4 mil. Kč, zejména na sečení a čištění kanálů pro zabezpečení odtoku vod z drenážních systémů. Část prostředků (0,5 mil. Kč) byla použita na likvidaci havarijních situací.

Morava, jez Kroměříž

Souhrnný přehled o skutečném využití finančních prostředků na opatření neinvestičního charakteru v roce 2007 uvádí Tabulka 6.3.1.

Přehled finančních prostředků využitých v posledních letech z jednotlivých finančních zdrojů na údržbu a opravy vodních toků a vodních děl uvádí Tabulka 6.3.2.

Rozdělení neinvestičních výdajů čerpaných na údržbu a provoz vodních toků a HOZ ve správě ZVHS

v roce 2007 podle jednotlivých oblastí povodí uvádí Tabulka 6.3.3.

Celková skladba příjmů ZVHS je uvedena v Tabulce 6.3.4.

Mezi prioritní činnosti organizace v roce 2007 patřilo odstraňování povodňových škod z roku 2006. Na základě terénních průzkumů byl zmapován rozsah těchto škod ve výši 200 mil. Kč. Prostředky na odstraňování povodňových škod z roku 2006 čerpala ZVHS prostřednictvím programu 229 114 v objemu 55,8 mil. Kč.

Tabulka 6.3.1

Využití jednotlivých neinvestičních finančních zdrojů ZVHS v roce 2007 v mil. Kč

Činnost	Zdroj	Rozpočet	Skutečnost
Údržba a opravy vodních toků	Státní rozpočet	169,72	168,97
Provoz vodních toků a souvisejících vodních děl	Státní rozpočet	24,50	24,39
Program péče o krajinu	Státní rozpočet	0,07	0,07
Prevence před povodněmi	Státní rozpočet	0	0
Údržba HOZ	Státní rozpočet	60,50	60,38
Provoz HOZ	Státní rozpočet	11,29	10,81
Ostatní neinvestiční výdaje	Státní rozpočet	20,51	20,50
Celkem		286,59	285,12

Pramen: ZVHS

Pozn.: Neinvestiční výdaje na odstraňování povodňových škod jsou uvedeny v samostatných tabulkách.

Tabulka 6.3.2

Pokrytí výdajů ZVHS na údržbu a opravy vodních toků a vodohospodářských děl v letech 2003 – 2007 v mil. Kč

Zdroj na úhradu výdajů	2003	2004	2005	2006	2007
Rozpočet MZe – Vodní toky a nádrže	122,4	102,4	90,1	81,5	169,7
Rozpočet MZe – HOZ	0	0	17,5	19,4	60,5
Program péče o krajinu	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1
Protipovodňová opatření	26,1	24,2	0	0	0
Celkem státní rozpočet	148,8	126,8	107,8	101,0	230,3
Státní fond zúrodnění půdy	0	1,5	1,5	0	0
Celkem	148,8	128,3	109,3	101,0	230,3
Náprava povodňových škod ze zdrojů PF ČR	0	0	0	0	0
Údržba a opravy hlavních melioračních zařízení ze zdrojů PF ČR	59,9	54,8	0	0	0
Celkem výdaje	208,7	183,1	109,3	101,0	230,3

Pramen: ZVHS

Tabulka 6.3.3

Neinvestiční výdaje na vodní toky, údržbu a opravy hlavních odvodňovacích zařízení ve správě ZVHS v roce 2007 podle oblastí povodí v mil. Kč

Oblast povodí	Údržba a opravy vodních toků	Provoz	Odstranění povodňových škod	HOZ údržba	HOZ provoz	Celkem
Vltavy	55,3	0,8	13,0	24,3	0,6	94,0
Labe	36,0	3,5	2,8	14,0	2,8	59,1
Ohře	12,5	1,3	1,6	3,4	0,1	18,9
Moravy	51,6	13,8	24,1	12,8	6,9	109,2
Odry	13,6	4,9	10,7	5,9	0,4	35,5
Celkem	169,0	24,3	52,2	60,4	10,8	316,7

Pramen: ZVHS

Tabulka 6.3.4

Skladba příjmů ZVHS v letech 2003 – 2007 v mil. Kč

Příjmy	2003	2004	2005	2006	2007
Platby za odběry vody	2,6	2,7	3,9	4,2	2,9
Nájmy vodohospodářských staveb	5,3	5,0	5,2	5,4	3,4
Ostatní příjmy	1,0	1,4	5,1	2,7	4,7

Pramen: ZVHS

Tabulka 6.3.5

Odstraňování povodňových škod z let 2000, 2002, 2006 a 2007 na vodních tocích spravovaných ZVHS v roce 2007 v mil. Kč

Zdroj – program	Investiční náklady	Neinvestiční náklady	Celkem
Program 229 112	-	-	-
Program 229 113	-	-	-
Program 229 114	3,57	52,23	55,80
Celkem	3,57	52,23	55,80

Pramen: ZVHS

Tabulka 6.3.6

Struktura investic a finančních zdrojů ZVHS v letech 2004 – 2007 v mil. Kč

Struktura investic	Finanční zdroje	2004	2005	2006	2007
Úprava vodních toků	Státní rozpočet – MZe	36,7	41,5	80,5	93,6
	Účelový fond (náhradní rekultivace)	0,04	0	0	0
	Státní fond pro zúrodnění půdy	0	0	0	0
Studie odtokových poměrů	Státní rozpočet	3,3	0	0	0
Revitalizace VT	Státní rozpočet	24,8	22,3	26,1	14,4
Protipovodňová opatření	Státní rozpočet	81,3	58,6	55,9	20,5
	Evropská investiční banka	53,0	129,0	12,1	0
Odstranění povodňových škod z roku 1997	Státní rozpočet	0,08	0	0	0
	Evropská investiční banka	0	0	0	0
Odstranění povodňových škod z roku 1998	Státní rozpočet	0	0	0	0
Odstraňování povodňových škod z roku 2000	Státní rozpočet	17,2	0,5	0	0
	Evropská investiční banka	7,5	21,3	1,1	0
Odstraňování povodňových škod z roku 2002	Státní rozpočet	41,7	113,1	0	0
	Evropská investiční banka	-	-	1,6	3,6
Odstraňování povodňových škod z roku 2006	Státní rozpočet	-	-	-	-
Odstraňování povodňových škod z roku 2007	Státní rozpočet	-	-	-	-
Celkem		265,6	386,3	177,3	132,1

Pramen: ZVHS

Přehled o finančních prostředcích čerpaných na odstraňování povodňových škod v průběhu roku 2007 uvádí Tabulka 6.3.5.

ZVHS v roce 2007 realizovala investiční výstavbu v celkové výši cca 132,1 mil. Kč, včetně realizace protipovodňových opatření ve výši 20,5 mil. Kč, odstraňování povodňových škod z roku 2006 ve výši 3,6 mil. Kč a akcí hrazených prostřednictvím Programu revitalizace říčních systémů (dále jen „PRŘS“)

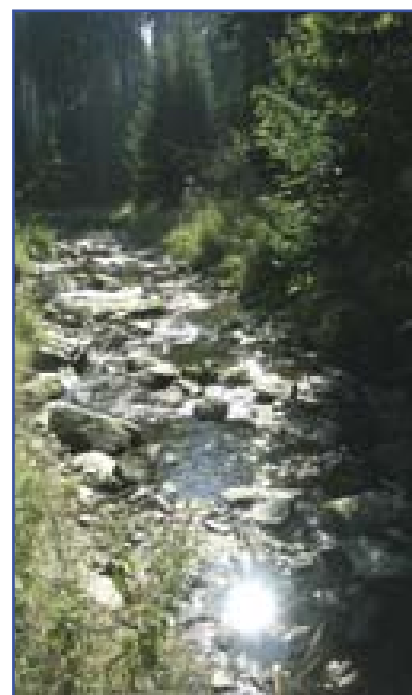
ve výši 14,4 mil. Kč. Strukturu vynaložených nákladů vyjadřuje Tabulka 6.3.6.

ZVHS spolu s dalšími organizacemi zajišťuje provoz monitorovacího systému zjišťování a hodnocení stavu jakosti povrchových vod v rámci celé ČR. V roce 2007 sledovala celkem 972 profilů na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích. Ve vzorcích vod sleduje jednak základní fyzikální a chemické ukazatele umožňující včasnou identifikaci drob-

ných komunálních a zemědělských zdrojů znečištění, ale i cizorodé látky ukazující na možnost kontaminace prostředí těžkými kovy a některými specifickými organickými látkami. Na vybraných profilech je prováděn též hydrobiologický monitoring. Ve své činnosti ZVHS aktivně spolupracuje s ostatními správci vodních toků, státními institucemi, výzkumnými ústavy i vědeckými organizacemi.

V rámci implementace Rámcové směrnice zabezpečuje ZVHS každoročně spolu s podniky Povodí síť provozního monitoringu. Dále se jako pověřený odborný subjekt významnou měrou podílí na plnění požadavků plynoucích ze směrnice Rady 91/676/EHS (Nitrátová směrnice).

Z hlediska informačních technologií se organizace podílela na přípravě a zpracování podkladů pro Vodohospodářský informační portál v oblasti evidence staveb k vodohospodářským melioracím pozemků, přípravy podkladů pro Centrální evidenci vodních toků, průběžně zajišťovala aktualizaci informací v rámci evidence jakosti povrchových vod ve sledovaných profilech a Centrální evidenci vodních nádrží. Ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb. a vyhl. č. 500/2006 Sb. zpracovala ZVHS územně analytické podklady a v termínu dle vyhlášky poskytla úřadům územního plánování. Bylo dokončeno vybudování privátní počítačové sítě. Došlo tak k propojení celé organizační struktury a k zahájení provozování síťových intranetových projektů.

6.4 Lesy ČR, s.p.

Hlavním posláním státního podniku Lesy České republiky je hospodaření v lesích, které jsou ve vlastnictví státu, a jednou z mnoha důležitých činností je i správa určených drobných vodních toků. Státní podnik Lesy České republiky spravuje především drobné vodní toky a bystřiny, které se rozkládají v pramenitých oblastech hor a podhůří s vysokým podílem lesnatosti.

V rámci péče o ucelená povodí bystřin státní podnik Lesy České republiky (dále jen „Lesy ČR, s.p.“) spravuje drobné vodní toky i mimo pozemky určené k plnění funkcí lesa, přestože protékají zemědělskou krajinou a nebo intravilány obcí. V současné době Lesy ČR, s.p. spravuje 19,6 tis. km vodních toků.

Výkon správy vodních toků obsahuje činnosti stanovené vodním zákonem a prováděcími vyhláškami. V případě výkonu služby hrazení bystřin a strží (ve vazbě na lesní hospodaření je prováděna v českých zemích nepřetržitě již od roku 1884) se jedná o veřejnou nekomerční službu s cílem stabilizace odtokových poměrů v povodí.

Péče o vodní toky v rámci Lesů ČR, s.p. obsahuje správu dlouhodobého majetku souvisejícího s vodními toky v pořizovací hodnotě přes 2,6 mld. Kč (zejména úpravy vodních toků, protipovodňová opatření, vodní nádrže). Správa vodních toků je metodicky řízena odborem vodního hospodářství na Ředitelství Lesů ČR, s.p. a zajišťuje ji celkově 87 pracovníků na sedmi Správách toků s územní působností dle oblastí povodí.

Vrchlice, Velký rybník

Opatření na vodních tocích ve správě Lesů ČR, s.p. byla financována z vlastních zdrojů a částečně z dotačních prostředků. Z dotací se jedná o opatření prováděná ve veřejném zájmu prostřednictvím § 35 lesního zákona, úvěr Evropské investiční banky a finance ze státního rozpočtu na programy MZe: Podpora prevence před povodněmi a Podpora na odstraňování povodňových škod na státním vodohospodářském majetku. Dále byl z fondů EU využíván Operační program Zemědělství. Kraje též částečně přispívají i na opatření na drobných vodních tocích. Činnosti prováděné v souvislosti se správou toků jsou nekomerčního charakteru a ve vztahu k celkovým vynakládaným finančním prostředkům nepřinášejí prakticky žádný zisk.

V roce 2007 probíhaly v Lesích ČR, s.p. na úseku vodního hospodářství činnosti zaměřené zejména na:

- vykonávání správy určených drobných vodních toků tak, jak ji ukládá vodní zákon a související předpisy,
- realizaci investičních i neinvestičních akcí zaměřených na prevenci v ochraně před povodněmi, protierozních opatření a rovněž akcí veřejného zájmu dle § 35 lesního zákona,
- dokončení odstranění povodňových škod z roku 2006 a odstranění povodňových škod z roku 2007 převážně na Moravě,
- zajištění projektové a inženýrské přípravy akcí připravovaných k realizaci v příštích letech,
- další činnosti zaměřené na péči o břehové porosty, revitalizace v minulosti nevhodně upravených vodních toků, na mimoprodukční funkce lesa, podporu ohrožených druhů organismů, likvidaci invazních nepůvodních druhů rostlin, apod.

V souvislosti se správou toků Lesů ČR, s.p. vynaložily prostřednictvím svých organizačních jednotek – Správ toků celkem 486,8 mil. Kč, z čehož výdaje investičního charakteru činily 233,2 mil. Kč. Z tohoto objemu investic představují 122,1 mil. Kč vlastní prostředky. Akce byly zaměřeny na preventivní protipovodňová opatření

Dyje, VD Nové Mlýny

a na výstavbu a rekonstrukci objektů hrzení bystřin v oblastech zasažených povodněmi. Opatření jsou realizována převážně za účelem vytvoření retenčních prostorů pro zachycení splavenin, stabilizace podélného sklonu toků příčnými objekty a zajištění povodňové ochrany zkapacitněním koryt vodních toků v intravilánech obcí. Na opravu a údržbu základních prostředků hrzení bystřin bylo použito 253,6 mil. Kč, z toho z vlastních prostředků 212,0 mil. Kč. V uvedených objemech jsou zahrnuty veškeré náklady spojené se správou toků.

Významnou náplní činnosti Lesů ČR, s.p. na úseku vodního hospodářství byla sanace povodňových škod vzniklých při třech vlnách povodní v roce 2006 a při povodni v roce 2007 na přelomu srpna a září zejména na Moravě. Jednalo se především o zkapacitnění koryt, odstraňování náplavů a opravy opěrných zdí, dlažeb, příčných objektů a přehrázek. Na odstranění povodňových škod bylo celkově vynaloženo 86,1 mil. Kč, z toho z vlastních prostředků 49,5 mil. Kč.

Opatření v povodích

Správa toků – Oblast povodí Labe pokračovala v odstranění povodňových škod z roku 2006 (byly dokončeny akce neinvestičního charakteru a zahájeny investiční akce). Mezi významné lze zařadit obnovu retenčního prostoru Hylváty na Knapoveckém potoce u Ústí nad Orlicí, sanaci povodňových škod Veselka (Rovensko pod Troskami) v okrese Semily, přítok

Opava, Petrův rybník

Hradeckého potoka v Nových Hradech okres Ústí nad Orlicí a Lubenský potok v okrese Svitavy.

Z dotací EU Operačního programu Zemědělství byla dokončena akce hrzení bystřiny Potok Od Vlčích jam v Kryštofově údolí na Liberecku a zahájena investiční – inženýrská příprava akcí do Operačního programu Životní prostředí (návrhy revitalizací v minulosti nevhodně upravených vodních toků, obnova retenčních prostorů, atd.).

V rámci dotačního programu Prevence před povodněmi byly zahájeny akce: Městský potok ve Vojnově Městci v okrese Žďár nad Sázavou,

další etapa úpravy Těchonínského potoka na Orlickoústecku a Nekořského potoka a úprava Žďárského potoka na Trutnovsku.

Z větších akcí realizovaných podle § 35 lesního zákona, to znamená ve veřejném zájmu, jsou to Dolský potok na Žambersku a Černostudniční potok v okrese Jablonec nad Nisou.

Na této Správě toků již tradičně pokračuje reintrodukce raka říčního v podhůří Orlických hor a nově i ve Žďárských vrších a reintrodukce střeve potoční a pstruha potočního v CHKO Jizerské hory.

Mezi nejvýznamnější činnosti *Správy toků – Oblast povodí Vltavy* v roce 2007 lze zařadit realizaci stavby Úprava Olešenského potoka v Ledči nad Sázavou. Částečně hrzeny z dotačních prostředků byly např. akce odstraňování povodňových škod (Okrouhlický potok v okrese Benešov) a protipovodňové opatření (Baba u Čáslavi).

Byla zahájena investiční akce Sanace erozních rýh na Kabelském potoce v Novohradských horách, která byla navržena podle požadavků státní ochrany přírody na záchranu perlorodky říční.

Na *Správě toků – Oblast povodí Bečounky* lze jmenovat z významnějších akcí např. dokončení odstraňování povodňových škod na potoce Kudibal na Rokycansku, dokončení stavby retenční

Morávka, jez ve Vyšších Lhotách

přehrážky na potoce V Pánvích v okrese Beroun a opravy stávajících stupňů na potoce Klučná na Rakovníku.

Dále byla dokončena rekonstrukce retenční nádrže Nad mlýnem na Domažlicku, financovaná na základě § 35 zákona o lesích a z vlastních prostředků Lesů ČR, s.p. byla provedena i rekonstrukce dalších dvou malých vodních nádrží na Domažlicku a to „Na Zámečku“ a „U Růžovské školky“.

Zahájena byla i rozsáhlá úprava koryta Stroupinského potoka v obci Žebrák v okrese Beroun.

Správa toků – Oblast povodí Ohře v roce 2007 dokončila z významných staveb např. investiční akce financované na základě § 35 zákona o lesích: stabilizace strže Falcká v km 1,400

– 1,820 (2 přehrážky a garnisáž dna strže) na Žatecku, Načetínský potok (Zelený vrch) v Krušných horách a Lesní potok u Šluknova. Zahájeny byly např. další etapa hrazení bystřin a stabilizace strží, včetně oprav historických hrazenářských prací na Struhařském potoce na Podbořansku a z dotací Prevence před povodněmi hrazení bystřiny Křížanovského potoka - I. etapa v okrese Teplice.

Významnější neinvestiční akce jsou opravy hrazení bystřin Moravanka u Ústí nad Labem, hrazená z Operačního programu Zemědělství, Dobranovský potok (Radvanec na Českolipsku) a Zalužanský potok na Teplicku.

Mezi nejvýznamnější činnosti *Správy toků – Oblast povodí Odry* v roce

2007 lze zařadit zahájení akcí spolufinancovaných z dotačního programu Prevence před povodněmi. Bylo zahájeno 6 staveb v Moravskoslezském kraji. Jednou z nejvýznamnějších je povodňová ochrana Střední Opava v km 0,950 – 1,747 včetně lapače splavenin, která řeší ochranu Vrbna pod Pradědem před splávním a vodou při povodních. Dokončeny byly stavby na Opavici, které mimo jiné přispěly k migračnímu zprůchodnění další části tohoto toku v pohoří Hrubého Jeseníku pro vodní živočichy.

Z prostředků Moravskoslezského kraje (téměř 11,4 mil. Kč) bylo financováno sedm staveb.

Činnost *Správy toků – Oblast povodí Moravy* byla z velké části naplněna odstraňováním povodňových škod z jara 2006. Byly dokončeny stavby např. na těchto tocích: Jestřábí potok, Divoký a Bušínovský potok na Šumpersku, Javoříčka a Nepřívazský potok na Olomoucku, Solanecký potok v okrese Vsetín, Lutoninka na Zlínsku a Rusava v okrese Kroměříž. Na dalších akcích se pracuje a budou dokončeny v roce 2008.

I zde byly v rámci dotačního programu Prevence před povodněmi realizovány akce Hodorfský potok a rekonstrukce Provazného potoka na Vsetínsku, první etapa na přítoku Pozlovického potoka v Podhradí na Zlínsku a byla zahájena protipovodňová opatření na Hrabovském potoce v Hrabové u Dubicka a Oskavě na Šumpersku a na toku Kněhyně v okrese Vsetín. V lesích jsou prováděna opatření ve veřejném zájmu, financovaná na základě § 35 zákona o lesích, jako např. akce na potoce Kopná mezi Zlínem a Vsetínem, retenční objekty na Kameňáku na Zlínsku, soustava příčných objektů na přítoku Klenkovského potoka na Luhačovicích a částečně akce Zděchovka na Vsetínsku.

Dotace EU z Operačního programu Zemědělství byly využity při realizaci opravy hrazení Radkovského potoka v Karolince okres Vsetín. Z významnějších akcí hrazených plně Lesy ČR, s.p. byly v roce 2007 realizovány např. hrazení přítoku Štávnice v Luhačovicích, retenční objekt Podbrdí v Podkopné Lhotě, lapač splavenin na Mrznicí a hrazení bystřiny Medůvka u Hranic na Moravě nebo Neratovský potok na Vsetínsku.

Dědina, pod zámek Skalka

Tabulka 6.4.1**Struktura financování Lesů ČR, s.p. – správy toků v roce 2007 v mil. Kč**

Lesy ČR, s.p.	Vlastní zdroje celkem	Dotace celkem	Z toho povodňové škody	
			Vlastní zdroje	Dotace
Investice	122,1	111,1	18,1	24,8
Neinvestice	212,0	41,6	31,4	11,8
Celkem	334,1	152,7	49,5	36,6

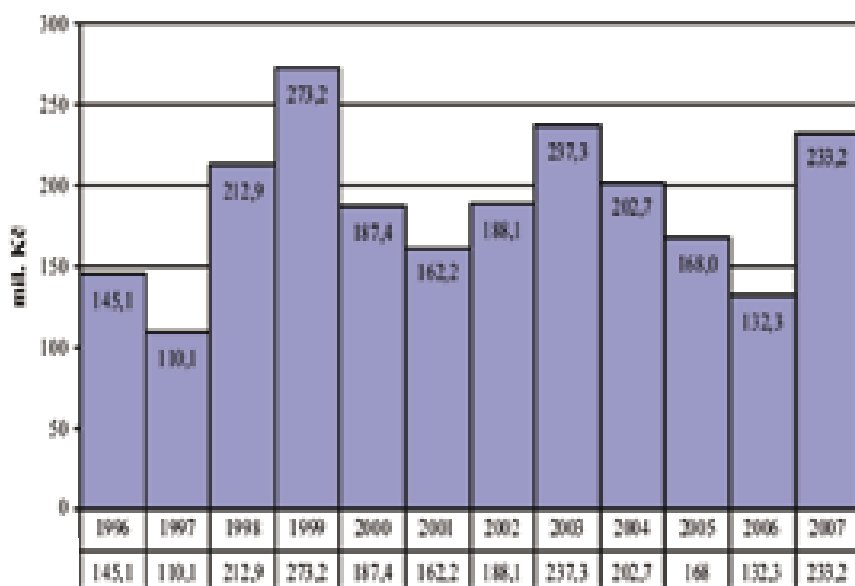
Pramen: Lesy ČR, s.p.

Tabulka 6.4.2**Tržby Lesů ČR, s.p. za povrchovou vodu v letech 2001 – 2007 v tis. Kč**

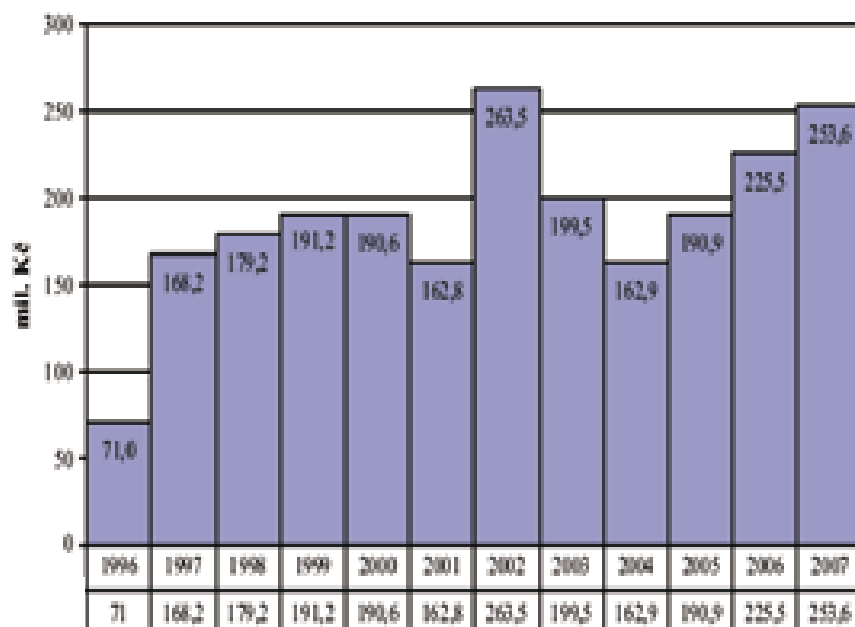
Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Tržby	8 639	9 790	9 390	10 530	9 483	9 581	10 010
Cena za m³ *)	1,17	1,23	1,24	1,33	1,35	1,39	1,42

Pramen: Lesy ČR, s.p.

Pozn.: *) Jednotková cena za m³ je uváděna bez daně z přidané hodnoty.

Graf 6.4.1**Investiční výdaje Lesů ČR, s.p. v letech 1996 – 2007 v mil. Kč – vodní toky**

Pramen: Lesy ČR, s.p.

Graf 6.4.2**Výdaje Lesů ČR, s.p. v letech 1996 – 2007 v mil. Kč – oprava a údržba vodních toků (úplné náklady)**

Pramen: Lesy ČR, s.p.

Na *Správě toků – Oblast povodí Dyje* byly definitivně odstraněny povodňové škody z roku 2006 – tři investiční akce (Lomnička v obci Lomnička u Tišnova, Lesoňovický potok u Bystřice nad Pernštejnem, Černý potok na Poličsku) a čtyři neinvestiční akce (Korouhevský potok v obci Korouhev, Kohoutovický potok ve Ždírci nad Doubravou, Janovický potok u Nového Města na Moravě a Vrtěžský potok u Bystřice nad Pernštejnem).

Byla zahájena II. etapa dotačního programu Prevence před povodněmi akcemi Leštiny potok – pol-dr, Novosvětský potok v okrese Blansko, Oslavička v okrese Třebíč a Křeslický potok v Podhradí nad Dyjí. Nejvýznamnější stavbou je právě pol-dr na Leštiny potoce nad obcí Čichov v okrese Třebíč s objemem prací cca 11 mil. Kč.

Grafy 6.4.1 a 6.4.2 v delší časové řadě podávají přehled o celkových ročních investičních výdajích a prostředcích vynaložených na opravy a údržbu.

Vývoj tržeb Lesů ČR, s.p. za odběry povrchové vody a jednotkové ceny je uveden v Tabulce 6.4.2.

6.5 Vodní cesty

Působnost v oblasti péče o rozvoj a modernizaci vodních cest dopravně významných vykonávalo, stejně jako v předchozích letech, Ministerstvo dopravy, a to zejména v péči o rozvoj nejdůležitější soustavy vodních cest ČR, kterou je labsko-vltavská vodní cesta.

Hlavní evropská vodní magistrála E 20 Labe a její odbočka E 20-06 Vltava je podle „Evropské dohody o hlavních vnitrozemských vodních cestách mezinárodního významu (AGN)“ mezinárodní dopravně významnou vodní cestou a je nadále jediným plavebním spojením ČR se západoevropskou sítí vodních cest. Od vodního díla Ústí nad Labem – Střekov po Chvaletice na Labi a po Třebenice na Vltavě je splavnost zajištěna soustavou vodních děl, od Střekova po státní hranici ČR/SRN na regulovaném úseku je plavební provoz závislý na vodních stavech podle aktuálních průtoků. Do listopadu roku 2007 byl na Labi v úseku Mělník – Chvaletice v důsledku jarní povodně v roce 2006 omezen

plavební ponor sedimenty v plavební dráze, jejichž rozsah si vyžádal dlouhodobé programové odstraňování.

V roce 2007 byly z prostředků SFDI v rámci financování i předfinancování zdrojů Strukturálních fondů EU realizovány a uhrazeny práce spojené s rekonstrukcí, modernizací a výstavbou vodních cest v celkové výši dosahující téměř 390 mil. Kč.

Na programový rozvoj vodních cest byly z rozpočtu SFDI v oblasti péče MD o rozvoj vodních cest realizovány práce za 389,7 mil. Kč. Podíl prostředků na předfinancování finančních zdrojů ze Strukturálních fondů EU v rámci Operačního programu Infrastruktura byl srovnatelný s předchozím rokem ve výši 100,3 mil. Kč.

Dyje, Lednice

Olše, Karviná - Darkov

V porovnání s předchozím rokem tyto výdaje z veřejných zdrojů představují snížení o 34,3 %. Na takovémto významném poklesu realizovaných zdrojů se podílí nejvíce pozastavení stavby k prodloužení splavnosti Labe do Pardubic, konkrétně příprava a práce v předstihu stavby „Stupeň Přelouč II“.

V rámci sbližování postojů resortů dopravy a životního prostředí od roku 2005 došlo k obnovení procesu EIA na kompromisní řešení stavby ke zlepšení plavebních podmínek na dolním Labi jedním jezem v prostoru města Děčín, s řešením včetně vodní elektrárny ke zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie. Tento proces nebyl dosud ukončen.

Z uvedených 389,7 mil. Kč z rozpočtu SFDI realizovalo Povodí Labe, s.p. 35,9 mil. Kč a Povodí Vltavy, s.p. 11,2 mil. Kč. Ostatní prostředky byly realizovány státním investorem Ministerstva dopravy – Ředitelstvím vodních cest ČR ve výši 342,6 mil. Kč. Kromě této investiční dotace obdržely s.p. Povodí Labe, Vltavy a Moravy dotaci provozní na opravy a údržbu vodních cest v celkové výši 37,9 mil. Kč.

V průběhu minulého roku byly dále zabezpečovány přípravné a stavební práce k modernizaci stávajících vodních cest i k dalšímu rozvoji vodní cesty na Vltavě až po České Budějovice, s předpokládaným významnějším využitím finančních zdrojů Evropské unie pro obor vodní dopravy, včetně podpory rozvoje rekreační a sportovní plavby v rámci Operačního programu Doprava.

Anna Herynková, 9 let, ZŠ Filozofská Praha 4 „Voda pod námi“ (Praha)

Vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu

7.

7.1 Zásobování pitnou vodou

V roce 2007 bylo v ČR zásobováno z vodovodů 9,525 mil. obyvatel, tj. 92,3 % z celkového počtu obyvatel.

Ve všech vodovodech bylo vyrobeno celkem 682,8 mil. m³ pitné vody. Za úplatu bylo dodáno (fakturováno) 531,7 mil. m³ pitné vody, z toho pro domácnosti 342,4 mil. m³ pitné vody. Ztráty pitné vody dosáhly 126,0 mil. m³, tj. 18,6 % z vody určené ke spotřebě.

Údaje dodané ČSÚ byly pořízeny na základě souboru 1 467 zpravodajských jednotek (tj. 255 provozovatelů vodovodů a kanalizací a vybraný soubor 1 212 obcí, které si samy zajišťují provozování vodohospodářské infrastruktury). Hodnoty ukazatelů jsou uvedeny po úpravě odborným dopočtem ČSÚ. Primární údaje zjištěné ve výkazech VH 8b-01 nejsou zveřejňovány ČSÚ od roku 2004.

Trendy a vývoj ukazatelů v oblasti zásobování pitnou vodou jsou zobrazeny v Tabulce 7.1.1 a Grafu 7.1.1.

Štítary, úprava vody

Snížení podílu zásobených obyvatel je dáno výrazně vyšším nárůstem počtu obyvatel než počtu zásobených obyvatel. Z ekonomického hlediska je snižování vody vyrobené meziročně o 2,3 % při současném nárůstu množství vody fakturované velmi pozitivní. Specifické množství vody fakturované domácnostem se zvýšilo o jeden litr

na osobu a den a činí 98,5 litrů, zatímco specifické množství vody fakturované zůstalo na loňské úrovni. Svědčí to o dalším snižování spotřeby v průmyslu. Snížení ztrát vody na jednoho zásobovaného obyvatele meziročně o 6 litrů na osobu a den představuje ročně více než 2 m³ na obyvatele.

Nejvyšší podíl obyvatel zásobených pitnou vodou z vodovodů byl v roce 2007 v Hlavním městě Praze (99,7 %) a v Karlovarském kraji (98,4 %), nejnižší podíl obyvatel zásobených pitnou vodou byl v kraji Plzeňském (82,1 %) a Středočeském (82,5 %).

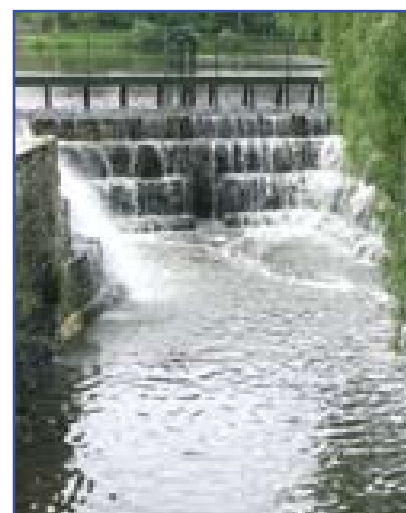
Tabulka 7.1.1

Zásobování vodou z vodovodů v letech 1989 a 2001 – 2007

Ukazatel	Měrná jednotka	1989	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364	10 287	10 201	10 201	10 207	10 234	10 267	10 323
Obyvatelé skutečně zásobovaní vodou z vodovodů	tis. obyv.	8 537	8 981	9 156	9 179	9 346	9 376	9 483	9 525
	%	82,4	87,3	89,8	89,8	91,6	91,6	92,4	92,3
Voda vyrobená z vodovodů	mil. m ³ /rok	1 251	754	753	751	720	699	699	683
	% k 1989	100,0	60,3	60,2	60,0	57,6	55,9	55,9	54,6
Voda fakturovaná celkem	mil. m ³ /rok	929,4	535,6	545,3	547,2	543,5	531,6	528,1	531,7
	% k 1989	100,0	57,6	58,7	58,9	58,5	57,2	56,8	57,2
Specifická potřeba z vody vyrobené	l/os. den	401	231	225	224	211	204	202	196
	% k 1989	100,0	57,5	56,1	54,7	52,6	50,9	50,4	48,9
Specifické množství vody fakturované celkem	l/os. den	298	164	163	163	159	155	153	153
	% k 1989	100,0	54,9	54,7	54,7	53,4	52,0	51,3	51,3
Specifické množství vody fakturované pro domácnost	l/os. den	171,0	104,0	103,0	103,0	102,0	98,9	97,5	98,5
	% k 1989	100,0	60,7	60,2	60,2	59,6	57,8	57,0	57,6
Ztráty vody na 1 km řadů	l/km den	16 842 ¹	9 141 ¹	8 358 ¹	7 783 ¹	6 113	5 770	5 673	4 893
Ztráty vody na 1 zásob. obyvatele	l/os. den	90 ¹	57 ¹	53 ¹	52 ¹	45	43	42	36

Pramen: ČSÚ

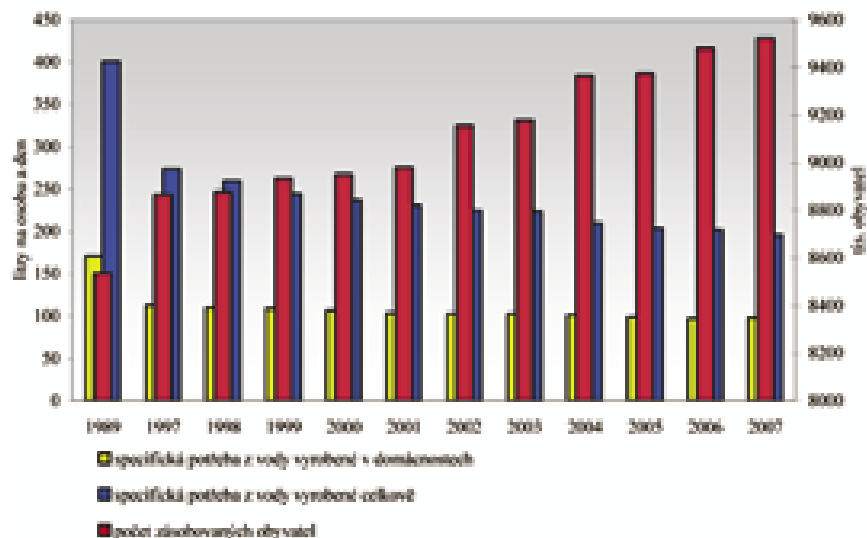
Pozn.: ¹ Údaje za vodovody hlavních provozovatelů.

Onomyšlský potok, rybník Žišov

Graf 7.1.1

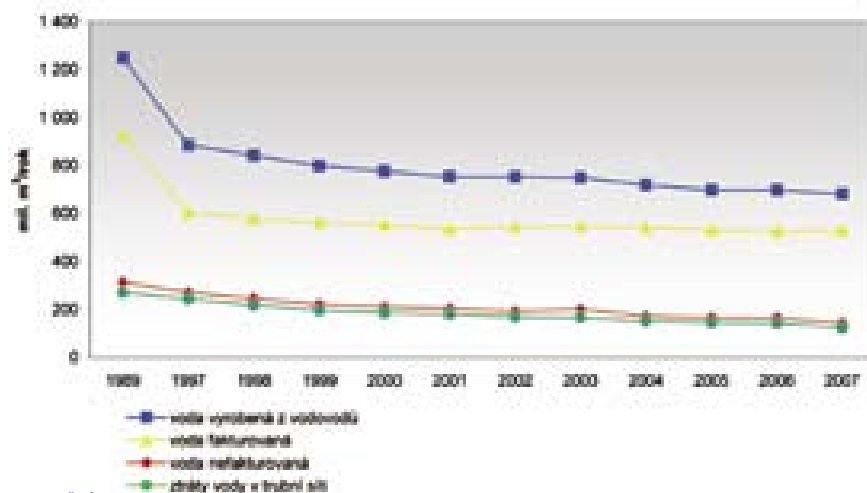
Vývoj počtu zásobovaných obyvatel a specifické potřeby vody fakturované v letech 1989 a 1997 – 2007

Pramen: ČSÚ

Graf 7.1.2

Vývoj hodnot objemu vody vyrobené z vodovodů a fakturované vody celkem v letech 1989 a 1997 – 2007

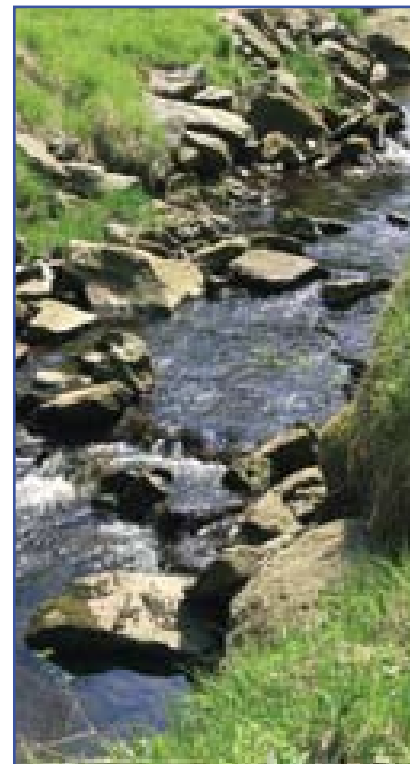
Pramen: ČSÚ

Tabulka 7.1.2

Zásobování obyvatel, výroba a dodávka vody z vodovodů v roce 2007

Kraj, území	Obyvatelé		voda vyrobená z vodovodů (tis. m ³)	Voda fakturovaná	
	skutečně zásobováni vodou z vodovodů	podíl obyvatel zásobovaných vodou z celkového počtu		celkem	z toho pro domácnosti
	(počet)	(%)		(tis. m ³)	(tis. m ³)
Hl. město Praha	1 192 800	99,7	128 051	87 429	56 031
Středočeský kraj	978 859	82,5	49 966	49 445	33 037
Jihočeský kraj	574 775	91,0	37 696	29 399	19 311
Plzeňský kraj	457 333	82,1	33 926	27 787	16 438
Karlovarský kraj	300 609	98,4	22 865	17 119	10 711
Ústecký kraj	789 386	95,6	62 719	45 246	28 036
Liberecký kraj	382 370	88,5	31 667	22 520	13 724
Královéhradecký kraj	501 842	91,2	34 044	26 192	16 702
Pardubický kraj	487 470	95,8	32 272	25 872	16 121
Kraj Vysočina	476 626	93,0	25 996	23 319	14 721
Jihomoravský kraj	1 074 581	94,6	68 456	57 211	38 134
Olomoucký kraj	562 775	87,9	32 033	26 944	18 038
Zlínský kraj	529 561	89,8	32 893	25 852	16 209
Moravskoslezský kraj	1 216 091	97,3	90 220	67 362	45 204
ČR	9 525 078	91,96	682 804	531 697	342 417

Pramen: ČSÚ

Délka vodovodní sítě byla v roce 2007 prodloužena celkem o 1 104 km a dosáhla délky 70 539 km.

Meziroční nárůst délky připadající na 1 zásobeného obyvatele oproti roku 2006 činí 21,3 %, což představuje nárůst o 1,3 m na 1 zásobeného obyvatele. V roce 2007 tak připadal na 1 zásobeného obyvatele 7,4 m vodovodu. Nová výstavba a dostavba stávajících vodovodních systémů tak v poměru k nižšímu nárůstu zásobovaných obyvatel vede ke snižování efektivity celého systému zásobování vodou.

Počet vodovodních přípojek se zvýšil o 28 633 ks a dosáhl počtu 1 842 120 ks.

Počet osazených vodoměrů se zvýšil o 45 071 a dosáhl počtu 1 856 847 ks.

7.2 Odvádění a čištění komunálních odpadních vod

V roce 2007 žilo v domech připojených na kanalizaci 8,344 mil. obyvatel ČR. Do kanalizací bylo vypuštěno celkem 519,3 mil. m³ odpadních vod. Z tohoto množství bylo čištěno 95,8 % odpadních vod (bez zahrnutí vod srážkových), což představuje 497,6 mil. m³.

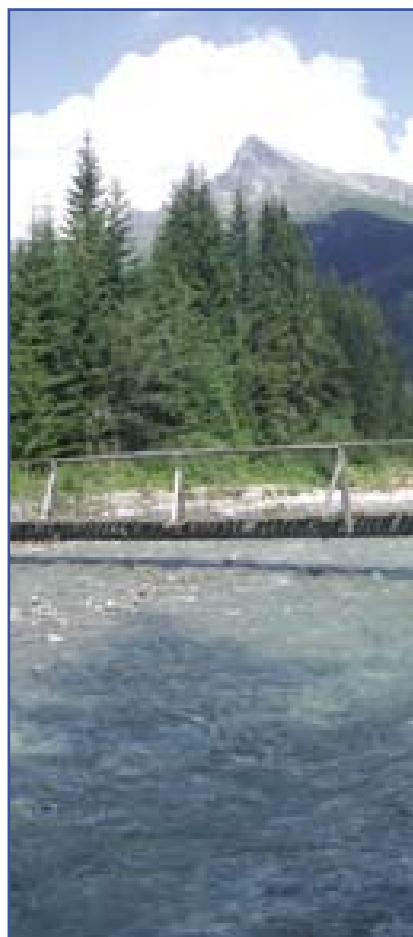
Trendy vývoje odvádění a čištění odpadních vod z kanalizací dokladuje v delší časové řadě Tabulka 7.2.1 a Graf 7.2.1.

Objem vypouštěných odpadních vod do kanalizace bez vod srážkových klesl oproti roku 1989 o 40,8 %, přičemž v roce 1989 činil podíl čistěných odpadních vod 71,5 %. V porovnání s rokem 1989 došlo k 24,3 % nárůstu podílu čistěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace. Celkově tak bylo v roce 2007 čištěno 95,8 % odpadních vod vypouštěných do kanalizace bez vod srážkových.

Nejvyšší podíl obyvatel připojených na kanalizaci byl v roce 2007 v Hlavním městě Praze (99,7 %) a Karlovarském kraji (92,8 %), nejnižší podíl byl ve Středočeském kraji (66,8 %) a kraji Libereckém (68,9 %).

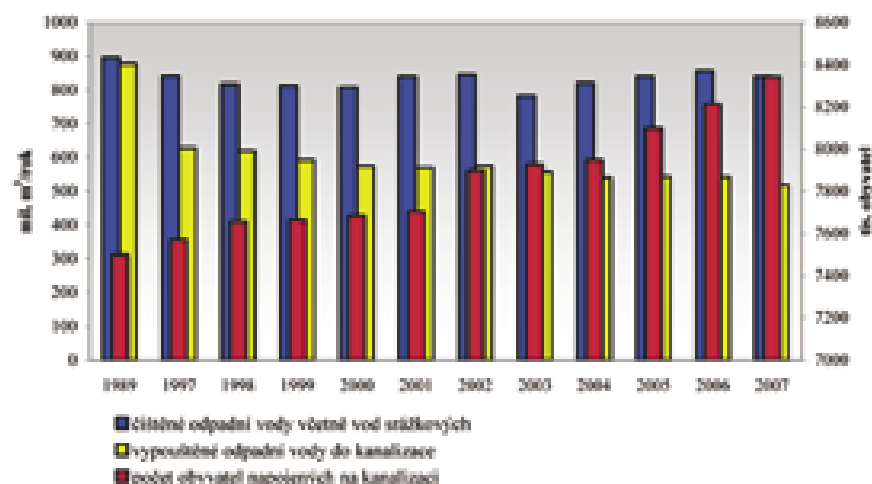
Délka kanalizační sítě byla v roce 2007 prodloužena o 1 060 km a dosáhla délky 37 689 km.

Celkový počet čistíren odpadních vod se dle údajů ČSÚ zvýšil oproti předešlému roku 2006 o 51 ČOV tedy na 2 004 ČOV v ČR.

Graf 7.2.1

Vývoj počtu obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čistěných odpadních vod v letech 1989 a 1997 – 2007

Pramen: ČSÚ

Tabulka 7.2.1

Odvádění a čištění odpadních vod z kanalizací v letech 1989 a 2001 – 2007

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok							
		1989	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364	10 287	10 201	10 201	10 207	10 234	10 267	10 323
Obyvatelé bydlící v domech připojených na kanalizaci	tis. obyv.	7 501	7 706	7 899	7 928	7 947	8 099	8 215	8 344
	%	72,4	74,9	77,4	77,7	77,9	79,1	80,0	80,8
Vypouštěné odp. vody do kanalizace (bez srážkových vod) celkem	mil. m³	877,8	570,7	576,3	558,1	539,7	543,4	542,0	519,3
	% k 1989	100,0	65,0	65,7	63,6	61,5	61,9	61,7	59,2
Čištění odpadní vody včetně vod srážkových ¹⁾	mil. m³	897,4	841,4	846,2	782,7	821,5	841,5	857,4	841,2
Čištěné odpadní vody celkem bez vod srážkových	mil. m³	627,6	544,8	533,6	527,4	509,7	513,9	510,6	497,6
	% k 1989	100,0	86,8	85,0	84,0	81,3	82,0	81,4	79,4
Podíl čistěných odpadních vod bez vod srážkových ²⁾	%	71,5	95,5	92,6	94,5	94,4	94,6	94,2	95,8

Pramen: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ V letech 1989 a 2001 až 2003 se jedná o údaje za kanalizace hlavních provozovatelů.

²⁾ Jedná se o podíl z vod vypouštěných do kanalizace.

Tabulka 7.2.2

Počet obyvatel bydlících v domech připojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čistěných odpadních vod v roce 2007 v jednotlivých krajích

Kraj, území	Obyvatelé bydlící v domech připojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu		Odpadní vody vypouštěné do kanalizace pro veřejnou potřebu	Čištěné odpadní vody bez vod srážkových	
	celkem	podíl k celk. počtu obyvatel		celkem	podíl
	(počet)	(%)	(tis. m ³)	(tis. m ³)	(%)
Hl. město Praha	1 192 660	99,7	76 292	76 292	100,0
Středočeský kraj	793 310	66,8	51 351	51 247	99,8
Jihočeský kraj	536 736	85,0	37 143	35 396	95,3
Plzeňský kraj	432 368	77,6	32 349	30 729	95,0
Karlovarský kraj	283 750	92,8	16 354	16 173	98,9
Ústecký kraj	680 847	82,5	34 541	33 618	97,3
Liberecký kraj	297 885	68,9	16 636	16 467	99,0
Královéhradecký kraj	401 732	73,0	24 992	23 257	93,1
Pardubický kraj	354 358	69,6	22 371	21 317	95,3
Kraj Vysočina	426 629	83,2	22 190	18 170	81,9
Jihomoravský kraj	982 566	86,5	55 598	53 679	96,5
Olomoucký kraj	480 670	75,0	29 066	28 029	96,4
Zlínský kraj	492 877	83,5	27 284	25 811	94,6
Moravskoslezský kraj	987 835	79,1	73 164	67 396	92,1
ČR	8 344 223	80,8	519 331	497 581	95,8

Pramen: ČSÚ

7.3 Vývoj ceny pro vodné a stočné

V roce 2007 byla dle šetření Českého statistického úřadu průměrná cena (včetně DPH) pro vodné 24,60 Kč/m³ a průměrná cena pro stočné 21,50 Kč/m³. Oproti roku 2006 se tak cena pro vodné zvýšila o 5,2% a cena pro stočné o 11,1 %.

Před účinností novely zákona č. 76/2006 Sb., tedy do roku 2006, byly informace o průměrné výši ceny pro vodné a stočné stanovovány na základě údajů, které na požádání MZe zasílali vybraní provozovatelé vodovodů a kanalizací. Novelou zákona byla vlastníkům, popřípadě provozovatelům, pokud jsou vlastníkem zmocnění, v souladu s ustanovením

Tabulka 7.3.1

Realizační ceny pro vodné a stočné v roce 2006 a 2007

Ukazatel	Jednotka	2006	2007	Index 2007/2006
Vodné celkem	mil. Kč	12 349,00	13 084,00	1,06
Voda fakturovaná celkem	mil. m ³ /rok	528,00	532,00	1,01
Průměrná cena pro vodné	Kč/m ³	23,38	24,60	1,05
Stočné celkem	mil. Kč	10 477,00	11 142,00	1,06
Vypouštěné odpadní vody do kanalizace	mil. m ³ /rok	542,00	519,00	0,96
Průměrná cena pro stočné	Kč/m ³	19,33	21,50	1,11

Pramen: ČSÚ

§ 36 odst. 5 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích ustave- na povinnost každoročně, nejpozději do 30. června kalendářního roku za- slat na MZe úplné informace o cel- kovém vyúčtování všech položek vý- počtu ceny pro vodné a stočné

v předchozím kalendářním roce. Vzhledem k termínu odevzdání vy- účtování není možné data vyhodnotit a zpracovat před uzávěrkou této pu- blikace. Z tohoto důvodu jsou uvede- ny pouze údaje zjištěné šetřením ČSÚ.

Studánka ve Vraclavi

Tabulka 7.3.2

Spotřeba vody, ceny pro vodné a stočné v roce 2007

Kraj	Specifické množství vody fakturované celkem	Specifické množství vody fakturované domácnostem	Průměrná cena pro vodné	Průměrná cena pro stočné
	(l/os/den)	(l/os/den)	(Kč/m ³)	(Kč/m ³)
Hl. město Praha	200,7	128,7	24,8	26,5
Středočeský	138,4	92,5	27,9	20,4
Jihočeský	140,1	92,0	27,3	19,1
Plzeňský	166,5	99,8	22,6	17,9
Karlovarský	156,0	97,6	27,6	22,5
Ústecký	157,0	97,3	27,3	26,9
Liberecký	161,3	98,3	26,3	25,2
Královéhradecký	142,9	91,2	22,7	22,2
Pardubický	145,4	90,1	22,5	23,4
Vysočina	134,0	84,6	24,1	17,1
Jihomoravský	145,9	97,2	23,0	24,8
Olomoucký	131,2	87,8	23,3	20,8
Zlínský	133,7	83,8	24,9	20,1
Moravskoslezský	151,7	101,8	21,9	14,8
ČR	152,9	98,5	24,6	21,5

Pramen: ČSÚ

Podle šetření ČSÚ byla nejvyšší průměrná cena pro vodné zjištěna v kraji Středočeském, kde dosáhla hodnoty 27,90 Kč/m³. V poměru s celorepublikovým průměrem tak byla vyšší o 11,8 %. Nejvyšší průměrná cena pro stočné byla v Hlavním městě Praze, která při výši 26,50 Kč/m³ byla o 23,3% vyšší než byl celorepublikový průměr. Naopak nejnižší průměrná cena pro vodné (21,90 Kč/m³) i stočné (14,80 Kč/m³) byla zjištěna v kraji Moravskoslezském. Průměrné ceny v jednotlivých krajích jsou uvedeny v Tabulce 7.3.2.

Rozdílnost v ceně pro vodné a stočné mezi jednotlivými společnostmi provozujícími vodovody a kanalizace je daná výchozími podmínkami pro provozování v daném kraji, např. prostorové rozmístění spotřebišť, stupeň využívání vodárenských a kanalizačních kapacit apod.

Bělá, Deštné v Orlických horách

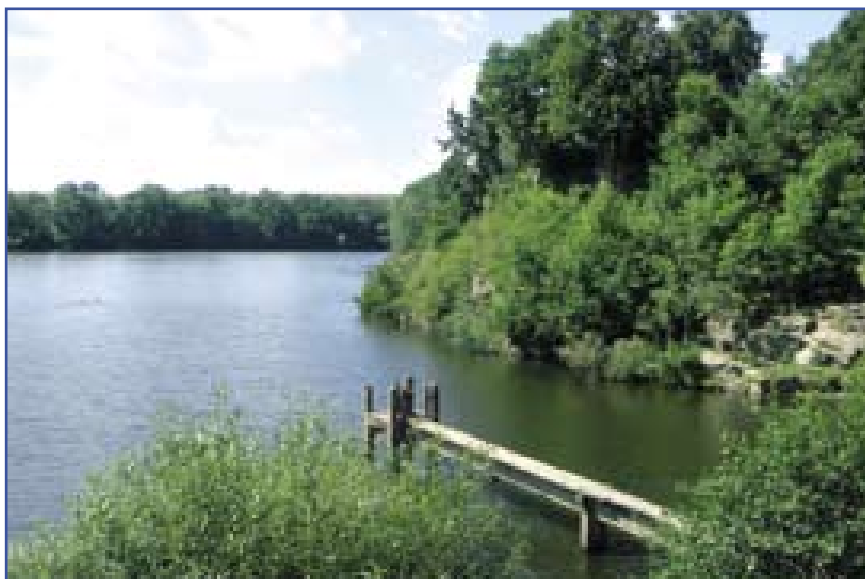
Jana Rizaková, ZŠ Milady Horákové HK „Setkání s vodou“ (Královéhradecký kraj)

8.1 Rybářství a rybníkářství v roce 2007

Rybářství v ČR je možno rozčlenit do dvou základních oblastí – produkční rybářství a hospodaření v rybářských revírech.

Hlavní součástí produkčního rybářství je rybníkářství, ryby jsou též chovány ve speciálních zařízeních, především se jedná o chov lososovitých ryb neboli pstruhařství. Produkční rybářství (rybníkářství) vykazuje stabilní výkonnost, rybníky slouží vedle produkce ryb k plnění neopomenutelných mimoprodukčních funkcí v krajině, jako je retence vody, ochrana proti povodním, biologické čištění vody; skýtají uměle vytvořené plochy pro hnízdění ptactva a ochranná teritoria pro zvěř; plní rekreační poslání, ekostabilizační funkce a přispívají k zachování biodiverzity.

Plochy rybníků v ČR představují přibližně 52 tis. ha, z toho je 42 tis. ha využito k chovu ryb. V rybnících je dosahováno ročního přírůstku v průměru kolem 460 kg ryb.ha⁻¹. Druhové zastoupení tržních ryb je poměrně stabilní a proti předchozím letům se nezměnilo. Kapr se podílel na celkovém objemu chovaných ryb 87,8 %, býložravé ryby (tolstolobík, amur bílý) 3,7 %, ryby lososovité (zejména pstruh

Vrchlice, Velký rybník

Tabulka 8.1.1

Přehled o produkci ryb určených k přímé spotřebě v letech 2003 – 2007

Ukazatel produkce a spotřeby ryb	2003	2004	2005	2006	2007
Produkce v tis. t	19,70	19,40	20,50	20,40	20,40
Z toho: export v tis. t	9,60	9,90	9,30	10,00	10,45
Úlovky na revírech v tis. t	5,30	4,70	4,20	4,60	4,30
Spotřeba na osobu v kg.rok ⁻¹	1,49	1,46	1,40	1,40	1,40

Pramen: MZe a Rybářské sdružení ČR

Tabulka 8.1.2

Možnosti čerpání finančních prostředků v rámci opatření 2.3 – Rybářství

Číslo podopatření	Název podopatření
Podopatření 2.3.1	Zpracování ryb a marketing výrobků z ryb
Podopatření 2.3.2	Chov vodních živočichů – akvakultura
Podopatření 2.3.3	Činnosti prováděné odborníky v rybářství a propagační opatření

Pramen: MZe

Hloučela, Podhradský rybník

duhový a siven americký) 3,8 %, lín obecný 1,3 %, dravé ryby a další rybí druhy 3,4 %.

Tržní produkce ryb v ČR v roce 2007 dosáhla 20,4 tis. t, což ve srovnání s rokem 2006 představovalo snížení o pouhých 16 t. Produkce ryb z pstruhařství byla 748 t. Spotřeba sladkovodních ryb podle odhadu Rybářského sdružení ČR v roce 2007 se pohybovala okolo 1,4 kg/osobu/rok.

Na vlastní rybářskou produkci navazuje zpracování ryb. Ročně se v ČR zpracuje 9 až 11 % tržní produkce sladkovodních ryb. V roce 2007 bylo zpracováno 1 904 t ryb v živé hmotnosti což představovalo 9,3% tržní produkce sladkovodních ryb.

Hutní potok, VD Zaječice

Součástí odvětví je rovněž rekreační a sportovní rybářství uskutečňované na vodních plochách státem vyhlášených jako rybářské revíry. Počet rybářských revírů na území ČR přesahuje 2 000 s výměrou přibližně 42 tis. ha. Rekreačním rybářstvím se

zabývá 350 tis. registrovaných členů všech rybářských svazů, kteří vylovili v roce 2007 podle odhadu cca 4,3 tis. t ryb.

V současné době jsou využívány především následující podpůrné prostředky:

- Národní resortní podpory týkající se akvakultury a sladkovodního rybolovu, Kontrola užitečnosti, Speciální poradenství pro živočišnou výrobu, Školní závody, Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků a Genetické zdroje.

Vltava, VD Lipno

- Operační program Rybářství pro programovací období 2007 – 2013, kde mohou žadatelé čerpat finanční prostředky v rámci prioritní osy 2 – na produktivní investice do akvakultury, na ochranu vodního prostředí, na opatření v oblasti zdraví ryb a investice do zpracování ryb a jejich uvádění na trh. V rámci prioritní osy 3 – se jedná o opatření ve společném zájmu, opatření na ochranu a rozvoj vodních živočichů a rostlin, opatření pro podporu a rozvoj nových trhů, propagačních kampaní a pilotních projektů.

8.2 Změny stavu rybníčního fondu

Program Ministerstva zemědělství 229 210 – „Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží“, jehož cílem bylo celkové zlepšení technického stavu rybníčního fondu a posílení vodohospodářských a mimoprodukčních funkcí rybníků s ohledem na jejich protipovodňový a krajinnotvorný význam již skončil.

V roce 2007 bylo financováno celkem 34 akcí za 230,928 mil. Kč jednalo se o akce rozestavěné z minulých let. Na podprogram 229 218 – „Odstranění škod na rybnících a vodních nádržích po povodních v srpnu 2002“ v roce 2007 navazuje program

Vltava, VD Lipno

129 130 – „Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží“, který bude probíhat obdobným způsobem. Obnova a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží bude zaměřena na zlepšení jejich vodohospodářských i mimoprodukčních funkcí. Důraz je kladen zejména na posílení retenčních schopností. Zároveň bude věnována pozornost zlepšení bezpečnosti provozu rybníků a vodních nádrží v souvislosti s povodňovými situacemi. K podpoře retence

bude také pokračovat odbahňování nejvíce zanesených rybníků a bude možné podpořit i výstavbu vodních nádrží sloužících k ochraně před povodněmi a suchem. Díky zkušenostem z minulých let, kdy se zvýšil výskyt povodní, bylo do programu zařazeno odstranění povodňových škod způsobených případnou povodní v roce 2007. Dosud však nebyla schválena dokumentace tohoto programu, a v jeho rámci nemohla být v minulém období žádná z akcí proplacena.

Flajánský potok, VD Fláje

Martin Kadlec, 15 let, ZŠ Kruceburk „Rozhraní země - voda“ (Vysočina)

Státní finanční podpora vodního hospodářství

9.

9.1 Finanční podpory Ministerstva zemědělství

V roce 2007 byla v rámci programů Ministerstva zemědělství 229 030 – „Výstavba a technická obnova vodovodů a úpraven vod“, 229 040 – „Výstavba a technická obnova čistíren odpadních vod a kanalizací“ a 229 310 – „Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací“ zaměřených na realizaci opatření k naplňování směrnic EU v oblasti vodovodů a kanalizací a na vlastní rozvoj oboru vodovodů a kanalizací poskytnuta podpora v celkové výši cca 1,8 mld. Kč.

Program 229 310 je dotačním programem MZe, který dle schválené dokumentace bude postupně realizován v letech 2006 – 2010, a který nahradil dobíhající programy 229 030 a 229 040. V rámci těchto původních programů byly zřízeny podprogramy 229 039 a 229 049 na podporu odstraňování povodňových škod na infrastruktuře vodovodů respektive kanalizací v souvislosti s jarní povodní roku 2006 a programy 229 030 a 229 040 byly prodlouženy do konce roku 2007.

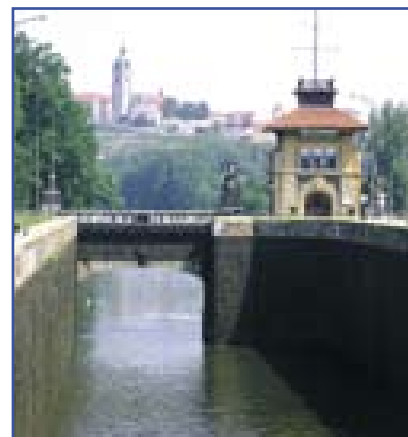
Výše uvedená podpora byla investicím poskytnuta jednak ve formě dotací, tak i ve formě bezúročných půjček ze zdrojů úvěrových prostředků od Evropské investiční banky (dále jen „EIB“) respektive Rozvojové banky Rady Evropy (dále jen „CEB“). V rámci programů MZe 229 030 a 229 312 (opatření zaměřená na vodovody) získalo v roce 2007 podporu ze státního rozpočtu celkem 199 akcí v celkové výši cca 899 mil. Kč a v rámci programů MZe 229 040 a 229 313 (opatření zaměřená na kanalizace) získalo v roce 2007 podporu ze státního rozpočtu celkem 118 akcí v celkové výši cca 721 mil. Kč.

Z toho v rámci povodňových podprogramů 229 039 – „Podpora odstraňování povodňových škod na infrastruktuře vodovodů“ a 229 049

– „Podpora odstraňování povodňových škod na infrastruktuře kanalizací“ byla v roce 2007 poskytnuta podpora ve formě dotace na 32 akcí v celkové výši cca 65 mil. Kč. Tyto podprogramy byly v roce 2007 ukončeny, celkem byla v letech 2006 – 2007 poskytnuta podpora na 34 akcí těchto podprogramů v celkové výši 70 mil. Kč.

V roce 2007 zároveň dobíhalo čerpání úvěru ČR od EIB na základě smlouvy o úvěru „Česká republika – rámcová půjčka pro vodní hospodářství určeného na rekonstrukce, zlepšení, modernizace a rozšiřování vodohospodářských systémů v ČR“, realizovaného na základě usnesení vlády ČR č. 1179 z roku 1999 a zároveň z úvěru od CEB. V roce 2007 získalo z výše uvedených úvěrů podporu celkem 16 akcí v celkové výši 161 mil. Kč.

Ministerstvo zemědělství v roce 2007 realizovalo programy, jejichž cílem je obnova vodohospodářského majetku správců vodních toků v rámci odstraňování povodní z minulých let, realizace protipovodňových opatření, obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží a zajištění péče o státní majetek na drobných vodních tocích a na hlavních odvodňovacích zařízeních. V tomto

Vraňansko-Hořinský plavební kanál

roce bylo také financováno odstraňování povodňových škod z roku 2006, způsobených právníckým a fyzickým osobám na hrázích a objektech rybníků.

Čerpání státních finančních prostředků na kapitálové a běžné výdaje jsou uvedeny v následujících tabulkách.

V roce 2007 zahájilo Ministerstvo zemědělství zabezpečování programu 129 120 – „Podpora prevence před povodněmi II“, který obsahuje čtyři podprogramy, tematicky zaměřené na podporu protipovodňových opatření s retencí, podporu protipovodňových opatření podél vodních toků, podporu zvyšování bezpečnosti vodních děl a podporu vymezení

Tabulka 9.1.1

Finanční prostředky státního rozpočtu poskytnuté v rámci programů MZe 229 312 (229 030), 229 313 (229 040) v roce 2007 v mil. Kč

Forma podpory	Vodovody a úpravy vody	Kanalizace a čistírný odpadních vod	MZe celkem
Návratná finanční výpomoc	0	0	0
Dotace	898,747	720,823	1 619,570
Celkem	898,747	720,823	1 619,570

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.2

Vývoj státní podpory výstavby vodovodů, úpraven vod, kanalizací a čistíren odpadních vod v rámci MZe v letech 2004 – 2007 v mil. Kč

Finanční zdroj	2004	2005	2006	2007
Návratná finanční výpomoc	4	0	0	0
Dotace státního rozpočtu	1 563	1 746	925	1 620
Podpora státního rozpočtu	1 567	1 746	925	1 620
Zvýhodněný úvěr	653	754	486	161
Podpora – celkem	2 220	2 500	1 411	1 781

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.3

Státní finanční prostředky poskytnuté MZe v roce 2007 na kapitálové a běžné výdaje v rámci programového financování v programech 229 060, 229 110 a 229 210 v mil. Kč

Evidenční číslo programu	Název programu	Výdaje na financování programů
229 060	Prevence před povodněmi	332,841
229 110	Odstranění následků povodní na státním vodohospodářském majetku	385,725
229 210	Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží	230,928

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.4

Státní finanční prostředky poskytnuté MZe v roce 2007 na kapitálové a běžné výdaje v rámci programového financování v programech 129 120, 129 130 a 129 150 v mil. Kč

Evidenční číslo programu	Název programu	Výdaje na financování programů
129 120	Prevence před povodněmi II	193,826
129 130	Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží	0,000 ^{*)}
129 150	Podpora procesu plánování v oblasti vod	41,000

Pramen: MZe

Pozn.: ^{*)} Financování nebylo možné zahájit – v roce 2007 ještě nebyla schválena dokumentace programu.

Tabulka 9.1.5

Neinvestiční podpory poskytnuté MZe v roce 2007 na ostatní opatření ve vodním hospodářství poskytnuté MZe v mil. Kč

Název podpory	Výše poskytnutých prostředků	Příjemce podpory
Správa drobných vodních toků ^{*)}	193,366	ZVHS
Správa hlavních odvodňovacích zařízení ^{*)}	71,197	ZVHS

Pramen: MZe

Pozn.: ^{*)} Zahmuta údržba i provoz.

Tabulka 9.1.6

Čerpání finančních prostředků vybraných významných akcí programu 129 120 – „Prevence před povodněmi II“ v mil. Kč

Správci vodních toků	Název akce	Termín realizace	Celkové náklady	Dotace v roce 2007
Lesy ČR, s.p.	Střední Opava, ř. km 0,900 – 1,747 a lapač splavenin	07/2007 – 11/2009	14,443	4,500
Povodí Labe, s.p.	Tichá Orlice, Brandýs nad Orlicí, zvýšení protipovodňové ochrany města rekonstrukcí úpravy vodního toku a hrázemi	07/2007 – 12/2010	7,254	0,500
Povodí Moravy, s.p.	Morava, Olomouc – Černovír, ochranná hráz LB	03/2007 – 12/2008	39,850	26,217
Povodí Ohře, s.p.	Rekonstrukce Ústěckého potoka v Ústěku, ř. km 19,605 – 20,213	01/2008 – 12/2008	13,145	0,500
Povodí Vltavy, s.p.	Rekonstrukce Novořecké hráze ř. km 3,52 – 6,25	10/2007 – 06/2008	129,625	56,457

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.7

Čerpání finančních prostředků státního rozpočtu v roce 2007 v rámci programu 129 120 podle jednotlivých správců vodních toků v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2007	
	Investice	Neinvestice
Povodí Labe, s.p.	6,278	0
Povodí Vltavy, s.p.	58,358	0
Povodí Ohře, s.p.	9,111	0
Povodí Odry, s.p.	37,853	0
Povodí Moravy, s.p.	26,617	0
Lesy ČR, s.p.	42,992	0
ZVHS	12,617	0
Správci drobných vodních toků - obce	0,000	0
Celkem	193,826	0

Pramen: MZe

záplavových území a studií odtokových poměrů. Věcné zaměření podprogramů umožňuje jejich vzájemnou provázanost a tím zvýšení účinků protipovodňové prevence na toku.

Předmětem podprogramu 129 122 – „Podpora protipovodňových opatření s retencí“ je výstavba a obnova suchých nádrží (poldrů), výstavba a obnova vodních nádrží, rekonstrukce stávajících nádrží a poldrů a dále výstavba a rekonstrukce objektů území určených k rozlivům povodní.

Podprogram 129 123 – „Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků“ se zaměřuje na zvyšování kapacity koryt vodních toků, ochranné hráze, odlehčovací koryta a štol, zvyšování průtočné kapacity jezů, rekonstrukci hrází a stabilizaci koryt vodních toků.

Cílem podprogramu 129 124 – „Podpora zvyšování bezpečnosti vodních děl“ je rekonstrukce stávajících vodních děl za účelem zvýšení jejich bezpečnosti za povodní a za účelem zlepšení manipulačních možností vodních děl v operativním povodňovém řízení. Jsou upřednostňována taková opatření, která mohou zvýšit účinek dalších protipovodňových opatření na toku pod vodním dílem.

Podprogram 129 125 – „Podpora vymezení záplavových území a studií odtokových poměrů“ je zaměřen zejména na identifikaci rozsahu záplav a vynesení rozsahu do mapového podkladu. Sem patří i vymezení území ohrožených zvláštními povodněmi vzniklými v důsledku poruch nebo protržení hráze vodního díla, zadržujícího povrchovou vodu. Výstupy návrhu záplavových území, schválených vodoprávním úřadem, se stávají jedním z územních limitů a slouží úřadům veřejné správy zejména při povolování staveb. Studie odtokových poměrů jsou zdrojem informací o záplavových územích před a po realizaci navržených protipovodňových opatření, o kvantifikaci rozsahu povodňových škod a zhodnocení efektivnosti navržených technických a netechnických opatření.

Realizaci opatření programu 129 120 zabezpečují správci vodních toků (s.p. Povodí, Lesy ČR, s.p. a ZVHS). Prostřednictvím institutu tzv. navrhovatele, program umožňuje zapojení obcí, sdružení obcí, měst a krajů do procesu navrhování protipovodňových opatření, kdy realizaci jimi navržených opatření zajišťují správci vodních toků.

V rámci programu 129 120 – „Prevence před povodněmi II“ bylo v roce 2007 rozestavěno 10 investičních staveb protipovodňových opatření s retencí, 72 investičních staveb protipovodňových opatření podél vodních toků, 4 investiční stavby pro zvyšování bezpečnosti vodních děl a dokončeno 57 vymezení záplavových území a studií odtokových poměrů. V Tabulce 9.1.6 jsou uvedeny některé významnější akce programu 129 120.

Kromě programů zaměřených na prevenci bylo nutné v roce 2007 odstraňovat povodňové škody způsobené povodněmi z roku 2006 na státním vodohospodářském majetku prostřednictvím realizace podprogramu 229 114 – „Odstranění následků povodní roku 2006“, který je součástí programu 229 110 – „Odstranění povodňových škod na státním vodohospodářském majetku“.

V rámci podprogramu 229 114 bylo v roce 2007 realizováno celkem 481 akcí. Největší počet akcí byl zajišťován ZVHS – 183 akcí a další nejvyšší počet akcí byl zajišťován Povodím Vltavy, s.p. – 124 akcí. V Tabulce 9.1.8 jsou uvedeny některé významnější akce tohoto podprogramu.

Program 229 060 – „Prevence před povodněmi“, platný pro období 2002 – 2005, byl ukončen až v roce 2007 z důvodu komplikované přípravy dvou nejvýznamnějších protipovodňových opatření po dvou prodlouženích programu.

V rámci programu 229 060, prodlouženého do konce roku 2007 byly stavebně dokončeny dvě investiční akce Povodí Moravy, s.p., kde se v průběhu přípravy a realizace akce vyskytly komplikace. Jsou to investiční akce s názvy: Moravská Sázava – Poldr Žichlínek a Olomouc I. etapa.

Tabulka 9.1.8

Přehled nákladů vybraných významných akcí v rámci podprogramu 229 114 – „Odstranění následků povodní roku 2006“ v mil. Kč

ISPROFIN 229 114	Název akce	Realizace	Celkové náklady akce	Investor
1017	Podmílešský potok, ř.km 0,0 – 0,5 (Kláštrec) – oprava	09/2007 – 01/2008	2,812	Povodí Ohře, s.p.
1018	Jířetinský potok, ř.km 0,9 – 1,4 (Horní Jířetín) – oprava	09/2007 – 10/2008	6,103	Povodí Ohře, s.p.
1019	Bilina, ř.km 4,8 – 5,0 (Trmice) – oprava	08/2007 – 11/2007	2,371	Povodí Ohře, s.p.
2202	Lomnička, k.ú. Lomnička – hrazení bystřin	06/2007 – 06/2008	1,963	Lesy ČR, s.p.
2351	Bohdašínský potok – Nové Město nad Metují	08/2007 – 06/2008	1,185	Lesy ČR, s.p.
2703	Jestřábí potok km 0,000 – 1,400	08/2007 – 12/2007	2,545	Lesy ČR, s.p.
2706	Kateřinský potok km 1,939 – 2,168	11/2007 – 06/2008	1,923	Lesy ČR, s.p.
2763	Hutiský potok, km 1,894 – 2,700	11/2007 – 05/2008	2,695	Lesy ČR, s.p.
3068	pracoviště Havlíkův Brod	11/2006 – 11/2007	0,756	ZVHS
3117	Dlouhá řeka	10/2006 – 06/2007	1,269	ZVHS
3147	Šumice 01	07/2007 – 12/2007	1,355	ZVHS
3163	Jamník	11/2006 – 12/2007	1,241	ZVHS
3239	VT Luha C – Polom	07/2007 – 12/2008	0,888	ZVHS
3308	HOZ Grygov	11/2007 – 12/2007	1,349	ZVHS
4243	VD Želivka, oprava koryta a opevnění za vývarem	01/2007 – 05/2007	2,355	Povodí Vltavy, s.p.
4304	Nežárka, ř. km 11,503, oprava jezu Metel	06/2007 – 11/2007	3,051	Povodí Vltavy, s.p.
4350	Dobrovodský potok, ř.km 6,330 – 9,510, oprava regulace	06/2007 – 09/2008	5,272	Povodí Vltavy, s.p.
4355	Vltava, ř.km. 71,2 – 71,4, oprava opevnění levého břehu	06/2007 – 12/2007	3,968	Povodí Vltavy, s.p.
4366	Sázava, ř.km 0 – 2,5, Davle, odstranění nánosů – varianta B	08/2007 – 11/2007	9,382	Povodí Vltavy, s.p.
4408	Klabava – Rokycany, ř.km 19,40 – 20,75, oprava úpravy	07/2007 – 11/2007	3,360	Povodí Vltavy, s.p.
5001	Jičinka, Kunín, km 3,500 – 5,000	09/2007 – 12/2007	1,970	Povodí Odry, s.p.
5002	Odra, Nová Ves, km 18,580 – 18,730	10/2007 – 12/2007	1,903	Povodí Odry, s.p.
6007	Stěna, Broumov, oprava koryta	06/2007 – 06/2008	9,036	Povodí Labe, s.p.
6011	Loučná, Moravany – Karle, oprava koryta	07/2007 – 12/2008	4,886	Povodí Labe, s.p.
6012	Chrudimka, VD Seč, oprava koryta	07/2007 – 12/2007	3,196	Povodí Labe, s.p.
6016	Jizera, Josefův Důl – Ml. Boleslav, oprava koryta	06/2007 – 06/2008	5,787	Povodí Labe, s.p.
6025	Labe, VD Lobkovice, oprava koryta	04/2007 – 12/2008	16,630	Povodí Labe, s.p.
6026	Labe, VD Obříství, oprava koryta	04/2007 – 12/2007	12,669	Povodí Labe, s.p.
9106	Dyje, km 127,500 – 130,800, Znojmo, oprava toku	11/2006 – 10/2007	2,610	Povodí Moravy, s.p.
9155	Morava, Lobodice, Uhlčice – oprava toku a hrází	11/2006 – 08/2007	1,842	Povodí Moravy, s.p.
9161	Hlučela, Hamry – oprava nábrežních zdí	11/2006 – 06/2007	1,923	Povodí Moravy, s.p.
9222	Oskava, Liboš – oprava jezu	09/2007 – 02/2008	2,546	Povodí Moravy, s.p.

Pramen: MZe

V roce 2007 Ministerstvo zemědělství zahájilo realizaci programu 129 130 – „Obnova, odbahnování a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží“.

Administrace programu 129 130 byla pozdržena z důvodu posouvání termínu notifikace a následných průtahů schvalovacího procesu dokumentace programu. Z tohoto důvodu v roce 2007 nebyly vyčerpány žádné finanční zdroje státního rozpočtu.

V roce 2007 bylo zahájeno 17 akcí financovaných z vlastních zdrojů investorů, žádná akce nebyla dosud stavebně dokončena.

Cílem programu je zlepšení technického stavu rybníčního fondu ČR a obnova vodohospodářských funkcí rybníků

a vodních nádrží s důrazem na zvýšení jejich bezpečnosti při průchodu velkých vod, včetně prevence před nebezpečím vzniku zvláštní povodně, a odbahnování akumulčních prostorů rybníků a nádrží za účelem plně obnovit jejich funkci. Dalším cílem programu je podpora výstavby nových vodních nádrží, které budou zapojeny v systému protipovodňové ochrany, v období sucha poslouží k nadlepšování průtoků a současně budou sloužit pro extenzivní chov ryb. Oba cíle programu jsou zaměřeny na snižování důsledků extrémních hydrologických situací, tj. povodní a sucha.

Po dobu trvání programu 129 130 bude řešeno odstranění povodňových škod na hrázích a objektech rybníků a vodních nádrží způsobených povodní a jednotlivě přesahu-

jících 250 tis. Kč, za předpokladu, že na tyto škody budou uvolněny prostředky nad rámec prostředků schválených ve státním rozpočtu na program 129 130.

V roce 2007 byl ukončen program 229 210 – „Obnova, odbahňování a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží“.

V roce 2007 bylo dofinancováno 34 zbývajících akcí (rozestavěnost z minulých let). Vypracování závěrečného vyhodnocení programu proběhne do konce června 2008.

Odstraňování povodňových škod, způsobených právními a fyzickými osobami na hrázích a objektech rybníků poškozených povodněmi v jarních měsících roku 2006 a povodněmi v období od 28.5. – 2.7.2006, je řešeno přímými dotacemi z finančních prostředků kapitoly 329 – Ministerstva zemědělství, poskytovanými podle pravidel odsouhlasených Evropskou komisí.

Ke dni 31.12.2007 byla poškozeným subjektům, které požádaly o podporu na odstranění škod na hrázích a objektech rybníků po jarní povodni, poskytnuta přímá dotace ve výši 10,792 mil. Kč.

Ke dni 31.12.2007 byla poškozeným subjektům, které požádaly o podporu na odstranění škod na hrázích a objektech rybníků po povodních z května až července 2006, poskytnuta přímá dotace ve výši 2,409 mil. Kč. Podpora může být poskytována na základě platné národní legislativy až do 31.12.2008.

V roce 2007 Ministerstvo zemědělství zahájilo program 129 150 – „Podpora procesu plánování v oblasti vod“.

Cílem programu je podpora subjektů, které se podílejí na pořízení plánu oblastí povodí, případně pověřených odborných subjektů, které se přímo podílejí na přípravě podkladů pro plány oblastí povodí. Podpora je účelově vázaná a je poskytována na kapitálové výdaje.

V roce 2007 byly finančně zajištěny dvě akce v rámci podprogramu 129 151 – „Podpora informačního procesu plánování v oblasti vod“ a šest akcí v rámci podprogramu 129 152

Tabulka 9.1.9

Čerpání finančních prostředků v roce 2007 v rámci podprogramu 229 114 – „Odstranění následků povodní roku 2006“ v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2007	
	Investice	Neinvestice
Povodí Labe, s.p.	2,232	140,830
Povodí Vltavy, s.p.	0,000	103,028
Povodí Ohře, s.p.	6,439	7,199
Povodí Odry, s.p.	0,000	3,853
Povodí Moravy, s.p.	1,784	30,173
Lesy ČR, s.p.	22,564	11,824
ZVHS	3,568	52,231
Celkem	36,587	349,138

Pramen: MZe

– „Podpory zpracování podkladů pro proces plánování v oblasti vod“. Přehled uvádí Tabulka 9.1.12.

Podprogram 229 013 – „Drobné vodní toky ve správě Zemědělské vodohospodářské zprávy“

V rámci podprogramu 229 013 bylo v roce 2007 ZVHS rozestavěno 30 investičních staveb, z toho 8 staveb bylo v tomto roce ukončeno (2 rekonstrukce vodních nádrží a 6 úprav drobných vodních toků). Dále bylo připravována realizace 10 staveb, zajištěno vypracování 6 projektových dokumentací pro úpravy drobných vodních toků, vodních nádrží a poldrů.

V rámci tohoto podprogramu bylo zajišťováno i financování přípravy a zabezpečení realizace u 12 akcí (včetně výkupů u 7 z nich), jejichž stavební část je hrazena MŽP z programu revitalizace říčních systémů.

ZVHS v tomto programu v roce 2007 realizovala výkupy pozemků celkem u 50 akcí (včetně výkupů dle § 50 a § 56 vodního zákona) za 4,745 mil. Kč o výměře přes 28 ha.

Celkem byly v tomto podprogramu vynaloženy v roce 2007 investiční prostředky státního rozpočtu ve výši 93,625 mil. Kč.

Tabulka 9.1.10

Dokončení čerpání finančních prostředků v roce 2007 v rámci programu 229 060 – „Prevence před povodněmi“ v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2007	
	Investice	Neinvestice
Povodí Labe, s.p.	3,011	0
Povodí Vltavy, s.p.	0,000	0
Povodí Ohře, s.p.	0,000	0
Povodí Odry, s.p.	0,000	0
Povodí Moravy, s.p.	291,399	0
Lesy ČR, s.p.	0,086	0
ZVHS	7,923	0
Správci drobných vodních toků – obce	30,422	0
Celkem	332,841	0

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.11

Čerpání finančních prostředků v roce 2007 v rámci podprogramu 229 212 – „Obnova, odbahňování a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží“ v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2007	
	Investice	Neinvestice
Právníkové osoby	38,790	154,834
Fyzické osoby	11,398	19,299
Příspěvkové organizace (občanská sdružení)	0,000	6,607
Celkem	50,188	180,740

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.12

Čerpání finančních prostředků v roce 2007 v rámci programu 129 150 – „Podpora procesu plánování v oblasti vod“ v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2007	
	Podprogram 129 151	Podprogram 129 152
Povodí Labe, s.p.	0,000	5,139
Povodí Vltavy, s.p.	0,000	15,139
Povodí Ohře, s.p.	0,720	4,419
Povodí Odry, s.p.	0,950	3,494
Povodí Moravy, s.p.	0,000	10,139
Celkem	1,670	38,330

Pramen: MZe

V následujícím přehledu uvádíme některé významnější rozestavěné akce v podprogramu 229 013:

Úprava toku Luha

Celkové náklady: 17,596 mil. Kč, proinvestováno do roku 2007: 17,204 mil. Kč.

Rekonstrukce Anenského potoka

Celkové náklady: 10,781 mil. Kč, proinvestováno do roku 2007: 10,721 mil. Kč.

Leska

Celkové náklady: 12,757 mil. Kč, proinvestováno do roku 2007: 12,546 mil. Kč.

Ludina

Celkové náklady: 27,933 mil. Kč, proinvestováno do roku 2007: 23,218 mil. Kč.

Hejtmánkovický potok, I. etapa

Celkové náklady: 11,097 mil. Kč, proinvestováno do roku 2007: 9,396 mil. Kč.

Rekonstrukce Hať 2. stavba

Celkové náklady: 12,128 mil. Kč, proinvestováno do roku 2007: 12,102 mil. Kč.

Státní finanční prostředky jsou rovněž poskytovány na ostatní opatření ve vodním hospodářství podle § 102 odst. 1 písm. b), i), k) vodního zákona. Podpora je neinvestičního charakteru a je poskytována v rámci běžných výdajů specifického ukazatele „Podpora vodnímu hospodářství celkem“ kapitoly Ministerstva zemědělství na údržbu drobných vodních toků, vodních a suchých nádrží, na provoz drobných vodních toků, vodních a suchých nádrží a souvisejících objektů, dále na údržbu a provoz hlavních odvodňovacích zařízení.

Údržba drobných vodních toků, vodních a suchých nádrží

V rámci této podpory, tj. na údržbu, opravy, péči o majetek státu na drobných vodních tocích, vodních

a suchých nádrží a souvisejících objektech a na péči o neupravené drobné vodní toky spravované ZVHS byly v roce 2007 vynaloženy neinvestiční prostředky státního rozpočtu ve výši 168,973 mil. Kč. Celkem bylo realizováno a ukončeno 1 720 neinvestičních akcí (včetně 100 prvotních zásahů) a provedena údržba 1 380 km drobných vodních toků, tj. necelá 4% z celkové délky drobných vodních toků ve správě ZVHS.

Provoz drobných vodních toků, vodních a suchých nádrží a souvisejících objektů

V rámci této podpory byly v roce 2007 vynaloženy neinvestiční prostředky státního rozpočtu ve výši 24,393 mil. Kč. ZVHS bylo realizováno a ukončeno 310 provozních opatření.

Údržba hlavních odvodňovacích zařízení

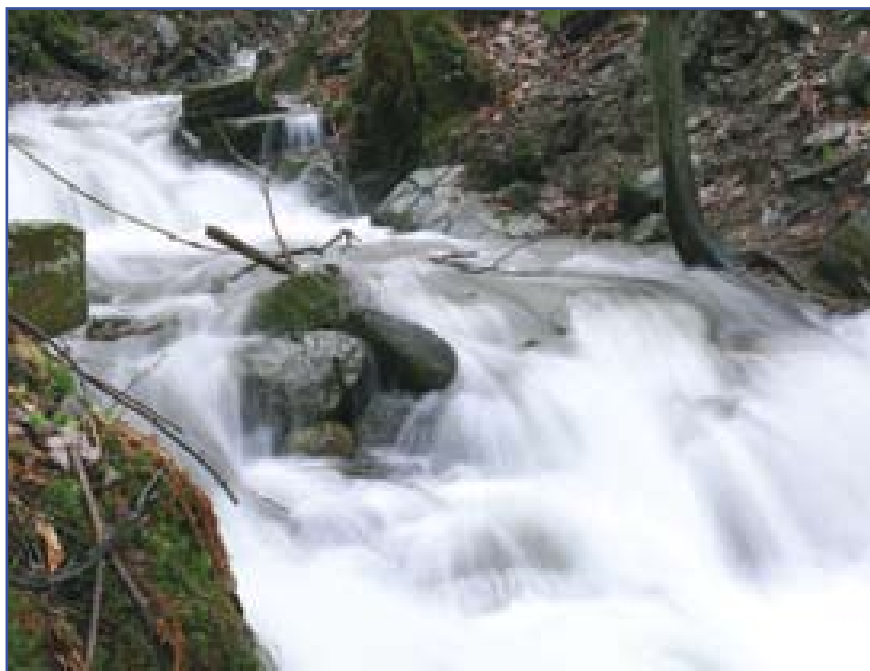
V rámci této podpory, tj. na údržbu, opravy, péči o majetek státu spravovaného ZVHS na hlavních odvodňovacích zařízeních a souvisejících objektech, byly v roce 2007 vynaloženy neinvestiční prostředky státního rozpočtu ve výši 60,383 mil. Kč. Celkem bylo realizováno a ukončeno 869 neinvestičních akcí (včetně 7 prvotních zásahů) a provedena údržba 991 km hlavních odvodňovacích zařízení, tj. přes 8% z celkové délky hlavních odvodňovacích zařízení ve správě ZVHS.

Provoz hlavních odvodňovacích zařízení

V rámci této podpory byly v roce 2007 vynaloženy neinvestiční prostředky státního rozpočtu ve výši 10,814 mil. Kč. ZVHS bylo realizováno a ukončeno 108 provozních opatření.

9.2 Finanční podpory Ministerstva životního prostředí

Základem finančních podpor Ministerstva životního prostředí je Program revitalizace říčních systémů. Cílem tohoto programu je podpořit obnovu přírodního prostředí i zdrojů užívaných člověkem. Program předpokládá postupné naplňování cílů k zachování a podpoře biologické rozmanitosti, příznivého uspořádání vodních poměrů v krajině, zvyšování jakosti a čistoty

Úpa, bezejmenný přítok ve Velké Úpě

Tabulka 9.2.1**Čerpání dotací podle typu opatření podporovaných v roce 2007 v tis. Kč**

Podprogram	Číslo	Počet akcí	Dotace
Revitalizace přirozené funkce toků	215 112	15	53 181
Zakládání a revitalizace prvků systému ekologické stability vázaných na vodní režim	215 113	8	15 840
Odstraňování příčných překážek na vodních tocích a podpora takových technických řešení, která je neobsahují (doplňování a stavba rybích přechodů)	215 114	3	13 503
Revitalizace retenční schopnosti krajiny	215 115	24	60 094
Zpracování koncepce strukturálních přírodě blízkých protipovodňových a protierozních opatření v prioritních povodích podle Plánu hlavních povodí	215 116	15	35 000
Výstavba a obnova ČOV a kanalizace, včetně zakládání umělých mokřadů	215 117	58	248 457
Revitalizace přirozené funkce vodních toků s revitalizací retenční schopnosti krajiny	215 118	17	27 896
Celkem		140	453 971

Pramen: AOPK

vod a funkčního využití území v dotčených oblastech. Podpora z programu je směřována zejména na revitalizace přirozených funkcí vodních toků, na zakládání revitalizací prvků územní stability ekologických systémů vázaných na vodní režim, odstraňování nepřirozených příčných překážek na tocích, na obnovu retenční schopnosti krajiny a na řešení problémů s odkanalizováním a čištěním odpadních vod.

Vodní režim patří k nejcitlivějším a také k nejvýznamnějším složkám krajiny. Lidská činnost zasahuje do přirozeného koloběhu vody, zhoršuje jakost povrchových i podzemních vod – a tím ohrožuje stav přírodního prostředí. PRŘS zahrnuje od roku 2003 i řešení problémů s odkanalizováním a čištěním odpadních vod.

V roce 2007 byly poskytovány finanční prostředky na realizaci revitalizačních opatření v rámci těchto podprogramů:

- revitalizace přirozené funkce vodních toků (podprogram 215 112),
- zakládání a revitalizace prvků systému ekologické stability vázaných na vodní režim (podprogram 215 113),
- odstraňování příčných překážek na vodních tocích a podpora takových technických řešení, která je neobsahují – doplňování a stavba rybích přechodů (podprogram 215 114),
- revitalizace retenční schopnosti krajiny (podprogram 215 115),
- rekonstrukce technických prvků a odbahňování produkčních rybníků (podprogram 215 116 – tento program je ukončen),

- výstavba a obnova ČOV a kanalizace včetně zakládání umělých mokřadů (podprogram 215 117),
- revitalizace přirozené funkce vodních toků s revitalizací retenční schopnosti krajiny (podprogram 215 118).

PRŘS je dotačním programem MŽP. Finanční prostředky na program jsou každoročně vyčleňovány ze státního rozpočtu. Jejich poskytování stanovují Pravidla MŽP (Směrnice MŽP č. 5/2006 z 10.3.2006 o vydání Pravidel pro poskytování finančních prostředků v rámci PRŘS – program 215 110). Program je zabezpečován MŽP prostřednictvím odboru péče o krajinu a jeho organizačním zajištěním je pověřena Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (dále jen „AOPK“). Na regionální úrovni jsou akce posuzovány místně příslušný-

mi regionálními poradními sbory při střediscích AOPK. Žadatelem může být vlastník pozemku či vodohospodářské stavby, na nichž mají být revitalizační opatření provedena, správce toku, nájemce pozemku, státní nebo neziskové organizace (vždy s písemným souhlasem vlastníka) nebo obce, svazky obcí a vodárenské akciové společnosti.

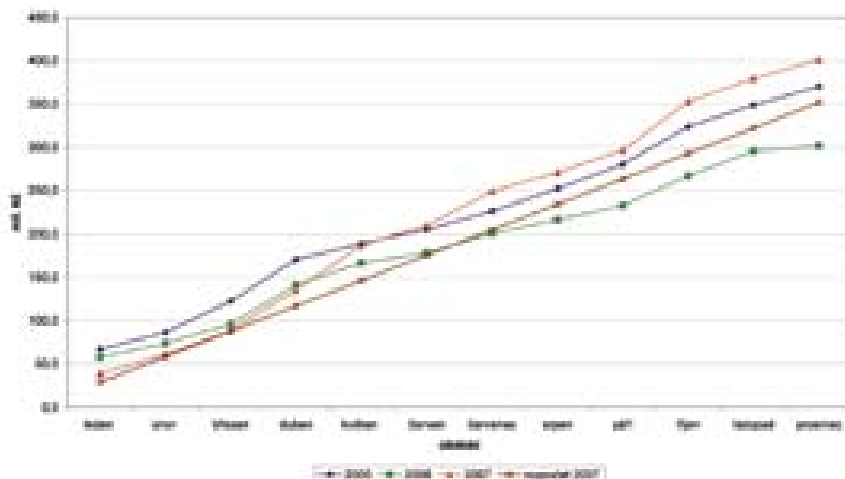
V roce 2007 bylo z dotace revitalizačních podprogramů financováno 140 akcí ve výši 393,284 mil. Kč. Z rezervního fondu se čerpalo 60,687 mil. Kč. V předchozím roce 2006 činil rozpočet PRŘS 370,434 mil. Kč, což bylo cca o 22,85 mil. Kč méně. Celkem bylo financováno 140 akcí v celkové výši 453,971 mil. Kč.

9.3 Státní fond životního prostředí

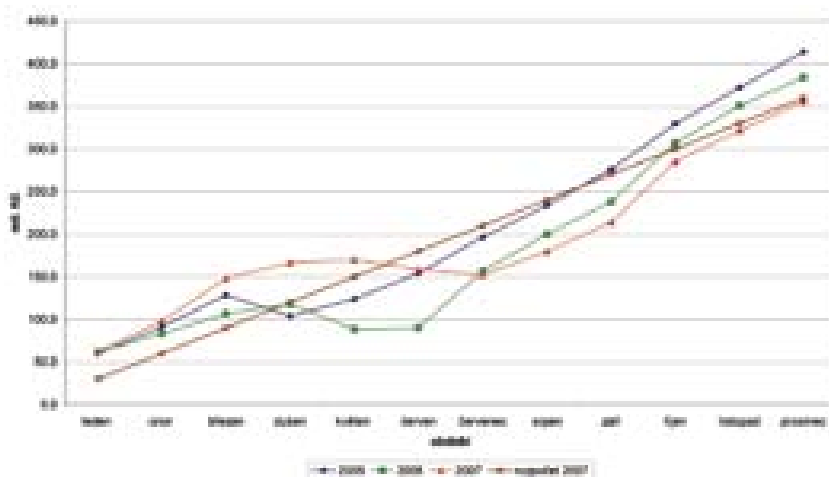
Významným poskytovatelem finanční podpory pro realizaci opatření k ochraně a zlepšování stavu životního prostředí v jeho jednotlivých složkách je specificky zaměřená instituce – Státní fond životního prostředí České republiky. Je jedním ze základních ekonomických nástrojů k plnění závazků vyplývajících z mezinárodních úmluv o ochraně životního prostředí, členství v EU a k uskutečňování Státní politiky životního prostředí.

Dyje, VD Znojmo

Graf 9.3.1**Vývoj příjmů SFŽP z poplatků ve složce odpadní voda v letech 2005 – 2007 v mil. Kč**

Pramen: SFŽP

Graf 9.3.2**Vývoj příjmů SFŽP z poplatků ve složce podzemní voda v letech 2005 – 2007 v mil. Kč**

Pramen: SFŽP

Státní fond životního prostředí (dále jen „SFŽP“) byl zřízen a jeho činnost je upravena zákonem č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění zákona ČNR č. 334/1992 Sb., zákona č. 254/2001 Sb. a zákona č. 482/2004 Sb., na který navazují prováděcí předpisy – statut fondu, jednací řád Rady fondu, směrnice MŽP o poskytování finančních prostředků z fondu a přílohy směrnice, které upravují podmínky pro poskytování podpory pro příslušné období. Správcem fondu je MŽP.

Příjmy SFŽP jsou tvořeny především z plateb za znečišťování nebo poškozování jednotlivých složek životního prostředí, ze splátek poskytnutých půjček a jejich úroků a výnosů z uložených disponibilních prostředků na ter-

mínovaných vkladech. O použití finančních prostředků z fondu rozhoduje ze zákona ministr životního prostředí na základě doporučení poradního orgánu – Rady fondu. Tyto příjmy tvoří součást státního rozpočtu.

Podpora ze SFŽP je směřována, v souladu se závazky vyplývajícími z mezinárodních úmluv a Státní politikou životního prostředí, především do oblasti ochrany vod, ovzduší, nakládání s odpady a oblasti ochrany přírody a péče o krajinu. K podpoře financování jednotlivých ekologických projektů jsou vydávána rozhodnutí ministra o poskytnutí podpory z fondu. SFŽP poskytuje přímou a nepřímou finanční podporu ve smyslu § 3 a § 4 zákona č. 388/1991 Sb., a to formou dotací, půjček a příspěvku na částečnou úhradu úroků.

SFŽP představuje významný centrální zdroj, který se podílí na uplatňování státní ekologické politiky a aproximační strategie MŽP; byl ustanoven implementačním orgánem pro Fond soudržnosti (dále jen „FS“) a zprostředkujícím subjektem pro Operační program Infrastruktura – jedná se o Strukturální evropský fond regionálního rozvoje (dále jen „ERDF“). V rámci SFŽP byla ustavena platební jednotka pro uvedené programy.

Ze skladby příjmů a výdajů podle složek životního prostředí vyplývá, že z celkových příjmů fondu realizovaných k 31.12.2007 ve výši 2 602,4 mil. Kč (příjmy z poplatků a pokut podle složek životního prostředí, pokuty a finanční postihy, úroky z vkladů, úroky z půjček, splátky půjček (bez vrátek půjček), příjmy z finančního vypořádání, vratky půjček za roky předchozí, ostatní příjmy) činily příjmy z poplatků za vypouštění vod odpadních 401,0 mil. Kč (15,4 %) a příjmy z poplatků za odběr podzemní vody 355,6 mil. Kč (13,7 %). Konkrétní vývoj příjmů z poplatků dokládají Grafy 9.3.1 a 9.3.2.

Celkové finanční výdaje SFŽP k 31.12.2007 činily 1 566,1 mil. Kč (bez nákladů Kanceláře SFŽP a MUFIS), na nich se složka voda (včetně FS a Operačního programu Infrastruktura) podílela 995,8 mil. Kč, což představuje 63,6 %. Celková skladba finančních výdajů fondu ve složce voda (včetně FS a Operačního programu Infrastruktura) s rozdělením na dotace a půjčky dokumentuje Tabulka 9.3.1. V té je v dotacích zahrnut i příspěvek na úhradu úroků z komerčního úvěru, který ve složce ochrana vody činil 1,3 mil. Kč.

V oblasti ochrany vod (národní programy) bylo v tomto období vydáno ministrem životního prostředí 20 rozhodnutí o poskytnutí podpory na výstavbu čistíren odpadních vod a kanalizací a zajištění komplexního monitorování stavu vod pro rok 2007; z toho na akce zařazené v programu 1.2 celkem 8 rozhodnutí a v programu 1.6 celkem 12 rozhodnutí. Suma celkových nákladů na realizaci jednotlivých akcí (vyjádřená jako základ pro výpočet podpory) činila 478,8 mil. Kč, přičemž celkově poskytnuté podpory za SFŽP budou činit 279,1 mil. Kč (z toho dotace 279,1 mil. Kč). Poskytnutím finančních prostředků bude dána možnost likvidace znečištění ve výši 117,21t CHSK a 57,66t nerozpuštěných látek za rok.

V oblasti ochrany vod bylo v rámci Operačního programu Infrastruktura v tomto období vydáno ministrem životního prostředí rozhodnutí o poskytnutí podpory na výstavbu čistíren odpadních vod a kanalizací v programu 3.2.A. Suma uznatelných nákladů na realizaci jednotlivých akcí (vyjádřena jako základ pro výpočet podpory) činila 111,6 mil. Kč, přičemž podpora z ERDF bude činit 72,6 mil. Kč a ze SFŽP 16,7 mil. Kč (z toho dotace 11,2 mil. Kč a půjčka s 1,5 % úrokem 5,5 mil. Kč). Poskytnutím finančních prostředků bude dána možnost likvidace znečištění ve výši 69,22t CHSK a 31,72t NL za rok.

9.4 Finanční podpory ze zahraniční spolupráce a EU

Projekty vodohospodářského charakteru byly i v roce 2007 finančně podpořeny v rámci řady programů. Jedná se například o program Interreg IIIA, jehož jednotlivá opatření zahrnují stavby na ochranu životního prostředí a prevenci záplav. Dalším programem byl Evropský fond pro regionální rozvoj, který byl zaměřen ve značné míře na protipovodňovou ochranu a programy přeshraniční spolupráce ČR–Sasko, ČR–Rakousko, ČR–Slovensko a program Nadnárodní spolupráce Interreg IIIB CADSES. Dokumentaci ke zmiňovaným programům včetně poskytnuté a využitě podpory ze zahraničních zdrojů vede Centrum pro regionální rozvoj Praha.

Blanice, Myšenec - Maletice

Tabulka 9.3.1

Realizované finanční výdaje fondu za složku voda v roce 2007 v tis. Kč

	Dotace	Podíl (%)	Půjčka	Podíl (%)	Podpora celkem	Podíl (%)
Voda celkem	902,7	61,9	93,1	87,3	995,8	63,6
z toho Národní programy (NP)	685,5	47,0	72,6	68,0	758,1	48,4
z toho Fond soudržnosti (FS)	155,0	10,6	7,3	6,8	162,3	10,4
z toho Operační program Infrastruktura (OPI)	62,2	4,3	13,2	12,4	75,4	4,8

Pramen: SFŽP

Tabulka 9.3.2

Podpory SFŽP v roce 2007 v tis. Kč

Subjekt podpory	Dotace FS + OPI	Podíl (%)	Půjčka FS + OPI	Podíl (%)	Podpora celkem	Podíl (%)
Podnikatelské subjekty (Právníké osoby)	39 172	18,0	7 959	38,9	47 131	19,8
Neziskové a podobné organizace	9 597	4,4	781	3,8	10 378	4,4
Obce	115 023	53,0	7 109	34,7	122 132	51,4
Věřejný rozpočet	46 390	21,4	1 108	5,4	47 498	20,0
Rozpočtové organizace zřízené obcemi	7 056	3,2	3 528	17,2	10 584	4,4
Celkem	217 238	100,0	20 485	100,0	237 723	100,0

Pramen: MŽP

V roce 2007 bylo z finanční podpory programů přeshraniční spolupráce Interreg IIIA realizováno několik projektů vodohospodářského charakteru. V opatření 1.2. programu ČR–Polsko (Infrastruktura na ochranu životního prostředí a prevenci záplav) byla dokončena realizace projektu splaškové kanalizace Krnov – Kostelec s příspěvkem z ERDF ve výši 38 326 tis. Kč (celkové výdaje projektu činily 52 475 tis. Kč). Dalším projektem realizovaným v tomto programu bylo zlepšení protipovodňové ochrany města Turnova s příspěvkem ve výši 8 220 tis. Kč (celkové náklady projektu 10 960 tis. Kč).

Řada projektů vodohospodářského charakteru byla realizována

také v programu přeshraniční spolupráce ČR–Sasko v opatření 3.1. Životní prostředí. Začátkem roku 2007 byly vyúčtovány projekty odkanalizování areálu jezera Chmelař v Úštěku (dotace 8 337,2 tis. Kč z ERDF/celkové náklady projektu 11 116,3 tis. Kč) a rekonstrukce jímacího objektu, který je součástí vodovodu v obci Potůčky (3 337,5 tis. Kč z ERDF/celkové náklady projektu 4 450 tis. Kč). Tento projekt navazoval na již dříve úspěšně zrealizovanou a z ERDF podpořenou dostavbu kanalizační sítě a převod odpadních vod v obcích Potůčky – Johanngeorgenstadt. V roce 2007 byla dále dokončena modernizace ČOV Vejprty (9 702 tis. Kč z ERDF/celkové náklady projektu 12 936 tis. Kč). Ve stejné době také pokračovala výstavba ČOV a části kanalizační sítě v Horním Podluží (plánovaný příspěvek z ERDF 8 644,1 tis. Kč).

V programu ČR–Rakousko pokračoval bilaterální projekt Dyje – Thaya o posouzení ekologického stavu a vypracování návrhů na ochranu a zlepšení ekologického stavu vod. V rámci programu přeshraniční spolupráce ČR–Slovensko byla v roce 2007 vypracována projektová dokumentace na dostavbu kanalizace a ČOV v obci Korytná, podpořená částkou 721,2 tis. Kč z ERDF.

Projekty tématicky spojené s vodním hospodářstvím jsou re-

alizovány také v programu Nadnárodní spolupráce Interreg IIIB CADSES. V roce 2007 byl dokončen projekt RainDrop, jehož partnery byly v ČR město Karviná a Mikroregion Vsetínsko. Tento projekt byl zaměřen na výměnu know-how v oblasti řízení dešťové vody, sjednocení městské kanalizace a redukce negativních vlivů hydrologické bilance a kvality vody v rámci CADSES regionu (příspěvek z ERDF ve výši 14 338,3 tis. Kč). V rámci programu Meziregionální spolupráce Interreg IIIC byl v roce 2007 vyúčtován projekt COMMUNITY RIVERS, jehož hlavními cíly bylo zlepšit vzdělávání, metody a materiály pro ekologickou výchovu a zvýšit zapojení místních občanů do říční správy (příspěvek z ERDF ve výši 3 476,3 tis. Kč).

Ministerstvo zemědělství je Řídícím orgánem Operačního programu „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“, který byl dokončován a dofinancován ještě v roce 2007.

V rámci tohoto programu měla ČR možnost čerpat finanční prostředky z fondu EAGGF – orientační část EU ke spolufinancování projektů v oblasti vodního hospodářství. Jednalo se o dvě podopatření v rámci opatření 2.1. – „Rozvoj venkova“, tj. podopatření 2.1.2. – „Obnovu potenciálu a zachování zemědělské krajiny“ a 2.1.3. – „Ří-

Tabulka 9.4.1

Čerpání veřejných prostředků (EU a ČR) k 31.12.2007 v rámci Operačního programu „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“ v podopatření 2.1.2. a 2.1.3. v mil.Kč

Podopatření	Počet proplacených projektů	Částka za proplacené projekty
2.1.2.	37	73
2.1.3.	92	426
Celkem	129	499

Pramen: MZe

zení a zajištění funkčnosti zemědělských vodních zdrojů“.

V podopatření 2.1.2. – „Obnova potenciálu a zachování zemědělské krajiny“ byly předkládány projekty na obnovu zemědělského produkčního potenciálu a prevenci před povodněmi. Ke 31.12. 2007

bylo vydáno celkem 59 Rozhodnutí na projekty v podopatření 2.1.2. v celkové částce 122 mil. Kč.

V podopatření 2.1.3. – „Řízení a zajištění funkčnosti zemědělských vodních zdrojů“ byly spolufinancovány projekty týkající se rekonstrukce rybníků a zemědělských vodních nádrží, rekonstrukce bezpečnostních přelivů a výpustných zařízení, včetně příslušenství těchto objektů a dále projekty zaměřené na pořízení a obnovu staveb k vodohospodářským melioracím pozemků. Na základě schválených realokací z prosince 2006 bylo v roce 2007 vydáno 12 Rozhodnutí v částce 57 mil. Kč na projekty v rámci investičního záměru:

- obnova zemědělského produkčního potenciálu a 11 Rozhodnutí v částce 50 mil. Kč na investiční záměr,
- prevence před povodněmi (k 31.12.2007 bylo vydáno 160 Rozhodnutí na projekty v rámci 2.1.3. v celkové částce 716 mil. Kč).

Kamenička, VD Kamenička

Kristian Rolant, 14 let, ZŠ a MŠ pro tělesně postižené Liberec „Kapky si hledají cestu“ (Liberecký kraj)

10.1 Vodní zákon a prováděcí předpisy

Rok 2007 nepřinesl žádnou změnu vodního zákona, která by se objevila ve Sbírce zákonů ČR, až na provázanost s účinností nového stavebního zákona č. 183/2006 Sb. Uplynulý rok 2007 lze charakterizovat spíše jako rok příprav budoucích legislativních změn, a to z níže uvedených důvodů.

Dne 31.10.2007 byla vládě odevzdána novela vodního zákona řešící usnadnění realizace protipovodňových opatření a jejich prosazení ve veřejném zájmu. Stalo se tak na základě zadání usnesením vlády č. 496 ze dne 10.5.2006 k financování protipovodňových opatření zajišťovaných MZe. Tímto usnesením bylo uloženo ministru zemědělství zřídit ve spolupráci s ministry pro místní rozvoj a životního prostředí expertní pracovní skupinu pro novelizaci vodního zákona nebo stavebního zákona, případně obou těchto zákonů, pro usnadnění realizace protipovodňových opatření a pro jejich prosazení ve veřejném zájmu a návrh této novely nebo novel předložit vládě.

Novela promítá i úkoly vyplývající z usnesení vlády č. 1325 ze dne 22.11.2006 k Souhrnné analýze působností vykonávaných orgány územních samosprávných celků, zpracované za účelem optimalizace výkonu veřejné správy orgány územních samosprávných celků.

Dále se v roce 2007 rozběhly práce na přípravě tzv. „velké“ novely vodního zákona s termínem pro odevzdání vládě do 30.6.2008. Cíle novely lze rozdělit do 3 hlavních okruhů:

1. transpozice evropských předpisů, a to:
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/118/ES ze dne 12.12.2006 o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu a

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES ze dne 23.10.2007 o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik.
2. snižování administrativní zátěže,
 3. řešení problémů při aplikaci vodního zákona v praxi.

V polovině roku byl osloven značný počet subjektů dotčených regulací vodním zákonem za účelem předání podnětů k novelizaci s termínem do začátku října. Přišlo zhruba 450 podnětů, které se týkaly skoro všech ustanovení zákona. K vyhodnocení podnětů byly vytvořeny 4 tématické pracovní skupiny, 2 vedené MZe a 2 MŽP, zabývající se za účasti odborné veřejnosti státní správou, ochranou vod, vodními toky a ochranou před povodněmi, a svodná skupina koordinující práce pracovních skupin.

Tzv. „velká“ novela vodního zákona spadá též do procesu hodnocení dopadů regulace (dále jen „RIA“), který je závazný od 1.11.2007. Účelem procesu RIA je nezavádět nadbytečnou regulaci a odstraňovat nadbytečnou regulaci stávající.

V roce 2008 lze očekávat dílčí změny vodního zákona v souvislosti s transpozicí některých předpisů Evropských společenství, a to zejména:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS,

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí a
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakládání s odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice 2004/35/ES.

Ve Sbírce zákonů ČR bylo během roku 2007 publikováno a účinnosti nabylo několik prováděcích předpisů k vodnímu zákonu.

Jedná se o tyto prováděcí předpisy k vodnímu zákonu:

- vyhláška č. 7/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 7/2003 Sb., o vodoprávní evidenci, ve znění vyhlášky č. 619/2004 Sb., připravená MZe ve spolupráci s MŽP,
- vyhláška č. 23/2007 Sb., o podrobnostech vymezení vodních děl evidovaných v katastru nemovitostí ČR, připravená MZe v dohodě s Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním,
- vyhláška č. 209/2007 Sb., kterou se mění vyhláška MD č. 241/2002 Sb., o stanovení vodních nádrží a vodních toků, na kterých je zakázána plavba plavidel se spalovacími motory, a o rozsahu a užívání povrchových vod k plavbě, ve znění vyhlášky č. 39/2006 Sb., připravená MD v dohodě s MŽP,

Vesnický potok, VD Jezeří

- nařízení vlády č. 219/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech, připravená MŽP ve spolupráci s MZe,
- nařízení vlády č. 229/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, připravené MŽP,
- nařízení vlády č. 262/2007 Sb., o vyhlášení závazné části Plánu hlavních povodí České republiky, připravené MZe.

Na začátku roku 2008 byla ve Sbírce zákonů ČR publikována v roce 2007 připravená vyhláška č. 40/2008 Sb., kterou se mění vyhláška MZe č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 7/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 7/2003 Sb., o vodoprávní evidenci, ve znění vyhlášky č. 619/2004 Sb.

Na základě pěti jednání výkladové komise pro vodní zákon a související právní předpisy v působnosti MZe zveřejnilo MZe na svých internetových stránkách v roce 2007 a na začátku roku 2008 osm výkladů týkajících se problematiky vodního zákona.

10.2 Prováděcí předpisy k zákonu o vodovodech a kanalizacích

V březnu 2007 byl vydán pod čj. 8114/2007-16000 metodický pokyn pro orientační ukazatele výpočtu pořizovací (aktualizované) ceny objektů do Vybraných údajů majetkové evidence vodovodů a kanalizací, pro Plány rozvoje vodovodů a kanalizací a pro Plány financování obnovy vodovodů a kanalizací a nahradil tak metodický pokyn z roku 2002. Tento metodický pokyn stanoví nové koeficienty pro potřeby ocenění infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací na cenové úrovni roku 2006.

V roce 2007 se konala čtyři jednání výkladové komise pro zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a související právní předpisy v působnosti MZe. Na těchto jednáních byly schváleny 3 nové výklady, přičemž současně proběhla revize stávajících výkladů v důsledku novely zákona o vodovodech a kanalizacích a jeho prováděcí vyhlášky č. 428/2001 Sb. Celkově tak bylo znovu projednáno a následně schváleno 6 výkladů.

10.3 Ostatní předpisy

V rámci ostatních předpisů byly v roce 2007 vydány společně i samostatné metodické pokyny k postupu odborných vodohospodářských orgánů, případně

k nařízení vlády a související legislativě.

Jedná se o tyto následující metodické pokyny pro činnost vodoprávních úřadů, správců vodních toků a uživatelů vody:

- společný metodický pokyn MZe a MŽP k postupu vodoprávních úřadů a ČiŽP v případě žadatelů o vydání povolení k odběru povrchové nebo podzemní vody, kteří dosud odebírali vodu neoprávněně (čj. 5725/2007-16000) a
- metodický pokyn odboru ochrany vod MŽP k nařízení vlády č. 229/2007 Sb.

10.4 Kontrola výkonu státní správy v oblasti vodního hospodářství

Ministerstvo zemědělství

Kontrolní a dozorová činnost prováděná Ministerstvem zemědělství byla v roce 2007 realizována podle „Plánu kontrol krajských úřadů na rok 2006 a 2007“ Ministerstva vnitra.

Kontroly MZe si kladou za cíl zefektivňovat metodickou pomoc nejenom ve vztahu ke krajským úřadům, ale také obcím, zejména obcím s rozšířenou působností. Z tohoto důvodu je každý rok kontrolováno i několik, namátkou vybraných, vodoprávních úřadů, zejména obcí s rozšířenou působností. Počet kontrolovaných obcí každoročně narůstá. Zatímco v roce 2004 byly kontrolovány pouze 4 obce, v roce 2005 už to bylo 9 obcí, v roce 2006 proběhla kontrola v 16 obcích a v roce 2007 dokonce ve 22 obcích.

Tabulka 10.4.1

Kontrola výkonu státní správy prováděná MZe na úrovni krajských úřadů v roce 2007

Kraj	Termín kontroly
Liberecký	31.1.2007
Pardubický	28.2.2007
Moravskoslezský	15.3.2007
Vysočina	19.4.2007
Jihočeský	21.5.2007
Hl.m. Praha	28.6.2007
Karlovarský	28.8.2007
Zlínský	15.11.2007

Pramen: MZe

Mezi hlavní cíle kontrolní činnosti patří zajištění bezchybného výkonu státní správy v oblasti vodního hospodářství na všech úrovních vodoprávních úřadů. Kromě toho však tyto kontroly přinášejí pozitivita v prohlubování komunikace mezi ústředním vodoprávním úřadem a vodoprávními úřady nižších instancí. MZe se také snaží více zapojovat krajské úřady do kontrol obcí spadajících do jejich zájmového území a více se tak seznamovat s problémy vyskytujícími se u prvoinstančních správních úřadů.

Z hlediska věcného zaměření kontrol lze uvést, že kontroly se orientují především na řádnou aplikaci jednotlivých ustanovení vodního zákona, zákona o vodovodech a kanalizací a souvisejících prováděcích právních předpisů v působnosti MZe. Protože agenda vodoprávních úřadů souvisí významně s výkonem státní správy prováděným formou vedení správního řízení, bylo nezbytné zajistit i dodržování právních norem správního řádu. V souvislosti s vodními díly a ustanovením § 115 odst. 1 vodního zákona

Tabulka 10.4.2

Kontrola výkonu státní správy prováděná MZe na úrovni obecních úřadů obcí s rozšířenou působností v roce 2007

Obec	Termín kontroly
Pelhřimov	17.7.2007
Nepomuk	23.7.2007
Blovice	23.7.2007
Luhačovice	24.7.2007
Uherský Brod	24.7.2007
Vizovice	25.7.2007
Valašské Klobouky	25.7.2007
Jablunkov	1.8.2007
Třinec	1.8.2007
Karvinná	2.8.2007
Bohumín	2.8.2007
Jičín	7.8.2007
Nová Paka	7.8.2007
Litomyšl	8.8.2007
Česká Třebová	8.8.2007
Hlinsko	14.8.2007
Krnov	16.8.2007
Bruntál	16.8.2007
Šumperk	4.9.2007
Jeseník	5.9.2007
Humpolec	11.9.2007
Chotěboř	11.9.2007

Pramen: MZe

byl kontrolován i postup podle ustanovení stavebního zákona a jeho prováděcích právních předpisů. Z hlediska jednotlivých kontrolovaných oblastí byl důraz kladen především na dodržování správních lhůt, vlastní vedení správního řízení, včetně obstarávání podkladových důkazních materiálů a konstrukce správních rozhodnutí a dále též na provádění dohledu, jak technicko-bezpečnostního nad vodními díly, tak vodoprávního nad dodržováním právních předpisů a správních rozhodnutí fyzickými a právníckými osobami.

Předmětem kontrolní činnosti krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy byl výkon státní správy na úseku vodního hospodářství vykonávaný na úrovni obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a pověřených obecních úřadů. Ve srovnání s výsledky kontrol z předešlých let lze konstatovat, že došlo ke zvýšení intenzity kontrolní činnosti podřízených vodoprávních úřadů. Zlepšila se tak i komunikace a přenos informací z MZe, prostřednictvím krajských úřadů, na vodoprávní úřady první instance, a to zejména díky pravidelně pořádaným poradám a školením.

Oba resorty také velmi intenzivně spolupracovali s vodoprávními úřady při koordinaci kampaně k zániku povolení k nakládání s vodami. Tato kampaně učinila rok 2007 poněkud specifickým. Vodoprávní úřadům výrazně narostla agenda a počet přijatých žádostí vzrostl až o stovky procent. K vysokému počtu vyřizovaných žádostí také přibýlo značné množství dotazů, týkajících se právě zániku povolení.

Nutno konstatovat, že úroveň výkonu přenesené působnosti ve vodním hospodářství obecních úřadů se poměrně liší. Jednotlivé vodoprávní úřady pracují v rámci možností, které jsou limitovány personálním a materiálním vybavením. Stejně jako v minulých letech lze konstatovat, že chod státní správy sice není narušen, ale pro rychlejší postup správního řízení a pro vyšší kvalitu vydávaných rozhodnutí by bylo třeba ze strany jednotlivých obcí zvýšit počet zaměstnanců obecních úřadů orientujících se v problematice vodohospodářské správy. Toto personální navýšení by umožnilo i lepší dozorovou činnost obcí.

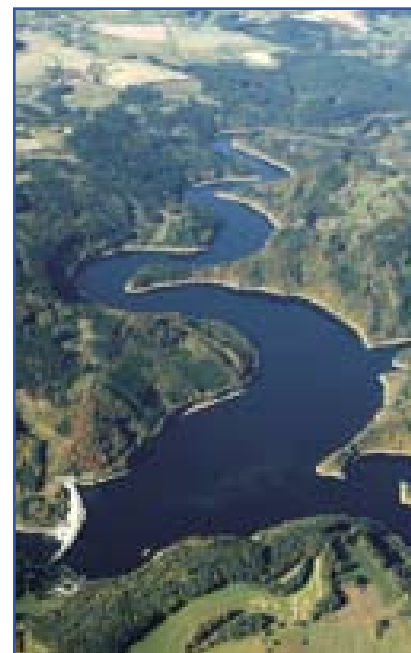
Výkon státní správy ve vodním hospodářství v ČR za rok 2007 nelze

hodnotit jinak než kladně. Státní správa je na všech úrovních vodoprávních úřadů vykonávána velmi pečlivě a odpovídá vysokému standardu odvedené práce. Důkazem tohoto tvrzení může být i fakt, že žádné pochybení, které bylo při kontrolách zjištěno, nebylo natolik závažné, aby muselo být uloženo opatření k nápravě.

Ministerstvo životního prostředí

Odbory výkonu státní správy Ministerstva životního prostředí v souladu s organizačním řádem řešily stejně jako v minulých letech pouze jednotlivá odvolání proti prvoinstančním rozhodnutím České inspekce životního prostředí, Magistrátu hlavního města Prahy a krajských úřadů.

Po vyšetření všech odvolání byly spisy vráceny příslušným prvoinstančním orgánům. MŽP se také intenzivně podílelo na kampani týkající se zániku povolení v oblasti vypouštění odpadních vod. Na základě velkého množství dotazů ze strany vodoprávních úřadů i jednotlivých žadatelů vydal odbor ochrany vod metodický návod odboru ochrany vod k § 8 odst. 1 písm.e) a § 38 vodního zákona č. 254/2001 Sb. a k článku 2 bodu 2 zákona č. 20/2004 Sb. k postupu vodoprávních úřadů v souvislosti se zánikem povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních. V roce 2007 proběhla také po delší pauze 2 setkání odboru ochrany vod MŽP s vodoprávními úřady. Hlavním námětem těchto setkání byly právě zániky povolení a také novela NV 61.

Svratka, VD Vír

Barbora Kovářová, 15 let, ZŠ JAK Lysá nad Labem „Zima ve vodě“ (Středočeský kraj)

Prioritní úkoly, programy a stěžejní dokumenty ve VH

11.1 Plánování v oblasti vod

Vláda schválila dne 23.5.2007 Plán hlavních povodí České republiky usnesením č. 562 a následně 3.10.2007 byla závazná část Plánu hlavních povodí České republiky vydána nařízením vlády č. 262/2007 Sb.

Plán hlavních povodí ČR je koncepčním dokumentem v oblasti vod na období 2007 – 2012 s výhledem i do druhé poloviny tohoto století. Navazuje na Koncepti vodohospodářské politiky MZe pro období po vstupu do EU na léta 2004 – 2010 a Státní politiku životního prostředí 2004 – 2010 a integruje záměry a cíle dalších resortních politik ústředních úřadů a vytváří rámec pro péči o vody na území ČR v souladu s politikou EU. Plán hlavních povodí ČR je rozdělen na závaznou část a směrnou část a jako celek bude aktualizován každých 6 let.

Plán hlavních povodí ČR obsahuje specifické a rámcové cíle a rámcová opatření k dosažení těchto cílů pro jednotlivé okruhy veřejných zájmů:

- a) ochrany vod jako složky životního prostředí,
- b) ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod,
- c) udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodou pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, zejména pro účely zásobování pitnou vodou.

Dále obsahuje strategii financování, vymezení vztahu hlavních povodí k územním obvodům krajů a mezinárodním oblastem povodí, požadavky na zpracování plánů oblastí povodí a požadavky na sestavení plánů národních částí mezinárodních oblastí povodí Labe, Odry a Dunaje.

Závazná část Plánu hlavních povodí ČR vyhlášena nařízením vlády je obecně závazným právním předpisem pro:

- a) návrhy opatření k zajištění rámcových cílů ze strany ústředních

správních úřadů včetně zajišťování finančních zdrojů na realizaci navrhovaných opatření,

- b) pořizování koncepčních dokumentů se vztahem k vodám a vodnímu hospodářství,
- c) pořizování plánů oblastí povodí,
- d) sestavování požadovaných úrovní společných plánů mezinárodních oblastí povodí.

Kromě Plánu hlavních povodí ČR pokračovaly i nadále práce na přípravě plánů oblastí povodí a další kroky vyplývající z požadavků Rámcové směrnice. ČR prostřednictvím MŽP a ve spolupráci s jednotlivými mezinárodními komisemi pro ochranu Labe, Dunaje a Odry předala Evropské komisi zprávu o programech monitoringu podle čl. 8 Rámcové směrnice. Zároveň byl rok 2007 prvním rokem provozu těchto programů monitoringu. Provádění programů monitoringu se potýkalo zejména s nevyřešeným financováním těchto činností.

Na základě monitorovacích programů a sebraných dat pokračovalo MŽP ve vývoji systému pro hodnocení stavu vod IS Arrow. Protože tyto složité práce a příslušné metodiky pro hodnocení stavu vod a vodních útvarů nebyly dosud dokončeny, byla přijata v září 2007 společná metodika s.p. Povodí pro hodnocení chemického a ekologického stavu a rizikovosti útvarů povrchových vod, ekologického potenciálu

útvárů povrchových vod a chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod v prvních plánech oblastí povodí. Na základě těchto dokumentů budou navrhovány programy opatření pro jednotlivé vodní útvary.

Programy opatření přímo navazují na identifikované problémy v jednotlivých oblastech povodí. Od 1.4.2007 byly zpřístupněny po dobu 6 měsíců k připomínkám veřejnosti předběžné přehledy významných problémů nakládání s vodami v jednotlivých oblastech povodí, které byly po vyhodnocení došlých podnětů a po stanoviscích MZe a MŽP schváleny příslušnými krajskými úřady.

Ve dnech 28.3. a 29.3.2007 se pod patronací Mezinárodní komise pro ochranu Labe (dále jen „MKOL“) v Ústí nad Labem uskutečnilo Mezinárodní labské fórum. První den byl organizován formou semináře pro širší veřejnost a zúčastnilo se ho více než 160 účastníků. První a druhý blok semináře byl věnován informacím o zřízeních programech monitorování stavu vod, managementu dat pro tyto programy a Zprávou 2007 a společnému časovému plánu a programu prací pro vypracování Mezinárodního plánu oblastí povodí Labe. Ve třetím bloku zazněly přednášky referentů z řad státní správy, nevládních organizací a uživatelů vody k významným problémům nakládání s vodami v Mezinárodní oblasti povodí Labe. Druhý den byl koncipován jako setkání užšího grémia užívá-

Ušovický potok, VD Mariánské Lázně

telů vody, zájmových skupin, zástupců státní a komunální správy a MKOL. V kruhu téměř 40 účastníků proběhla moderovaná diskuse k významným problémům nakládání s vodami.

Metodické řízení procesu plánování spočívalo kromě zmiňovaných metodik pro hodnocení stavu vod a rizikovitosti a vývoje systému Arrow v přípravě metodiky k využití článku 4 Rámcové směrnice (2000/60/ES), který umožňuje za určitých jasně definovaných podmínek odložit dosažení cílů stanovených touto směrnicí o 6, respektive 12 let. Zpracování metodiky zajišťovalo MZe.

Po dohodě MZe s MŽP a zpracovatelů plánů oblastí povodí nebyl na rok 2007 vydán samostatný metodický pokyn. Pro koordinaci procesu plánování a přenos informací byly svolány dvě jednání Komise pro plánování v oblasti vod. Zároveň proběhlo několik jednání příslušných komisí na úrovni jednotlivých povodí.

V rámci plnění úkolů uložených Plánem hlavních povodí ČR a jako podklad pro plány oblastí povodí byly navrženy ve spolupráci správců vodních toků, AOPK a obou ministerstev konkrétní typy opatření na ochranu před povodněmi v 17 prioritních oblastech vyjmenovaných v Plánu hlavních povodí ČR.

V roce 2007 mohly zpracovatelé plánů oblastí povodí a další subjekty přímo se podílející na přípravě plánů poprvé žádat o dotace z nově založeného dotačního programu 129 150 – „Podpora procesu plánování v oblasti vod“. V roce 2007 byly rozděleny na podporách mezi jednotlivé žadatele dotace v celkové výši 40 mil. Kč.

11.2 Plány rozvoje vodovodů a kanalizací

V roce 2007 pokračovaly práce na zpracování Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací území ČR na základě § 29 odst. 1 písm. c) zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Ukončení prací včetně vyhodnocení vlivů této koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví se předpokládá v závěru roku 2008.

Libocký potok, VD Horka

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací území ČR bude strategickým dokumentem státní politiky v oboru vodovodů a kanalizací překračující opatření resortních politik ústředních vodoprávních úřadů při sdílení kompetencí.

Tento první Plán rozvoje vodovodů a kanalizací území ČR (dále jen „PRVKÚ ČR“) představuje dlouhodobou koncepci oboru vodovodů a kanalizací s výhledem do roku 2015. Navazuje na další strategické dokumenty a dokumenty rezortní politiky, zejména na Koncepci vodohospodářské politiky MZe pro období po vstupu do EU na léta 2004 – 2010 a Plánu hlavních povodí ČR. Rovněž respektuje požadavky vyplývající z příslušných předpisů ES.

PRVKÚ ČR je vytvořen systémem „zdola“ a proto je založen na syntéze informací ze 14 zpracovaných, projednaných a zastupitelstvy jednotlivých krajů schválených Plánů rozvoje vodovodů a kanalizací území krajů ČR (dále jen „PRVKÚK“). PRVKÚ ČR je shrnutím údajů z jednotlivých krajů s důrazem na nadkrajové záměry. Z PRVKÚK byly převzaty veškeré použitelné podklady s výjimkou těch, které byly v některých PRVKÚK zpracovány nad rámec zadání a lze je označit jako nadstandardní.

V rámci PRVKÚ ČR vzniká informační systém státní správy oboru vodovodů a kanalizací všech stupňů, který bude tvořen programem a databází PRVKÚ ČR. Informační systém PRVKÚ ČR se stane jedním z nástrojů pro evidenci základních demografických, bilančních, technických a ekonomických dat oboru vodovodů a kanalizací.

V souladu s právním řádem ČR a právem ES je současně s přípravou dokumentu posuzován také jeho vliv na životního prostředí včetně určení podmínek realizace PRVKÚ ČR v souladu s požadavky ochrany životního prostředí.

MZe v říjnu 2007 zveřejnilo na internetové stránce základní informaci o přípravě PRVKÚ ČR a o proceduře posuzování vlivů této koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví s cílem umožnit aktivní účast odborné i laické veřejnosti při další přípravě tohoto dokumentu. Současně byl zveřejněn návrh Souhrnné zprávy a Popisy nadobecních systémů vodovodů a kanalizací ve všech krajích ČR.

Na základě § 29 odst. 1 písm. d) zákona o vodovodech a kanalizacích MZe projednává a eviduje navrhované změny a aktualizace PRVKÚK, které jsou základním prvkem plánování v oboru vodovodů a kanalizací.

PRVKÚK jsou základem pro využití fondů ES a národních finančních zdrojů pro výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací. Obsahují rozhodující stavby pro splnění požadavků směrnice Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod v rámci přechodného období, které pro ČR končí 31.12.2010. Proto mezi povinnosti každého žadatele o poskytnutí a čerpání státní finanční podpory patří doložení souladu jím předkládaného technického a ekonomického řešení s platným PRVKÚK.

PRVKÚK jsou (stejně jako bude PRVKÚ ČR) podkladem pro zpracování v následujícím odstavci specifikované územně plánovací dokumentace podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, a to pro činnost obecního úřadu obce s rozšířenou působností (vodoprávního úřadu), stavebního úřadu a pro činnost obce v samostatné i přenesené působnosti.

PRVKÚK jsou podkladem pro zpracování zásad územního rozvoje a PRVKÚK z nich vychází v případě, že již jsou tyto zásady zpracovány. Územní plán obce a regulační plán nejsou podkladem pro PRVKÚK.

PRVKÚK jsou využívány MZe, MŽP, kraji (krajskými úřady), obcemi s rozšířenou působností (vodoprávními úřady), obcemi, vlastníky a provozovateli vodovodů a kanalizací a odbornou i laickou veřejností.

V roce 2007 vydalo MZe celkem 423 stanovisek k navrhovaným změnám technického řešení zásobování pitnou vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod, což představuje nárůst o 121 stanovisek proti předcházejícímu roku. MŽP vydalo 15 stanovisek ke změnám a aktualizacím PRVKÚK. Tento výrazně menší počet je dán tím, že MŽP se vyjadřuje pouze ke změnám v odkanalizování a čištění odpadních vod a výhradně na žádost jednotlivých krajských úřadů.

11.3 Programy a opatření ke snižování znečištění povrchových vod

Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými a zvláště nebezpečnými závadnými látkami

Usnesením vlády České republiky č. 339 ze dne 14.4.2004 byl schválen Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami. Toto usnesení stanovilo povinnost zpracovávat každé dva roky, počínaje rokem 2006, informaci o postupu realizace tohoto programu a předkládat ji vládě jako součást Zprávy o stavu ochrany vod v České republice v příslušném roce. S ohledem na ukončení zpracování této zprávy počínaje rokem 2007 a na základě usnesení vlády č. 770 z roku 2007 se realizace tohoto programu bude předkládat jako součást Zprávy o stavu vodního hospodářství České republiky v daném roce.

Závazek pro zpracování tohoto programu vychází z článku 6 Rámcové směrnice. Ten byl transponován do ustanovení § 38 odst. 5 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými

závadnými látkami (dále jen „Program“) je platný pro celé území ČR pro období 14.4.2004 – 31.12.2009, týká se látek nebo skupin látek nebezpečných pro vodní prostředí (nebo jeho prostřednictvím) uvedených v příloze č. 1 vodního zákona. Program specifikuje hlavní opatření vztahující se k ochraně vod a ostatní opatření, která bezprostředně s ochranou vod nesouvisí, ale v konečném důsledku k jejich ochraně přispívají.

Hlavní opatření vztahující se k ochraně vod:

Zvláště nebezpečné závadné látky

Vypouštění odpadních vod s obsahem zvláště nebezpečných závadných látek, uvedených v příloze č. 1 vodního zákona může být prováděno pouze na základě povolení vodoprávního úřadu (§ 38 odst. 3 vodního zákona). Přípustné hodnoty ukazatelů znečištění odpadních vod (emisní standardy) s obsahem zvláště nebezpečných závadných látek musí být stanoveny pro průmyslová odvětví a druhy výrob vyjmenovaných v Příloze č. 1, Části C k NV 61, k datu vstupu ČR do EU, pro některá průmyslová odvětví nebo způsoby použití k 31.12.2009.

Na území ČR se nachází cca 100 významných ekonomických subjektů nebo jejich provozoven, které podle OKEČ svou činností spadají do působnosti Části C Přílohy č. 1 k NV 61.

V následujícím textu je uveden stav pro každou ze zvláště nebezpečných závadných látek, jejichž vypouštění z bodových zdrojů znečištění je relevantní. K nejvýznamnějším zdrojům znečištění rtutí náleží podniky zabývající se chemickou výrobou (amalgamové elektrolyzéry ve dvou podnicích), rafinací kovů a nakládáním s nebezpečnými odpady. Zařízení ve většině případů využívají nejnovějších technologických postupů a k mírnému překročení emisních standardů dle NV 61 nebo limitů z povolení dochází jen v ojedinělých případech. K malým zdrojům znečištění rtutí náleží především stomatologická zařízení, kterých je v ČR evidováno zhruba šest tisíc. K 31.12.2005 byla tato pracoviště vybavena odlučovači amalgámu s minimální účinností 95 %. Průběžně dochází k náhradě elektrických zařízení obsahujících rtuť za taková, která již tuto nebezpečnou látku neobsahují.

Ohře, VD Kadaň

Byla zrušena výroba kypových barev, výroba zářivek a používání fenylymerkurylnafténátu při výrobě nátěrových hmot a laků.

Vypouštění kadmia se podle části C přílohy č. 1 k NV 61 týká 14 ekonomických subjektů. Zabývají se metalurgii kadmia a neželezných kovů, výrobou záporné akumulátorové hmoty, respektive Ni-Cd galvanických článků, výrobou hnojiv a povrchovými úpravami. Zařízení ve většině případů využívají nejnovějších technologických postupů, ve dvou případech se jedná o technologie bez vzniku odpadních vod. V případě kadmiování, kterým se zabývá polovina z dotčených podniků, nejsou plněny emisní standardy vyjádřené v gramech vypouštěného kadmia vztahených na množství zpracovaného kadmia. Je to dáno především velmi malými množstvími kadmia spotřebovaného v procesu elektropokovování (zpravidla jednotky kilogramů za rok). Každým rokem dochází k postupnému snižování spotřeb kadmia a jeho sloučenin pro povrchové úpravy kovů a ve sklářském průmyslu nebo k rušení těchto provozů.

Jediným významným zdrojem znečišťování vod tetrachlormethanem, hexachlorbenzenem a hexachlorbutadienem je výroba tetrachlorethenu a tetrachlormethanu perchlorací (Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a.s.). Emisní standardy stanovené NV 61 nejsou překračovány. Integrovaný registr znečištění uvádí emise hexachlorbenzenu v odpadních vodách pouze do roku 2005 (18 kg), významné jsou však hlášené emise v odpadech. V případě tetrachlormethanu jsou evidovány emise pouze do ovzduší a hexachlorbutadien je evidován pouze v odpadech.

Chloroform je ve významném množství používán jako organické rozpouštědlo při farmaceutických výrobcích (v ČR pouze 2 subjekty). Emisní standardy stanovené NV 61 nejsou překračovány. V menší míře je chloroform používán k vyplachování nádobek používaných při výrobě drahých kovů. Použití chloroformu jako rozpouštědla při výrobě karbidopy bylo ukončeno v roce 2005. Integrovaný registr znečištění uváděl emise této látky do ovzduší pouze za rok 2004 a každoročně v odpadech (5 až 9 t).

Výroba 1,2-dichlorethanu (dále jen 1,2-EDC) probíhá v ČR v jediném podniku. V roce 2005 a 2006 byly emisní standardy NV 61 plněny. Vzhledem k dřívější nevyhovující situaci byla změněna od roku 2005 četnost monitorování znečištění a je provozováno denní měření. Dále je 1,2-EDC používán na výrobu jiné látky než vinylchlorid. V technologickém procesu výroby nevznikají odpadní vody. V malé míře je 1,2-EDC používán jako rozpouštědlo ve farmaceutické výrobě.

Trichlorethen a tetrachlorethen je nadále používán především jako rozpouštědlo a odmašťovací prostředek před povrchovou úpravou kovů u cca 65 subjektů v ČR. Povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem trichlorethenu nebo tetrachlorethenu

Spotřeba rok od roku klesá, jeho použití zůstává v případech, kdy technologická náhrada za jiná ekologicky přijatelná odmašťovadla není možná. Integrovaný registr znečištění uvádí emise těchto látek pouze do ovzduší (od roku 2004 se snížily až o jednu polovinu) a v odpadech.

Nebezpečné látky

Vzhledem k rozsahu látek není tato skupina diskutována jednotlivě. Vypouštění odpadních vod s obsahem nebezpečných látek rovněž podléhá povolení vodoprávního úřadu. Elektronická evidence vybraných údajů z pravomocných správních rozhodnutí je prováděna na základě vyhlášky č. 7/2003 Sb., o vodoprávní evidenci, ve znění vyhlášky č. 619/2004 Sb. Po-

Lipkovský potok, poldr Lipka

má přibližně 30 % subjektů, a to především tam, kde vznikají odpadní vody z regenerace náplní sorbentu zachycujícího tuto nebezpečnou látku z odsávané vzdušiny pracovního prostředí. Většina subjektů nakládajících s trichlorethenem nebo tetrachlorethenem řeší nebo má již vyřešenou starou ekologickou zátěž těmito látkami. Emisní standardy NV 61 pro vypouštění odpadních vod s obsahem nebezpečné látky jsou plněny. Znečištění je monitorováno pomocí ukazatele AOX. Emisní standardy pro obsah tetrachlorethenu v odpadních vodách z výroby tetrachlorethenu a tetrachlormethanu perchlorací jsou plněny. V letech 2005 – 2006 bylo používání trichlorethenu nebo tetrachlorethenu k odmašťování kovů ukončeno v deseti podnicích.

vinnost vodoprávních úřadů zaevidovat do této elektronické evidence i všechna dříve vydaná rozhodnutí je rozložena do 31.12.2009. Vedení databáze Centrální evidence vodoprávních rozhodnutí je v kompetenci MZe.

Integrovaná prevence

Provozovatelé zařízení, která spadají do působnosti zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů, a která byla uvedena do provozu před 30.10.2000, měli povinnost mít integrované povolení k datu 31.10.2007. Nová zařízení musí mít in-

Labe, Nymburk

tegrované povolení k datu uvedení do provozu. Součástí integrovaného povolení jsou i podmínky pro nakládání s nebezpečnými a zvláště nebezpečnými látkami, které nesmí být méně přísné než ty, které jsou stanoveny složkovými zákony. V ČR je hlášeno 1 545 zařízení, kterých se týká povinnost mít integrované povolení. K 31.10.2007 splnilo tuto povinnost 1 218 zařízení, což je přibližně 79 %. Ve fázi procesu povolování bylo 287 podniků a 40 podniků integrované povolení nemělo.

Integrovaný registr znečišťování

Uživatel registrované látky, která podléhá ohlašování do Integrovaného registru znečišťování (dále jen „IRZ“), je povinen podle § 22 zákona č. 76/2002 Sb. zjistit, vyhodnotit a MŽP ohlásit emise a přenosy látek uvedené v nařízení vlády č. 368/2003 Sb., pokud je jejich množství v emisích nebo přenosech vyšší nebo shodné s množstvím stanoveným tímto nařízením. Za rok 2004 (první rok hlášení) podalo hlášení celkem 874 provozoven, v roce 2005 to bylo 985 provozoven a v roce 2006 jejich počet vzrostl na 1 059. Emise do vody a přenosy v odpadních vodách v roce 2005 ohlásilo 74 z celkového počtu 985 provozoven, v roce 2006 to bylo 84 provozoven z celkového počtu 1 059. Nejvýznamnější emise nebezpečných látek do vod (nad 1 t za rok) představují arzén, fenoly, fluoridy, kyanidy, měď, nikl a zinek.

Kontrolní činnost při nakládání s nebezpečnými látkami

ČIŽP se v rámci svých kontrol zaměřuje na subjekty, které zacházejí s nebezpečnými nebo zvláště nebezpečnými závadnými látkami a kontroluje, jak tyto subjekty plní ustanovení § 39 odst. 2, 4 a 5 vodního zákona. V případě zjištění nedostatků jsou ukládána opatření k nápravě podle § 112 nebo podle § 42 vodního zákona, v případě zjištění nedostatků významnějšího charakteru, popř. zjištění ohrožení nebo znečištění povrchových nebo podzemních vod těmito látkami, jsou ukládány pokuty podle § 116 písm. c) vodního zákona.

Vypuštěné množství odpadních vod s obsahem rtuti, kadmia a organohalogenových sloučenin podle § 90 vodního zákona dosáhlo hodnot 393 kg Hg za rok 2005 (nebylo zpoplatněno), 1 596 kg Cd za rok 2005, 11 340 kg AOX za rok 2005, 67 kg Hg za rok 2006, 11,5 kg Cd za rok 2005 a 42 561 kg AOX za rok 2006.

ČIŽP ve spolupráci s krajskými úřady a orgány integrované inspekce podle zákona č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií, který byl zrušen a nahrazen zákonem č. 59/2006 Sb. (nabyl účinnosti dne 1.6.2006), v roce 2006 prověřila 81 subjektů skupiny B a 27 subjektů skupiny A (celkem spadá pod agendu zákona 157 subjektů). Mimo schválený plán kontrol proběhly v součinnosti s krajskými úřady i ne-

ohlášené kontroly, které byly zaměřeny na zjištění skutečného množství nebezpečných chemických látek a na porovnání s údaji v oznámení a bezpečnostní dokumentaci.

Ostatní opatření vztahující se k ochraně vod:

Opatření vztahující se k uvádění výrobků na trh

Podmínky uvedení chemických přípravků na trh a do oběhu jsou stanoveny vyhláškou č. 221/2004 Sb., kterou se stanoví seznamy nebezpečných chemických látek a nebezpečných chemických přípravků, jejichž uvádění na trh je zakázáno nebo jejichž uvádění na trh, do oběhu nebo používání je omezeno, ve znění vyhlášky č. 109/2005 Sb., vyhlášky č. 78/2006 Sb., vyhlášky č. 284/2006 Sb. a vyhlášky č. 540/2006 Sb., nejen pro chemické přípravky, které jsou nebezpečné na základě svých nebezpečných vlastností uvedených v § 2 zákona, ale i těch, které jen představují specifické nebezpečí pro životní prostředí nebo pro zdraví člověka vzhledem k obsahu nebezpečných látek. Ke změně podmínek došlo u pracích prostředků pro praní textilu s koncentrací fosforu vyšší než 0,5 % hmotnosti, které od 1.7.2006 nesmí být uváděny na trh a od 1.10.2006 nesmí být uváděny do oběhu. Toto omezení se nevztahuje na prací prostředky používané pro praní v průmyslu a institucích, které je prováděno školenými pracovníky, a dále se nevztahuje na prací prostředky určené k vývozu nebo distribuci do jiných členských zemí ES.

Biocidní přípravky nesmí obsahovat jiné základní látky než ty, které jsou uvedeny v seznamu základních látek (§ 3 odst. 5 zákona č. 120/2002 Sb.), a jiné účinné látky než ty, které jsou uvedeny v příloze č. II nařízení Komise (ES) č. 1451/2007, a to do 14.5.2010 (§ 35 zákona č. 120/2002 Sb.).

Významný je proces zavádění politiky REACH (Registration, Evaluation, Authorisation of Chemicals) – nového systému kontroly chemických látek. Ten stanoví, aby se nejpozději od roku 2020 používaly pouze chemické látky se známými vlastnostmi a to způsobem, který nepoškozuje životní prostředí a zdraví člověka. Technické, vědecké a administrativní aspekty systému REACH bude řídit Evropská

agentura pro chemické látky. K zajištění vysoké úrovně ochrany lidského zdraví a životního prostředí bude věnována velká pozornost látkám mimořádně nebezpečným jako jsou například látky karcinogenní, mutagenní, toxické pro reprodukci atd., jejichž použití může být omezováno a může být vyžadována jejich náhrada bezpečnějšími alternativními látkami nebo technologiemi. Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1907/2006 nabylo účinnosti 1.6.2007. Předregistrace a následná registrace legislativou stanovených chemických látek, přípravků a látek obsažených ve výrobcích (předmětech, ze kterých se při používání mohou uvolňovat) bude zahájena 1.6.2008.

Opatření vztahující se k ochraně ovzduší

Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je základním složkovým zákonem pro ochranu ovzduší. Z hlediska nepřímé ochrany vod je významná především regulace emisí těkavých organických látek (vyhláška č. 355/2002 Sb.) a nařízení vlády č. 615/2006 Sb., kterým se stanoví emisní limity pro ostatní stacionární zdroje znečišťování ovzduší, jmenovitě z výroby koksu (emise PAU), výroby 1,2-EDC, vinylchloridu a chloru (rtuť).

Opatření vztahující se k rostlinolékařské péči

Přípravek, s výjimkou přípravků určených k použití podle § 44 a 45 zákona č. 326/2004 Sb., ve znění zákona č. 131/2006 Sb., souběžných přípravků podle § 53 (tétohož zákona) a přípravků povolených k použití dle § 37 odst. 2, může být uváděn na trh a používán, je-li registrován rostlinolékařskou správou (§ 31 zákona č. 326/2004 Sb., ve znění zákona č. 131/2006 Sb.). Plnění uvedených povinností je kontrolováno inspektory Státní rostlinolékařské správy jak při uvádění přípravků na trh, tak i při používání k ošetření rostlin a rostlinných produktů. Pro kontrolu je ředitelem úřadu vydáván každoročně „Plán postregistrační kontroly“ a hodnoceno jeho plnění. Dodržování povinností se vztahuje i na mechanizační prostředky, aplikaci rostlinolékařských přípravků a jejich skladování.

V letech 2006 – 2007 bylo podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, ve znění pozdějších předpisů, podáno k vyřízení Ústřednímu kontrolnímu a zkušebnímu ústavu zemědělskému 454 žádostí o registraci a 570 žádostí o prodloužení rozhodnutí o registraci. Celkem bylo vydáno 412 rozhodnutí o registraci hnojiva nebo pomocné látky a 337 rozhodnutí o prodloužení platnosti rozhodnutí o registraci. V rámci registrace probíhá vždy analýza vzorků na dodržení limitů rizikových prvků. Následně jsou hnojiva kontrolována v rámci odborného dozoru, na jehož základě bylo zrušeno 20 rozhodnutí kvůli překročení limitů rizikových prvků. Dále prováděný počet kontrol podle vyhlášek č. 274/1998 Sb. a č. 103/2003 Sb. vzrostl v roce 2007 na dvojnásobek oproti roku 2006. Závady byly shledány v ojedinělých případech.

Opatření vztahující se k hospodaření s odpady

Problematicku odpadů řeší komplexně zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění, společně s navazujícími prováděcími právními předpisy. V rámci kontrolní činnosti ČIŽP bylo v roce 2005 zkontrolováno 88 skládek nebezpečných odpadů, z toho bylo 33 skupiny S-NO (nebezpečných odpadů) a 55 skládek skupin S-IO a S-OO. V roce 2006 byla provedena kontrola všech skládek nebezpečných odpadů (skupiny S-NO – 31) a namátkově dalších 98 skládek ostatních skupin. Prověrka technického stavu všech provozovaných skládek byla ukončena v roce 2005.

Dále nebylo ze strany ČIŽP zaznamenáno žádné závažné porušení u osob provozujících zařízení k využívání nebo odstraňování odpadních olejů, které musí sledovat ukazatele kvality odpadních olejů, zejména obsah PCB. Taktéž je plněno hlášení Evropské Komisi (neperiodické) k evidenci látek a přípravků obsažených v zařízeních, které mohou obsahovat látky s obsahem PCB. Vlastníci PCB, odpadů PCB a vlastníci, popřípadě provozovatelé zařízení obsahujících PCB jsou povinni do 31.3.2009 vypracovat a zaslat ministerstvu plán postupného odstranění PCB, odpadů PCB a zařízení s obsahem PCB nebo plán dekontaminace odpadů PCB nebo zařízení s obsahem PCB pro období 2009 až 2010. Tyto plány musí být splněny nejpozději do 31.12.2010.

Podle vyhodnocení zpětného odběru odpadních olejů bylo v roce 2005 uvedeno na trh celkem 103 533 t. Celková produkce odpadních olejů dle Informačního systému odpadového hospodářství (dále jen „ISOH“), 30 963 t v roce 2005, představuje přibližně pouze čtvrtinu z produkce čerstvých mazacích olejů. Podle odborných odhadů České asociace petrolejářského průmyslu a obchodu (dále jen „ČAPPO“) se však ročně sbírá cca 50 % roční spotřeby čerstvých olejů a údajů ze zpětného odběru olejů bylo z množství, které bylo zpětně odebráno, využito 98,8 %. V roce 2006 bylo podle statistiky ČAPPO uvedeno na trh celkem 136 029 t olejů. Celková produkce odpadních olejů v roce 2006 činila 32 867 t. Vývoj analyzované oblasti plně neodpovídá Plánu odpadového hospodářství ČR.

Do konce roku 2005 byly splněny tyto cíle: bylo dosaženo u použitých průmyslových Ni-Cd akumulátorů úplného využití kovové substance a byl zajištěn sběr a materiálové využití 85 % hmotnostních z celkového množství olovených akumulátorů uvedených na trh. Do roku 2010 se bude pokračovat v dalším vyšším materiálovém využití olovených akumulátorů tak, aby sběr a materiálové využití 95 % hmotnostních, z celkového množství olovených akumulátorů uvedených na trh, bylo naplněno v roce 2012, cíl je dle současných trendů dosažitelný. Podle hodnocení údajů z evidence zpětného odběru galvanických článků a baterií bylo v roce 2006 uvedeno na trh 3 069 t a sebráno celkem 194 t ostatních baterií a akumulátorů (tato

pravě nebezpečných věcí ve vnitrozemské plavbě mohou být použita pouze plavidla k této přepravě způsobilá podle podmínek stanovených vyhláškou č. 223/1995 Sb., o způsobilosti plavidel k provozu na vnitrozemských vodních cestách, ve znění pozdějších předpisů.

Pro zpracování této zprávy v části o plnění Programu na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými látkami a zvláště nebezpečnými látkami za období 2006 – 2007 poskytly podklady: ČIŽP, MD, Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“), Ministerstvo průmyslu (dále jen „MP“), MZd, MZe, MŽP, Státní rostlinolékařská správa, Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský a VÚV T.G.M., v.v.i.

Odra, CHKO Poodří

klasifikace zhruba odpovídá položce přenosných baterií a akumulátorů) tzn. byl zajištěn sběr 6,3 % odpovídající 19 gramům za rok na obyvatele. Materiálové využití zpětně odebraných ostatních baterií a akumulátorů v roce 2006 činilo 56,2 %. Převážná část přenosných baterií a akumulátorů neprojde zpětným odběrem a skončí zřejmě v komunálním odpadu. V roce 2006 bylo vyprodukováno celkem 1 731 t ostatních baterií a akumulátorů (přenosných baterií a akumulátorů).

Opatření vztahující se k dopravě

Přeprava nebezpečných věcí v silniční dopravě a v železniční dopravě se řídí příslušnými mezinárodními smlouvami (Dohoda ADR o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí a Dohoda RID – řádu pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečného zboží). K pře-

Program na snížení znečištění povrchových vod vhodných pro život a reprodukci ryb a jiných vodních živočichů

Nařízení vlády č. 71/2003 Sb., o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod, ve znění nařízení vlády č. 169/2006 Sb., stanoví povrchové vody, které jsou vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů, s rozdělením na vody lososové a kaprové, za účelem zvýšení ochrany těchto vod před znečištěním a zlepšení jejich jakosti tak, aby se staly trvale vhodnými pro podporu života ryb náležejících k původním

druhům zajišťujícím přirozenou rozmanitost nebo k druhům, jejichž přítomnost je vhodná.

Dále toto nařízení upravuje způsob zjišťování a hodnocení stavu jakosti uvedených povrchových vod. Při novelizaci byl doplněn nový § 4a, ve kterém je popsán program snížení znečištění povrchových vod, který obsahuje přehled povrchových vod a ukazatelů, ve kterých nesplňují tyto vody stanovené hodnoty jakosti. Vlastní seznam je uveden v příloze č. 3 tohoto nařízení vlády. V listopadu 2006 byl ve Věstníku MŽP (ročník XVI, částka 11) zveřejněn společný metodický pokyn MŽP a MZe k zabezpečení plnění programu snížení znečištění povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů.

Aktuální stav investičních opatření, které tento materiál obsahuje byl vyhodnocen k 31.12.2007. Míra realizace staveb se pohybuje okolo 64 – 65 %. Vliv čerstvě realizovaných staveb na jakost vody se projeví až v dalších obdobích.

Stavby na ochranu jakosti vod realizované v roce 2007

Z nejvýznamnějších akcí u zdrojů znečištění nad 2 000 EO byly v roce 2007 dokončeny následující čistírny odpadních vod (N = nitrifikace, DN = denitrifikace, BP = biologické odstraňování fosforu, CHP = chemické odstraňování fosforu).

Nové komunální ČOV (18 119 EO celkem): Solnice (3 400 EO, N, DN, CHP), Strachotín (3 019 EO, CHP), Zbiroh (3 000 EO), Brněnec (2 300 EO, N, DN, CHP), Obříství (2 200 EO, N, DN), Bratronice (2 100 EO, N, DN, CHP), Týmákov (2 100 EO, N, DN).

Nové neutralizační stanice: Ostroj, a.s., Opava (144 m³/d), Galvan CZ, s.r.o., Ostrava (144 m³/d), METAL Ústí nad Labem, a.s. (100 m³/d).

Dále byly v roce 2007 rekonstruovány nebo rozšířeny:

Stávající komunální ČOV: Liberec (190 333 EO, N, DN, BP, CHP), Frýdek-Místek (120 000 EO, N, DN, CHP), Holešov (54 000 EO, N, DN),

Příbram (50 000 EO, N, DN, CHP), Mariánské Lázně Chotěnov (22 000 EO, N, DN, CHP), Lanškroun (17 750 EO, N, DN, CHP), Horní Počernice - Čertousy (13 330 EO, N, DN, CHP), Lázně Bělohrad (9 900 EO, N, DN, CHP), Dobruška (9 600 EO, N, DN, CHP), Líně (připojen Zbůch+Sulkov) (5 475 EO, N, DN, CHP), Rajhrad (5 000 EO, N, DN, CHP), Karolínka (4 700 EO, N, DN, CHP), Zeleneč (4 000 EO, N, DN, CHP), Chotěšov (3 100 EO, N, DN), Zvole (3 000 EO, N, DN, CHP), Libušín (2 500 EO, N, DN), Nové Hradky (2 500 EO, N, DN), Nehvizdy (2 260 EO, N, DN, CHP), Sedlec-Prácheň (2 250 EO, N, DN), Senohrady (2 200 EO, N, DN, CHP), Zdice (rekonstrukce a zachování původní kapacity).

Stávající průmyslové ČOV: Olšanské papírny, a.s. (3 400 EO, N).

Akční program podle směrnice Rady 91/676/EHS (tzv. Nitrátová směrnice)

Akční program přijatý podle čl. 5 Nitrátové směrnice je nejúčinnější a současně finančně nejnáročnější systém opatření při implementaci této směrnice. Akční program představuje systém povinných opatření ve zranitelných oblastech (§ 33 zákona o vodách), která mají za cíl redukovat riziko vyplavování dusíku do povrchových a podzemních vod.

Mezi základní opatření akčního programu v ČR, který je zpracován v souladu s přílohou č. III Nitrátové směrnice patří:

- období, kdy je zakázáno používání určitých druhů hnojiv a statkových hnojiv,
- stanovení minimálních kapacit skladů pro statková hnojiva, které umožní skladovat statková hnojiva v období, kdy je zakázáno hnojit,
- omezení aplikace hnojiv a statkových hnojiv, odpovídající správným zásadám hospodaření s ohledem na půdně-klimatické podmínky (půdní druh a typ, sklon pozemků, teploty, srážky),
- způsoby využívání a obhospodařování půdy (na svažitých, podmaččených, zaplavených, promrzlých půdách a v blízkosti vod),

Dyje, jez Bulhary

- opatření uvedená v akčním programu, která musí zajistit, že v žádném zemědělském podniku ve zranitelné oblasti nebude v průměru překročeno takové množství ročně aplikovaných statkových, organických a organominerálních hnojiv, které obsahuje více než 170 kg dusíku (N)/ha/rok.

Akční program je vyhlášen v nařízení vlády č. 103/2003 Sb., jako „používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření ve zranitelných oblastech“. V souladu s čl. 5 Nitrátové směrnice je akční program 4letý a po tomto období je vyhodnocen a revidován. První akční program byl vyhlášen na období 2004 – 2007.

11.4 Informační systém VODA ČR

Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí pokračovalo v roce 2007 v realizaci mezipodnikového projektu s názvem Informační systém veřejné správy – VODA, který byl oficiálně zahájen v roce 2005. Hlavním cílem tohoto meziresortního projektu nadále zůstává snaha poskytnout odborné a široké veřejnosti dostatek věrohodných a relevantních informací o vodách pro rozhodování, vzdělávání a obecnou informovanost, pokud možno unifikovaně, efektivně a na jednom místě. Z tohoto pohledu bylo systémove budování Centrální evidence vodních toků i nadále základním prvkem prací v roce 2007.

Stejně jako v předchozím roce bylo zachováno hlavní členění internetových stránek Vodohospodářského informačního portálu na tři základní záložky, a to:

- Aktuální informace,
- Evidence ISVS,
- Projekt ISVS – VODA.

Základní myšlenka řešení těchto internetových stránek vychází ze skutečnosti, že se jedná o decentralizovaný (distribuovaný) systém, kdy jednotlivé aplikace (evidence) provozují ty subjekty, které jsou autory dat. V podstatě se jedná o dílčí aplikace, které využívají centrální služby přístupového portálu, který funguje jako rozcestník k jednotlivým datovým základnám.

V rámci záložky „Aktuální informace“ nedošlo v roce 2007 k žádným podstatným funkčním změnám v jednotlivých aplikacích. V průběhu roku tak bylo provedeno jen několik designových změn, které významně přispěly k lepší prezentaci a snadnějšímu vyhledávání požadovaných informací, a to nejen během povodňových situací. Podstatnou novinkou je, že od roku 2007 má veřejnost unikátní možnost být neustále informována o důležitých informacích i přes mobilní zařízení s podporou WAP technologie. V současné době tak má veřejnost možnost nalézt na wapových stránkách především aktuální informace o množství a průtoku vody ve vodních tocích, stavu hladiny ve vodních nádržích, množství spadlých srážek včetně nejdůležitějších kontaktů na s.p. Povodí. Vše je k dispozici na internetových stránkách www.voda.gov.cz/wap.

Labe, Děčín

V rámci záložky „Evidence ISVS“ se MZe, ve spolupráci se správci vodních toků, podílelo v roce 2007 na realizaci následujících plánovaných projektových úloh, které byly úspěšně a řádně splněny v plánovaných termínech. Stěžejní část prací se týkala především budování Centrální evidence vodních toků (dále jen „CEVT“). Vrstva vodních toků CEVT v měřítku 1:10 000, která je základní nosnou a vazební evidencí ISVS – VODA a bude využívána pro další územní vazby jevů ostatních evidencí a pro následnou aktualizaci vrstev vodních toků v návazných informačních systémech veřejné správy, byla úspěšně implementována do provozní informačních systémů s.p. Povodí. Současně došlo v rámci portálu ke zpřístupnění vrstvy vodních toků v měřítku 1:10 000 s identifikací vodních toků ve správě s.p. Povodí (správcovství). Závěrem roku 2007 byly také zahájeny práce na implementaci hraničních a přeshraničních vodních toků do CEVT10.

V rámci Centrální evidence vodních nádrží došlo ke zpřístupnění evidence malých vodních nádrží v gesci ZVHS (cca 518 nádrží) a zpřístupnění evidence malých vodních nádrží v gesci Lesů ČR, s.p. (cca 446 nádrží), včetně územního členění, čímž došlo k rozšíření již prezentovaných údajů o nádržích v gesci s.p. Povodí.

Probíhaly také práce na zpracování přehledné informace Evidence vodních děl k vodohospodářským melioracím pozemků ze zdrojů ZVHS.

V této souvislosti došlo ke zpracování návrhu životního cyklu evidence vodních děl k vodohospodářským melioracím pozemků u správce registru ZVHS pro účely publikace dat v rámci ISVS – VODA, včetně podpory provázání evidence s provozními činnostmi technické evidence vodních děl k vodohospodářským melioracím pozemků u správce.

V rámci Technické evidence jevů a vlastností na vodních tocích došlo v roce 2007 ke zpracování metodiky integrace evidencí ISVS včetně zahájení přípravy postupů pro provedení územní identifikace v měřítku mapy 1:10 000 v aktuální verzi. Současně došlo k tomu, že evidované položky jsou vázány na vybrané jevy Centrální technické evidence jevů.

V rámci Centrální evidence vodoprávních rozhodnutí probíhaly v roce 2007 práce týkající se především režimní aktualizace dat a pravidelných statistických vyhodnocování. Současně došlo k zahájení prací na nové verzi Editoru vodoprávní evidence (eVPE) včetně budování nového komunikačního prostředí ve formátu XML.

Resort MŽP je pověřen vedením celkem 12-ti evidencí v rámci meziresortního projektu ISVS – VODA, které informují o stavu povrchových a podzemních vod. Jedná se především

o evidenci hydrogeologických rajonů, evidenci vodních útvarů včetně silně ovlivněných vodních útvarů a umělých vodních útvarů, evidenci stavu vodních útvarů povrchových a podzemních vod (od r. 2010), evidenci ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých vodních útvarů (od r. 2010), evidenci chráněných oblastí přirozené akumulace vod, evidenci ochranných pásem vodních zdrojů, evidenci citlivých oblastí, evidenci zranitelných oblastí, evidenci oblastí povrchových vod využívaných ke koupání, evidenci záplavových území, evidenci povrchových vod, které jsou nebo se mají stát trvale vhodnými pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a evidenci jakosti povrchových vod ve státní monitorovací síti. K prvnímu naplnění výše uvedených evidencí (podle vyhlášky č. 391/2004 Sb.) dostupnými daty došlo (s výjimkou evidencí odložených vyhláškou na rok 2010) již v letech 2004 a 2005. V roce 2006 proběhl převod těchto evidencí na nová měřítka, především měřítko 1:10 000 pro povrchové vody a 1:50 000 pro podzemní vody. V roce 2007 probíhaly aktualizace všech evidencí a probíhaly práce na zpřístupnění atributních dat ve formátu XML. Dále pokračovalo zpracování a plnění metadat v souladu s ČSN ISO 19115 Geografická informace – metadata (opět včetně zpřístupnění ve formátu XML).

Na základě jednání Řídícího výboru projektu a Koordinačního týmu došlo v roce 2007 k vytvoření jednotné internetové adresy v gesci Ministerstva vnitra jako nástupce Ministerstva informatiky, a to www.voda.gov.cz. Stávající platné internetové adresy slouží pouze k přesměrování na tyto stránky. Současně také došlo k odsouhlasení a vytvoření nového loga portálu, které charakterizuje poskytování informací z oblasti vod ČR (symbol otočených kapek), které jsou garantované státní správou (trikolora státních barev).

www.voda.gov.cz

www.water.gov.cz

www.voda.gov.cz/wap

**Informační systém VODA
České republiky**

11.5 Reportingová činnost ČR k EU

Příprava a zpracování zpráv za jednotlivé směrnice EU pro Evropskou komisi, které jsou v kompetenci Ministerstva životního prostředí, probíhaly i v roce 2007 v souladu s plněním úkolů vyplývajících z implementačního plánu pro oblast životního prostředí a z požadavků Rámcové směrnice.

Podle Rozhodnutí rady č. 77/795/EHS z 12.12.1977 byla zpracována zpráva ustavující společný postup pro výměnu informací o jakosti povrchových sladkých vod ve Společenství. Do zpracování byly zahrnuty údaje ze všech specifikovaných profilů s výjimkou profilu Berounka Beroun. Tento profil se již několik let nesleduje z důvodu nevhodnosti pro účely sledování jakosti vod, byl nahrazen profilem Berounka Srbsko. Data z tohoto profilu se pro účely výměny informací dle Rozhodnutí rady č. 77/795/EHS již několik let reportují jako data z profilu Berounka Beroun. Profil Ohře Louny nereprezentuje celé povodí Ohře, na tomto profilu se zpracovává pouze omezený rozsah stanovení. Reprezentativní profil je Ohře Terezín, který je zařazen do programu situačního monitoringu. Profil Bečva Dluhonice nereprezentuje celé povodí Bečvy, z tohoto důvodu bylo v roce 2007 sledování v rámci programu situačního monitoringu posunuto do profilu Bečva Troubky, což je uzávěrový profil Bečvy.

Chřibská Kamenice, VD Chřibská

Celkově byly Evropské Komisi zaslány údaje z následujících profilů:

Bečva – Dluhonice, č. stanice 4010
Ohře – Louny, č. stanice 4006

Odra – Bohumín, č. stanice 1163
Ohře – Terezín, č. stanice 1109

Berounka - Srbsko, č. stanice 1089
Dyje – Pohansko, č. stanice 0402

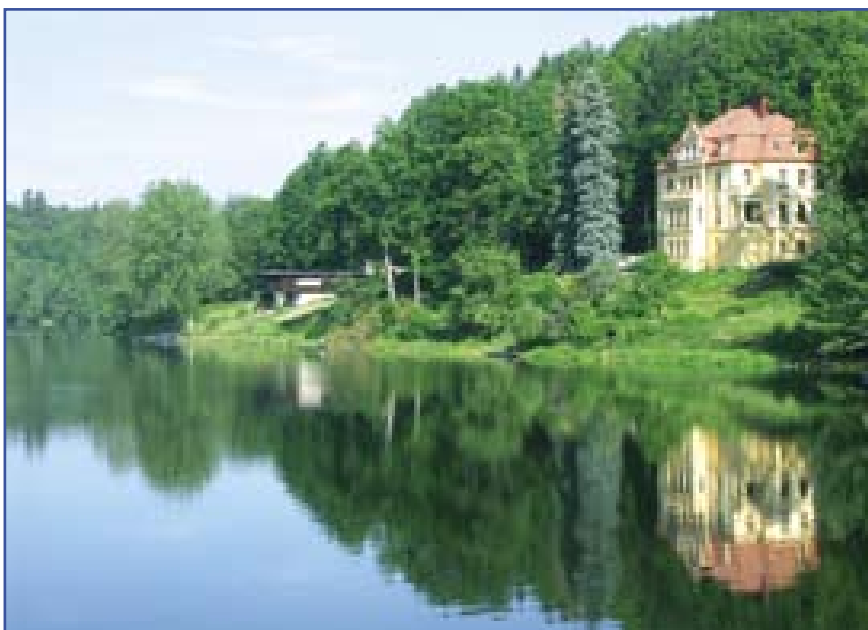
Morava – Lanžhot, č. stanice 0401
Vltava - Zelčín, č. stanice 0105

Labe – Děčín, č. stanice 0104
Labe – Obříství, č. stanice 0103

V únoru 2007 byla Evropské komisi odeslána Aktualizovaná zpráva ČR z prosince 2004 o programech implementace směrnice

ce Rady 91/271/EHS z 21.5.1991 o čištění městských odpadních vod (podle článku 17 směrnice).

Směrnice Rady č. 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod má pro ČR zásadní význam jak z pohledu ochrany vod a zlepšení jejich stavu, tak pro ekonomicko-sociální dopady její implementace. ČR vyhlásila celé území jako citlivou oblast a zejména z tohoto důvodu bylo ČR přiznáno přechodné období do 31.12.2010 na výstavbu kanalizací a čistíren odpadních vod v aglomeracích o velikosti 2 000 – 10 000 ekvivalentních obyvatel (EO) a na výstavbu terciárního čištění v aglomeracích nad 10 000 EO. Aktualizovaná Zpráva ČR o programech implementace směrnice se podle požadavků Evropské komise vztahuje k 31.12.2004 a dále zahrnuje údaje k termínům stanoveným v Aktu o přistoupení pro přechodná období k této směrnici (31.12.2006 a 31.12.2010). Pro aglomerace nad 10 000 EO měla ČR zajistit soulad s článkem 5, odst. 2 směrnice pro 18 vyjmenovaných aglomerací ke dni přistoupení (1.5.2004), pro 36 dalších aglomerací do 31.12.2006 (celkem 54 aglomerací). Pro ostatní aglomerace nad 2 000 EO bylo vyjednáno přechodné období do 31.12.2010. Seznam 54 již vyřešených aglomerací je součástí zprávy. Jedná se o těchto 54 aglomerací: Kuřim, Přelouč, Vlašim, Sušice, Turnov, Kralupy nad Vltavou, Český Těšín, Hranice, Trinec, Orlová, Šumperk, Krnov, Uherské Hradiště, Karviná, Znojmo,

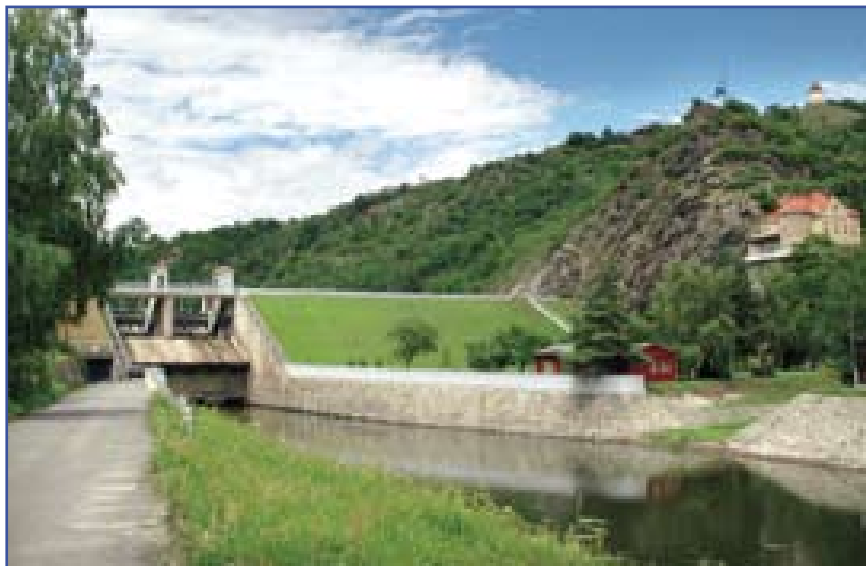

Ohře, VD Skalka

Olomouc, České Budějovice, Brno, Bystřice pod Hostýnem, Rychnov nad Kněžnou, Frenštát pod Radhoštěm, Uničov, Kyjov, Vysoké Mýto, Zábřeh, Vrchlabí, Veselí nad Moravou, Lovosice, Roudnice nad Labem, Ústí nad Orlicí, Vyškov, Litoměřice, Moravská Třebová, Žďár nad Sázavou, Písek, Polička, Bruntál, Kopřivnice, Rakovník, Nový Jičín, Vsetín, Kolín, Benešov, Chrudim, Trutnov, Kroměříž, Hodonín, Děčín, Teplice, Most, Přerov, Havířov, Zlín a Ústí nad Labem. V těchto aglomeracích jsou splněny požadavky směrnice na centrální odkanalizování i stupeň čištění na čistírně odpadních vod s tím, že zbývající část obyvatel, která není napojená na kanalizaci, zajišťuje čištění odpadních vod individuálním způsobem čištění a výhledově se může na kanalizaci odpadních vod napojit.

V září 2007 byla Evropské komisi odeslána také Zpráva české republiky o Revizi zranitelných oblastí pro Nitrátovou směrnici, provedené v březnu 2007.

Nitrátová směrnice, ukládá v ustanovení článku 3, odst. 4 všem členským státům, aby přezkoumaly a podle potřeby upravily nebo doplnily seznam vymezených zranitelných oblastí nejméně každé čtyři roky, přičemž přihlednou ke změnám a skutečnostem, které při předchozím vymezení nebylo možné předvídat. Členské státy pak Komisi do šesti měsíců oznámí provedené změny nebo doplňky k seznamu vymezených zranitelných oblastí.

Dyje, VD Znojmo

V březnu 2007 byla v ČR provedena první revize zranitelných oblastí podle výše zmíněného požadavku Nitrátové směrnice a ustanovení § 3 nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech. Revidované vymezení zranitelných oblastí bylo zpracováno na základě závazných podkladů, které zmíněné nařízení vlády cituje a dalších dostupných podkladů, přičemž hlavní důraz byl kladen na vyhodnocení koncentrací dusičnanů v souladu s požadavky nitrátové směrnice a na hodnocení trendů vývoje koncentrací dusičnanů v oblastech i jednotlivých monitorovacích profilech. Malá část zranitelných oblastí z pů-

vodního vymezení byla v rámci revize zrušena, neboť bylo díky podrobnějším datům prokázáno, že v těchto oblastech dochází k dlouhodobému trendu snižování koncentrací, naopak další plochy byly díky současným podkladům přidány. Celkový podíl plochy zranitelných oblastí na území, respektive na zemědělské půdě ČR se oproti roku 2003 mírně zvýšil (ze 45,5 na 49,9% zemědělské půdy). Pro hodnocení byly použity podklady o koncentracích dusičnanů a jejich vývoji za posledních 5 až 15 let. Na základě tohoto vyhodnocení bylo vybráno 27 nových oblastí (P1 – P27), kde dochází ke zvyšování koncentrací dusičnanů a průkaznému zhoršování stavu. Naopak ve 22 oblastech (Z1 – Z22) se dlouhodobě vyskytovaly koncentrace dusičnanů pod 25 mg/l (většinou pod 15 mg/l) s klesajícím trendem a proto byla tato území zrušena.

V roce 2007 byla také zpracována Zpráva o implementaci směrnice Rady č. 76/160/EHS, o jakosti vody ke koupání (gestorem směrnice je MZd, zpráva byla vypracována stále v intencích uvedené směrnice, která však v roce 2006 byla nahrazena novou směrnicí č. 2006/7/ES, o řízení jakosti vod ke koupání).

Zpráva o jakosti vody využívané pro koupání osob a její nejdůležitější charakteristiky za rekreační sezónu 2007 byla předána Evropské komisi v prosinci 2007. Zpráva je každoročně po zpracování výsledků vyvěšena na portálu Evropské komise <http://ec.europa.eu/water>.

Labe, přívaz v Dolním Žlebu

Markéta Machová, 14 let, Gymnázium Bílina „Ledová prasklina“ (Ústecký kraj) - cena pana ministra

ČR rozvíjí principy ochrany vod a hospodaření s nimi na bázi hydrologických povodí a hydrogeologických rajonů, překračujících hranice států v souladu s Úmluvou EHK OSN o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer a Rámcovou směrnicí.

ČR je smluvní stranou Úmluvy EHK OSN o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer (dále jen „Úmluva EHK OSN“) od května 2000 a její experti se účastní souvisejících aktivit týkajících se oblastí integrovaného řízení vodních zdrojů a souvisejících ekosystémů, monitoringu a hodnocení stavu vod, ochrany před povodněmi a přípravy na klimatické změny, ochrany vod před havarijním znečištěním z průmyslových zdrojů, podpory mezinárodní spolupráce na hraničních vodách a v ucelených mezinárodních povodích a vody a lidského zdraví. V rámci Úmluvy EHK OSN vznikl dokument „Doporučení pro platby za služby, které poskytují ekosystémy v ochraně vod“. Na jeho základě vznikla studie analyzující legislativní a ekonomické podmínky v ČR a obsahující návrhy pro využití doporučení na národní úrovni. U příležitosti 6. ministerské konference Životní prostředí pro Evropu byla v rámci Úmluvy EHK OSN připravena hodnotící zpráva mezinárodních řek v regionu EHK OSN „Our waters: Joining Hands across Borders“. V roce 2007 byly nově zahájeny aktivity související s adaptací na globální klimatické změny.

V rámci Úmluvy EHK OSN vznikl nový smluvní dokument zabývající se souvislostí mezi vodou a lidským zdravím, Protokol o vodě a zdraví. První zasedání smluvních stran Protokolu se uskutečnilo v lednu 2007 v Ženevě. Zasedání provedlo kontrolu přípravy cílů jednotlivých smluvních stran, projednalo proces hodnocení plnění cílů, založilo program finanční pomoci a mechanismus financování aktivit v rámci Protokolu o vodě a zdraví, prodiskutovalo možnost rozšíření Proto-

Divoká Orlice, hraniční vodní tok

kolu i na státy mimo region EHK OSN, schválilo program práce a společnou deklaraci. Za účelem implementace jednotlivých úkolů byly založeny pracovní skupiny odborníků pro sledování nemocí z vody, pro indikátory a reporting a pro extrémní výkyvy počasí. Bližší informace o Úmluvě EHK OSN a Protokolu o vodě a zdraví na www.unece.org/env/water.

12.1 Mezinárodní spolupráce na hraničních vodách

Třicet procent státních hranic ČR tvoří vodní toky. Spolupráce na hraničních vodách, kterými jsou nejen vodní toky tvořící hranice mezi státy, ale také vodní toky tyto hranice křižující, je upravena dvoustrannými mezinárodními, či mezivládními smlouvami a dohodami. Jejich naplňování zajišťují dvoustranné komise pro vodohospodářské otázky na hraničních vodách, případně vládní zmocněnci pro hraniční vody.

Smlouva mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství

Účelem 10. zasedání Česko-německé komise pro hraniční vody (dále jen „Komise ČR–SRN“) bylo projednání a odsouhlasení výsledku

9. zasedání Stálého výboru Bavorsko a 9. zasedání Stálého výboru Sasko. Komise ČR–SRN dále projednala aktuální otázky spolupráce na hraničních vodách, zejména zásady týkající se jednotlivých oblastí spolupráce, seznamy hraničních vod a naléhavé body spolupráce se Stálou česko-německou hraniční komisí.

Komise ČR–SRN mimo jiné projednala bod 4. „Realizace Rámcové směrnice 2000/60/ES na hraničních vodách“, bod 6.2 „Omezení platnosti vodoprávních rozhodnutí na české straně“ a bod 7.4 „Zásady pro oceňování prací, výkonů a dodávek, jakož i společné převzetí a vzájemné vyúčtování vodohospodářských opatření (článek 5, odstavec 1, písmeno c) Smlouvy)“. Pod bodem 6.1 byl opět řešen záměr financování a výstavby stabilního havarijního profilu Labe v hraničním profilu se SRN. Toto zařízení by mělo sloužit k zabránění šíření znečištění ropnými látkami do SRN, způsobeného haváriemi.

Výsledky z jednání jsou uvedeny v „Protokolu o 10. zasedání Česko-německé komise pro hraniční vody“, který byl v závěru jednání podepsán oběma zmocněnci, předložen vedoucím zainteresovaných resortů ke stanovisku a schválen ministrem životního prostředí. Protokol lze nalézt na webových stránkách www.ochranavod.cz.

Teplá, VD Podhora

Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Rakouskou republikou o úpravě vodohospodářských otázek na hraničních vodách

Ve dnech 23. – 26.4.2007 se na území Rakouské republiky v Schärdingu uskutečnilo 15. zasedání Česko–rakouské komise pro hraniční vody (dále jen „Komise ČR–A“), která projednala záležitosti týkající se úprav a udržování hraničních vodních toků, mezistátních kolaudací a vyúčtování prací na hraničních vodách, udržování čistoty hraničních vod, hydrologie, plavebních otázek, hraničních otázek, vodohospodářských studií a plánování.

Komise ČR–A dále schválila zápis mezistátních kolaudací stavebních opatření a vyúčtování prací na česko–rakouských hraničních vodách, vyhotovené experty obou stran a aktualizovala „Směrnici pro varovnou službu na česko–rakouských hraničních vodách“. Jedním z důležitých rozhodnutí Komise ČR–A bylo vytvoření pracovní skupiny expertů, ustanovené za účelem vyřešení znečišťování vodního toku Dyje na českém státním území rakouským chemickým závodem v Pernhofenu. O činnosti nově ustanovené pracovní skupiny se obě smluvní strany informovaly v rámci setkání zmocněnců vlád ČR–A Komise (27. – 28.11.2007 v Praze).

Výsledek zasedání Komise ČR–A je uveden v oboustranně odsouhlaseném a podepsaném „Protokolu z 15. zasedání Česko–rakouské komise pro hraniční vody“, který byl mezirezortně projednán a schválen ministrem životního prostředí. Schválený Protokol je k dispozici na webových stránkách www.ochranavod.cz.

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o spolupráci na hraničních vodách

Ve dnech 3. – 5.4.2007 se na území Slovenské republiky v Modre – Harmónii uskutečnilo 7. zasedání Česko–slovenské komise pro hraniční vody (dále jen „Komise ČR–SR“), která projednala záležitosti týkající se úprav a udržování hraničních vodních toků, mezistátních kolaudací a vyúčtování prací na hraničních vodách, udržování čistoty hraničních vod, hydrologie, plavebních otázek, hraničních otázek, vodohospodářských studií a plánování.

V rámci svého 7. zasedání Komise ČR–SR schválila zprávy o činnosti pracovních skupin za rok 2006 a plány práce na rok 2007. Obě smluvní strany se dále informovali o uskutečněném trojstranném setkání zmocněnců vlád České republiky, Rakouské republiky

a Slovenské republiky pro hraniční vody. Účelem tohoto setkání bylo mj. projednání vzájemné spolupráce v oblasti vytvoření společného systému opatření na ochranu příhraničního území před možnými následky mimořádných situací.

Výsledek zasedání je uveden v „Protokolu ze 7. zasedání Česko–slovenské komise pro hraniční vody“, který byl mezirezortně projednán a schválen ministrem životního prostředí. Schválený Protokol je k dispozici na webových stránkách www.ochranavod.cz.

Úmluva mezi vládou Československé republiky a vládou Polské lidové republiky o vodním hospodářství na hraničních vodách

Ve dnech 22. – 24.10.2007 se v Hradci Králové konalo 9. jednání zmocněnců vlád České republiky a Polské republiky pro spolupráci v oblasti vodního hospodářství na hraničních vodách, na kterém byly projednány a schváleny výsledky činnosti jednotlivých pracovních skupin za období od 8. jednání zmocněnců. Práce se týkaly plánování vodního hospodářství na hraničních vodách, otázek hydrologie, hydrogeologie a povodňové ochrany, úprav toků, zásobování vodou a meliorací příhraničních území, ochrany hraničních vod před znečištěním a otázek implementace Rámcové směrnice na česko–polských hraničních vodách. Pracovním skupinám obou smluvních stran byly uloženy úkoly v jednotlivých okruzích spolupráce a schváleny plány práce na další období. V souvislosti s implementací Rámcové směrnice

Přísečnice, VD Přísečnice

na hraničních vodách byly schváleny zásady spolupráce česko-polské pracovní skupiny a předložena informace o postupu prací při vymezování česko-polských přeshraničních vodních útvarů. Současně byla akceptována informace o aktivitách v povodí Lužické Nisy ve smyslu oslovení německého zmocněnce pro hraniční vody s cílem započítí trilaterální spolupráce v oblasti povodí Lužické Nisy. V oblasti ochrany hraničních vod před znečištěním zmocněnci vzali na vědomí roční zprávu o stavu jakosti hraničních vod sledovaných v roce 2006 a konstatovali, že oproti roku 2005 bylo zaznamenáno zlepšení.

Konkrétní výsledky z jednání zmocněnců jsou uvedeny v Protokolu z tohoto jednání, který byl podepsán oběma zmocněnci, mezirezortně projednán a schválen ministrem životního prostředí. Protokol lze nalézt na stránkách www.ochranavod.cz.

12.2 Mezinárodní spolupráce v ucelených povodích Labe, Odry a Dunaje

Mezinárodní spolupráce ČR v ochraně vod se uskutečňuje především v rámci mezinárodních komisí pro ochranu ucelených povodí Labe, Dunaje a Odry na základě Dohody o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe, Úmluvy o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje a Dohody o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním. Prostřednictvím těchto aktivit ČR přispívá také k potřeb-

Dyje, Vranov nad Dyjí

né ochrany Severního, Černého a Baltického moře a podílí se na koordinovaném zavádění Rámcové směrnice v těchto mezinárodních povodích.

V rámci všech komisí byly v souladu s Rámcovou směrnicí připraveny programy monitoringu podle čl. 8 Rámcové směrnice a v březnu 2007 zaslány ve formě společných souhrnných zpráv o programech monitoringu v povodí Labe, Dunaje a Odry Evropské komisi. V Mezinárodní komisi pro ochranu Labe vykonávala Česká republika v roce 2007 třetím rokem předsednictví.

Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe

MKOL je nejvýznamnějším grémem česko-německé spolupráce v oblasti ochrany vod v povodí Labe. Její činnost se soustřeďuje na snižování

znečištění Labe a jeho přítoků, zlepšení stavu ekosystémů, souvisejících s vodou, programy měření a sledování jakosti vody, prevenci havarijního znečištění a v posledních letech především na koordinované plnění požadavků Rámcové směrnice a zlepšování povodňové ochrany. MKOL zveřejnila v březnu 2007 Společnou souhrnnou zprávu pro Evropskou komisi o monitorovacích programech v Mezinárodní oblasti povodí Labe (Zpráva 2007). K zapojení veřejnosti do implementačního procesu Rámcové směrnice v povodí Labe bylo v gesci MKOL ustaveno Mezinárodní labské fórum. První Mezinárodní labské fórum se uskutečnilo v březnu 2007 v Ústí nad Labem. V květnu 2007 byla vydána publikace MKOL „Hydrologické vyhodnocení povodně v povodí Labe na jaře 2006“.

Na 20. zasedání MKOL, které se uskutečnilo ve dnech 23. a 24.10.2007 v Dessau, byl projednán další postup při implementaci Rámcové směrnice v mezinárodním povodí Labe. Bylo schváleno konečné znění Společného časového plánu a programu prací pro vypracování Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe, dokument pro připomínky veřejnosti podle čl. 14 Rámcové směrnice k významným problémům nakládání s vodami v Mezinárodní oblasti povodí Labe, osnova Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe a Mezinárodní program měření Labe. Nadále pokračovalo projednávání problematiky opatření ke snížení koncentrací haloetherů v Labi. V rámci novelizace Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe byly provedeny

Hostenický potok, Hostenice

úpravy Poplachového modelu Labe. MKOL vzal na vědomí aktualizovaný Seznam potenciálně nebezpečných zařízení pro jakost vody v povodí Labe a požádal smluvní strany o poskytnutí tohoto materiálu příslušným úřadům pro interní použití. Na 20. zasedání MKOL bylo odsouhlaseno, že Spolková republika Německo po České republice převezme předsednictví v MKOL v období od 1.1.2008 do 31.12.2010. Bližší informace o MKOL jsou na www.ikse-mkol.org.

Úmluva o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje

V roce 2007 byl již po čtvrté ve všech podunajských zemích slaven širokou veřejností Den Dunaje, který je stanoven na den podpisu Úmluvy, 29. červen. Součástí oslav byly oslavy v české části povodí Moravy pořádané Unií pro řeku Moravu ve spolupráci s MŽP, MZe a Povodím Moravy, s.p. Děti z povodí Moravy se účastnily mezinárodní školní výtvarné soutěže pořádané Mezinárodní komisí pro ochranu Dunaje (dále jen „MKOD“) „Mladí tvůrci pro Dunaj“. Pro vítěze z jednotlivých zemí byl MKOD uspořádán společný výlet do Maďarska a hlavnímu vítězi byla předána mezinárodní cena.

10. zasedání MKOD se konalo ve dnech 4. a 5.12.2007 ve Vídni, za předsednictví Rumunska. Zasedání se účastnily delegace všech 14 smluvních stran Úmluvy o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje, předsedové jednotlivých expertních skupin, zástupci 19 pozorovatelských organizací a pracovníci sekretariátu MKOD. MKOD schválila zprávu auditorů za minulé období, rozpočet a výši příspěvků na další období. Projednala práci jednotlivých expertních skupin zaměřených zejména na plnění požadavků Rámcové směrnice, byla

informována o implementaci Rámcové směrnice v dílčích povodích Sávy, Tisy, Prutu a Dunajské delty a o ukončení první fáze interkalibračních cvičení ve východoevropské interkalibrační skupině (EC GIG), jejíž průběh byl koordinován sekretariátem MKOD. K vedení další fáze interkalibračních cvičení na řekách v EC GIG se přihlásila ČR ve spolupráci s Maďarskem a na jezerech Rumunsko. MKOD vyslechla informaci o průběhu druhého Společného průzkumu Dunaje prováděného v období od srpna do září 2007 pomocí několika lodí v celém povodí Dunaje včetně jeho přítoků, za pozornosti médií i široké veřejnosti. V průběhu průzkumu byly sledovány chemické, biologické, hydrologické a hydromorfologické ukazatele. Výsledky budou využity pro hodnocení podle Rámcové směrnice. Účastníci 10. zasedání MKOD byli informováni o významném úspěchu MKOD, kterým je ocenění cenou Thiess Riverprize v australském Brisbane. Cena zavazuje svého nositele k využití předávání zkušeností z managementu povodí jiným říčním komisím. Bližší informace na stránkách MKOD www.icpdr.org.

Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním

Dohoda o mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním je prováděna prostřednictvím Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním (dále jen „MKOOpZ“), jejíž činnost pro rok 2007 byla projednána na 9. plenárním zasedání Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním, konaném ve dnech 11. – 12.12.2007 ve Wroclawi. Na zasedání byly předneseny a na vědomí

Lužická Nisa, Bílý kostel

vzaty zprávy o činnosti jednotlivých pracovních skupin. Nejdůležitější témata činnosti v roce 2007 byla:

- dokončení „Zprávy o monitoringu stavu povrchových a podzemních vod a chráněných území“ za Mezinárodní oblast povodí Odry,
- struktura Plánu povodí pro Mezinárodní oblast povodí Odry,
- způsob koordinace při sestavování Plánu Mezinárodní oblasti povodí Odry a harmonogram jeho přípravy,
- přehled významných přeshraničních vodohospodářských problémů,
- zpracování koncepcí grafického informačního systému MKOOpZ (projekt GIS 1 MKOOpZ - GIS-WFD-RBD Odry a projekt GIS 2 MKOOpZ Oder - Flood and Data Management /Oder-FlaDaMa/),
- monitoring zavádění Akčního programu ochrany před povodněmi v povodí Odry,
- publikace „Monitoring realizace Akčního programu ochrany před povodněmi v povodí Odry“ a společná brožura MKOOpZ a World Wildlife Fund (dále jen „WWF“) o ochraně před povodněmi a ochraně přírody,
- ochrana před povodněmi a ochrana říčních údolí (ve spolupráci s nevládní ekologickou organizací WWF,
- aktualizace potenciálních zdrojů havarijního znečištění vod v povodí Odry a úprava Havarijního plánu pro Odru,

- aktualizace Mezinárodního varovného a poplachového plánu a provádění terénních mezinárodních havarijních cvičení.

MKOOpZ dále projednala postup pro změnu stávající Dohody o MKOOpZ v souvislosti se vstupem České republiky a Polské republiky do EU a z toho vyplývajícím odstoupení Evropského společenství od Dohody o MKOOpZ. Ve dnech 6. – 7.11.2007 se ve Wroclawi konala mezinárodní konference MKOOpZ o zavádění Rámcové směrnice v povodí Odry s cílem prezentace Rámcové směrnice a výměny zkušeností v této oblasti. Konference se zúčastnilo 136 osob, zejména zástupců vládních organizací odpovídajících za zavádění Rámcové směrnice ve smluvních státech a zástupců nevládních organizací. Současně s 10. plenárním zasedáním bylo předáno předsednictví MKOOpZ německou delegací delegaci polské. Podrobné informace je možné získat na internetových stránkách www.mkooop.pl.

Skalická Morávka, Podbeskydská pahorkatina

Michaela Nerudová, 14 let, Gymnázium Česká Třebová „Bublinky“ (Pardubický kraj)

Výzkum a vývoj ve vodním hospodářství

13.1 Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva zemědělství

Ministerstvo zemědělství v rámci výzkumných projektů financovalo v roce 2007 účelový výzkum a vývoj v oblasti vodního hospodářství částkou přesahující 17 mil. Kč.

Oproti roku 2006 došlo ke snížení objemu účelových finančních prostředků o 957 tis. Kč. Celkově bylo v roce 2007 vynaloženo na podporu vodohospodářského výzkumu a vývoje (dále jen „VaV“) v rámci rezortního Programu výzkumu MZe 2003 – 2007, rezortního Programu výzkumu v agrárním sektoru 2007 – 2012 a Národního programu výzkumu (dále jen „NPV“) 17 418 tis. Kč. Na projekty VaV započaté v roce 2003 byla vynaložena částka 4 744 tis. Kč, 4 869 tis. Kč bylo poskytnuto na projekty VaV zahájené v roce 2004 a 4 553 tis. Kč získaly projekty VaV započaté v roce 2005, v roce 2006 nebyly nové projekty otevřeny. V roce 2007 bylo zahájeno řešení 4 nových projektů z oblasti VaV, které řeší problematiku vodního hospodářství a jsou především zaměřeny na ochranu půdy a vody při trvale udržitelném rozvoji agrárního sektoru, tvorbu, revitalizaci a ochranu kulturní krajiny, lesa a vodních útvarů a racionalizaci hospodaření s vodou. Na uvedené projekty bylo v roce 2007 uvolněno 3 252 tis. Kč.

Přehled jednotlivých řešených projektů VaV je v souhrnu uveden v Tabulce 13.1.1. Veřejně přístupné údaje o těchto projektech jsou dostupné na internetových stránkách Rady pro výzkum a vývoj www.vyzkum.cz v Centrální evidenci projektů. Údaje o výsledcích z řešení projektů VaV ukončených v roce 2007 jsou dostupné také v Registru informací o výsledcích (RIV). Další informace o výzkumu a vývoji v oblasti vodního hospodářství lze nalézt zároveň na stránkách Národní agentury pro zemědělský výzkum při MZe www.nazv.cz.

Součástí NPV, kde je poskytovatelem MZe, je tematický program Konkurenceschopnost při udržitelném rozvoji,

dílčí program Využití přírodních zdrojů. Mezi priority tohoto dílčího programu je zařazen rozvoj technologií úpravy a čištění vod a zefektivnění hospodaření s vodou v krajině, s cílem zajistit čistotu a jakost pitné vody, předcházení a zmírňování důsledků hydrologických extrémů (povodní a sucha).

Program výzkumu MZe 2003 – 2007 obsahuje podprogram Konkurenceschopnost při trvale udržitelném vývoji s tematickým okruhem Racionalizace hospodaření s vodou. Tento tematický okruh je dále členěn na výzkumné směry, kterými jsou Technologie úpravy a čištění vod, Integrace a racionalizace hospodaření s vodou

Tabulka 13.1.1

Projekty výzkumu a vývoje v oblasti vodního hospodářství financované z kapitoly MZe v roce 2007

Projekt č.	Název projektu	Od – do	Koordinátor	Finanční prostředky (tis. Kč)	Program
QF3013	Vývoj hydrického působení lesů malých horských povodí	01.01.2003 31.12.2007	Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i.	1 027	NPV
QF3028	Vývoj nových technologií odchovu hospodářsky významných říčních druhů ryb a raků ohrožených degradací přírodního prostředí	01.03.2003 30.11.2007	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	1 132	MZe
QF3094	Změny vlastností odvodňovacích a dlouhodobě zavlážených půd s dopady na ochranu půdy a vody	02.01.2003 31.12.2007	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	520	NPV
QF3098	Zvyšování protierozní účinnosti pěstovaných plodin	01.01.2003 31.12.2007	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	1 315	MZe
QF3100	Posouzení nárůstu klimatického sucha v zemědělství a zmírňování jeho důsledků závlahami	01.03.2003 31.12.2007	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	750	NPV
QF4061	Krajinový plán mikroregionu v návaznosti na řešení krajinových opatření významného vodního toku	01.02.2004 30.12.2007	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	1 236	MZe
QF4062	Ověření vlivu a rozsahu zatřetížení a zornění vybraných lokalit na dusičnanové zatřetížení povrchových a podzemních vod jako podklad pro opatření v Akčních programech	01.02.2004 31.12.2007	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	1 509	MZe
QF4124	Ochrana vod v odvodňovacích pramenitých oblastech	01.02.2004 31.12.2007	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	364	MZe
1G46036	Inovace procesu úpravy vody a zabezpečení vysoké kvality pitné vody v distribučních systémech	01.04.2004 31.12.2008	České vysoké učení technické v Praze, Fakulta stavební	1 090	NPV
1G46040	Monitoring a vyhodnocení extrémních odtokových poměrů v povodích drobných vodních toků z hlediska prevence a zmírňování povodňových škod	01.04.2004 31.12.2008	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	670	NPV
1G57016	Srážkovotokové poměry horských lesů a jejich možnosti při zmírňování extrémních situací – povodní a sucha	01.02.2005 31.12.2008	Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně	945	NPV
1G57040	Metodika návrhu a výstavby optimální varianty protipovodňových a protierozních opatření (PPPO) pro zmírnění extrémních hydrologických jevů – povodní a sucha v krajině	01.02.2005 31.12.2008	Česká zemědělská univerzita v Praze	1 088	NPV
1G57071	Integrovaný přístup při řešení využití dešťových vod v intravilánu	01.02.2005 31.01.2008	Vysoké učení technické v Brně	520	NPV
1G58052	Výzkum řešení degradace jakosti pitné vody při její akumulaci	01.12.2005 31.12.2008	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M., v.v.i.	1 149	NPV
1G58095	Předpovědní půdně-agrohydrologické modely retenční vody v půdě v ČR a jejich integrace do databázi země EU	01.12.2005 30.11.2009	Česká zemědělská univerzita v Praze	851	NPV
QH71015	Minimalizace rizik výskytu metabolitů sinic v technologických procesech rybářského sektoru	01.05.2007 31.12.2011	Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně	1 021	MZe
QH71201	Spolehlivost a bezpečnost vodohospodářských děl v měnících se klimatických podmínkách	01.05.2007 31.12.2011	České vysoké učení technické v Praze	682	MZe
QH72085	Diferenciace protierozních opatření podle erodovatelnosti půd a erozivnosti dešťů	01.05.2007 31.12.2011	Česká zemědělská univerzita v Praze	580	MZe
QH72203	Návrh podpory vhodných zemědělských technologií a stanovení identifikátorů pro posouzení ekologických a retenčních funkcí půd a krajiny	01.05.2007 10.12.2010	Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky	969	MZe
Celkem				17 418	

Pramen: MZe

v krajině a Zmírňování důsledků hydrologických extrémů – povodní, sucha.

Do Programu výzkumu v agrárním sektoru 2007 – 2012 spadá podprogram Ochranné a šetrné postupy hospodaření, který obsahuje výzkumný směr Interakce mezi vodou, půdou a prostředím. Cílem tohoto výzkumného směru je mimo jiné stanovit možnosti zvyšování retence a akumulace vody v krajině, navrhnout optimální způsoby hospodaření v ochranných pásmech vodních zdrojů a podobně.

V roce 2007 pokračoval Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, veřejná výzkumná instituce, v řešení výzkumného záměru Zmírnění nepříznivých přírodních a antropogenních vlivů na půdu a vodu.

Výzkum a vývoj v oblasti ochrany, uchování a využívání základních přírodních zdrojů – půdy a vody v zemědělství a pro rozvoj venkovského prostoru řeší v letech 2004 – 2008 Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, veřejná výzkumná instituce. V roce 2007 byl tento výzkumný záměr MZE0002704901 podpořen finančními prostředky ve výši 33 511 tis. Kč.

Vedle popsané účasti na výzkumných projektech a výzkumném záměru financovaných MZe, se Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy též

podílel na projektech Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

13.2 Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva životního prostředí

V působnosti Ministerstva životního prostředí byl v roce 2007 hlavním řešitelem výzkumných úkolů, zabývajících se problémy ochrany vod, Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, veřejná výzkumná instituce. Další významné úkoly řešil, nebo na jejich řešení významnou měrou spolupracoval, Český hydrometeorologický ústav.

Rok 2007 byl třetím rokem realizace výzkumného záměru MŽP 0002071101 – Výzkum a ochrana hydrosféry – výzkum vztahů a procesů ve vodní složce životního prostředí, orientovaný na vliv antropogenních tlaků, její trvalé užívání a ochranu, včetně legislativních nástrojů. Poskytovatelem dotace je ČR prostřednictvím MŽP, příjemcem dotace byl VÚV T.G.M., v.v.i. V gesce MŽP probíhalo v roce 2007 řešení projektů vědy a výzkumu z oblasti ochrany vod (včetně oblastí souvisejících) v rámci programu Rady vlády pro výzkum a vývoj. Tyto projekty jsou uvedeny v Tabulce 13.2.1.

V roce 2007 byl z prostředků MŽP dokončen tříletý projekt VaV-1D/1/5/05 – Vývoj metod predikce stavů sucha a povodňových situací na základě infiltračních a retenčních vlastností půdního pokryvu ČR, jehož hlavním řešitelem byl ČHMÚ. Jeho cílem bylo poskytnout takové údaje o míře nasycení půdního profilu, retenční kapacitě půd, infiltraci a propustnosti půd, využitelné vodní kapacitě a odtoku, které umožní zpracovat a modelovat předpovědi povodňových stavů a předpovědi sucha pro menší i větší povodí a rámcově pro celé území ČR. Pro určování míry nasycení půdního profilu bude využit pro vybraný počet klimatologických stanic model AVISO, který pracuje operativně v denním kroku. Plošné simulace jednotlivých charakteristik vodního režimu umožní modelovací systém MIKE SHE.

V roce 2007 byl z prostředků MŽP zahájen projekt SP/1c2/121/07 – Mapy rizik vyplývajících z povodňového nebezpečí v ČR, který je založen na rozpracování dílčích problematik k doplnění dosud užívaných nebo navržených postupů rizikové analýzy záplavových území a návrh postupu k efektivnímu plnění povinností ČR vyplývajících z nově přijaté směrnice 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik.

Dalším novým projektem v roce 2007 byl SP/1c4/16/07 – Výzkum a implementace nových nástrojů pro předpovědi povodní a odtoku v rámci zabezpečení hlásné a předpovědní povodňové služby v ČR, který se zabývá především výzkumem vlivu vstupů při pravděpodobnostní předpovědi počasí na hydrologické modelování, vytvořením metodiky pro dlouhodobé pravděpodobnostní hydrologické předpovědi a vyhodnocením jejich využitelnosti ve vodohospodářské praxi.

Tabulka 13.2.1

Projekty výzkumu a vývoje v oblasti vodního hospodářství financované z kapitoly MŽP v roce 2007

Projekt č.	Název projektu	Od – do	Koordinátor	Finanční prostředky (tis. Kč)
SP/1c2/121/07	Mapy rizik vyplývajících z povodňového nebezpečí v ČR	2007 – 2011	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.	15 184,4
SP/1c4/16/07	Výzkum a implementace nových nástrojů pro předpovědi povodní a odtoku v rámci zabezpečení hlásné a předpovědní povodňové služby v ČR	2007 – 2011	Český hydrometeorologický ústav	12 360,6
VaV-1D/1/5/05	Vývoj metod predikce stavů sucha a povodňových situací na základě infiltračních a retenčních vlastností půdního pokryvu ČR	2005 – 2007	Český hydrometeorologický ústav	5 953,0
SP/2e7/229/07	Antropogenní tlaky na stav půd, vodní zdroje a vodní ekosystémy v české části mezinárodního povodí Labe	2007 – 2011	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, v.v.i.	78 016,0
VZ-MZP0002071101	Výzkum a ochrana hydrosféry – výzkum vztahů a procesů ve vodní složce životního prostředí, orientovaný na vliv antropogenních tlaků, její trvalé užívání a ochranu, včetně legislativních nástrojů	2005 – 2011	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, v.v.i.	429 009,3
Celkem				540 523,3

Pramen: MŽP

Vysvětlivky zkratk v textu

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
AOX	adsorbable organic halogens (adsorbovatelné organicky vázané halogeny)
BSK ₅	pětidenní biochemická spotřeba kyslíku
CEB	rozvojová banka Rady Evropy
CEVT	centrální evidence vodních toků
ČAPPO	Česká asociace petrolejářského průmyslu a obchodu
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	čistírna odpadních vod
ČSN	Česká státní norma
ČSÚ	Český statistický úřad
DDD	1,1-dichloro-2,2-bis(p-chlorophenyl) ethan
DDE	2,2-bis(p-chlorophenyl) 1,1-dichloroethylen
DDT	1,1,1-trichloro-2,2-bis(p-chlorophenyl) ethan
DEHP	di(2-ethylhexyl)ftalát
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DOC	rozpuštěný organický uhlík
EDTA	kyselina ethylendiamintetraoctová
EIB	European Investment Bank (Evropská investiční banka)
EO	ekvivalentní obyvatel
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ES	Evropské společenství
EU	European Union (Evropská unie)
eVPE	editor vodoprávní evidence
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
FS	Fond soudržnosti
HOZ	Hlavní odvodňovací zařízení
CHSK _{cr}	chemická spotřeba kyslíku, oxidace dichromanem draselným
CHSK _{Mn}	chemická spotřeba kyslíku manganistanem
IDVT	identifikátor vodních toků
IRZ	integrovaný registr znečišťování
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
ISVS	Informační systém veřejné správy
MCPA	kyselina (4-chlor-2-methylfenoxy)octová
MCP	butylglykoester (herbicid)
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MKOD	Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje
MKOL	Mezinárodní komise pro ochranu Labe
MKOpZ	Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MP	Ministerstvo průmyslu
MUFIS	Municipální finanční společnost
MVE	malá vodní elektrárna
MVN	malá vodní nádrž
MZd	Ministerstvo zdravotnictví

MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
N	dlouhodobý průměr
NEK	norma environmentální kvality
NL	nerozpuštěné látky
N-NH ⁴⁺	amoniakální dusík
N-NO ³⁻	dusičnanový dusík
NPV	Národní program výzkumu
NTA	kyselina nitrilotrioctová
NV 61	nařízení vlády č. 61/2003 Sb. (ve znění nařízení vlády č. 229/2007 Sb.)
O ₂	rozpuštěný kyslík
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
PAU	polycyklické aromatické uhlovodíky
PBDE	polybromované difenylethery
PCB	polychlorované bifenylly
P _{celk}	celkový fosfor
PDTA	kyselina 1,3-diaminopropanetetraoctová
PF ČR	Pozemkový fond České republiky
p,p' DDT	1,1,1-trichlor-2,2-bis(p-chlorfenyl)-ethan
PPO	protipovodňová ochrana
PRŘS	Program revitalizace říčních systémů
PRVKÚ ČR	Plány rozvoje vodovodů a kanalizací území České republiky
PRVKÚK	Plány rozvoje vodovodů a kanalizací krajů
Q _a	dlouhodobý průměrný roční průtok
Q _m	dlouhodobý průměrný měsíční průtok
Q _N	maximální průtok dosažený nebo překročený jednou za N let
RAS	rozpuštěné anorganické soli
RIA	hodnocení dopadů regulace
RL	rozpuštěné látky
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SFŽP	Státní fond životního prostředí České republiky
SR	státní rozpočet
SPA	stupeň povodňové aktivity
TOC	Total Organic Carbon (veškerý organický uhlík)
UNDP	United Nations Development Programme (rozvojový program OSN)
Úmluva EHK OSN	Úmluva EHK OSN o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer
VaK	vodovody a kanalizace
VaV	výzkum a vývoj
VD	vodní dílo
VÚV T.G.M., v.v.i.	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, veřejná výzkumná instituce
WHO	World Health Organization (Světové zdravotnické organizace)
WWF	World Wildlife Fund (nevládní ekologická organizace)
ZVHS	Zemědělská vodohospodářská správa

Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2007

Stav ke dni 31.12.2007

Zpracoval

Odbor státní správy ve vodním hospodářství a správy povodí
Ministerstvo zemědělství

Odpovědní redaktori

Ing. Daniel Pokorný
Ing. Ladislav Sýs
Mgr. Jana Němcová
Ing. Petr Zoubek

Produkce a tisk

MS Polygrafie, s.r.o. – Bělá pod Bezdězem

Neprodejné

ISBN 978-80-7084-729-9

Byly použity fotografie z fotografické soutěže pro žáky 2. stupně ZŠ a prvních ročníků víceletých gymnázií na téma „Jak jsem potkal vodu“, pořádané v rámci oslav Světového dne vody 2008, které uvádějí jednotlivé kapitoly.

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, Praha 1
internet: www.mze.cz, e-mail: info@mze.cz

Praha 2008

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

